8554 60100200
OSREDNJA KNJIŽNICA
P.P.126
66001 KOPER

PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

Cena 150 lir

Leto XXXIII. Št. 91 (9699)

TRST, sobota, 23. aprila 1977

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdob» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

PO OBOROŽENIH IN KRVAVIH SPOPADIH NA RIMSKI UNIVERZI

Vlada bo odslej ostro zatrla izzivalne napade Do konca maja prepovedani shodi v Rimu

Pecchioli (KPI): Prepoved je uperjena proti demokratičnim silam in jo je treba preklicati - Zaščita javnega reda mogoča samo s sodelovanjem ljudstva

RIM, 22. — Kot je bilo mogoče pričakovati je zločinska dejavnost «avtonomnih» provokatorjev na rimski univerzi obrodila svoj cilj: zaostritev represije in omejevanj nekaterih demokratičnih svobošin. Poleg tega pa začenja študentsko gibanje v celoti plačevati ceno svojega dvoumnega zadržanja do nasilnih izzivačev, ki jih doslej ni znalo osamiti in izločiti iz lastnih vrst. Vladna seja, nato «vrh» o javnem redu, novi ukrepi represijskega značaja, prepoved vsakršne manifestacije v Rimu za en mesec in pol: to so dogodki tega dne, ki je potekal v vzdušju zaostrene napetosti po umoru mladega agenta Settimia Pasamontija pred rimsko univerzo.

Začelo se je z vladno sejo, kateri je notranji minister Cossiga poročal o dogodkih na univerzi. Na seji mu je Andreotti v imenu ostalih ministrov izrekel solidarnost. Takoj zatem je Andreotti sklical poseben «vrh» o ukrepih za vzdrževanje javnega reda, katerega so se udeležili nekateri ministri in voditelji posameznih policijskih oddelkov.

Ob koncu je Cossiga v razgovoru s časnikarji ponovil, v izredno ostrem tonu svoj poziv mladini, naj se zaveda, da smo tokrat priča «vojni proti demokratični državi» in v takih pogojih bo policija «odslej na oborožen napad odgovorila z orožjem».

Da bo vsakomur jasno, pomeni to, da utegne policija uporabiti strelno orožje proti demonstracijam v primeru, da bi kdo streljal nanjo. Grožnja je izredno huda, saj bi utegnila posejati trge in ulice z novimi žrtvami, toda upati je, da bodo pripadniki rimskega študentskega gibanja razumeli, da je sedaj trenutek, ko morajo sami izločiti iz svojih vrst skrajneže in nasilneže, da bi se kaj takega ne zgodilo zares.

«Priča smo kakovostnemu skoku nasilja na univerzah,» je izjavil Cossiga, «kateremu mora ustrezati kakovostni skok v represiji.» In dodaja: «Tokrat naslavljam iskren poziv mladim študentom, pa tudi njihovim staršem: ne moremo več obravnavati kot študentsko kontestacijo manifestacije študentov, ki mečejo ročne bombe in streljajo. To so oborožen napad na državo in policija bo nanj reagirala, kot je treba.»

Časnikarji so ga takoj vprašali, ali je to preobrat v zadržanju policije, ki je doslej pokazala visoko stopnjo strpnosti in odgovornosti.

«Da, to je preobrat. Naj vedo tudi očetje in matere. Ne bomo dovolili sinčkom rimskega meščanstva, da bi pobijali sinove naših kmetov z Juga.»

Takoj zatem je Cossiga s helikopterjem odletel v Nettuno, kjer je šola kadetov javne varnosti, kateri je pripadal ubiti Settimio Passamonti. Šola je nekdaj slovela zaradi svojih reakcionarnih kadrov, sedaj pa so kadeti v glavnem skoraj vsi pristaši demokratične reforme in zavezništva z delavskim gibanjem v okviru sindikata CGIL - CISL - UIL. Cossiga je počastil spomin padlega agenta in svečano obljubil, da bo zapustil mesto notranjega ministra, če vlada in parlament ne bosta odobrila ukrepov, ki jih predlaga.

Kadeti so mu izročili svoj dokument, v katerem pravijo, da želijo policisti prispevati k zaščiti demokratičnega reda, vendar zahtevajo od vlade, naj z odpravo družbenih krivic tudi sama prispeva k pomiritvi italijanske družbe.

Cossiga se je namreč v dopoldanskih urah udeležil srečanja na vrhu, ki ga je organiziral predsednik vlade Andreotti. Sestanka so se udeležili še ministri Bonifacio (pravosodje), Pandolfi (finance), Stammati (zaklad), Malfatti (šolstvo), Lattanzio (obramba) ter šef policije Parlato, poveljnika karabinjerjev in finančne straže generala Enrico Mino in Raffaele Giudici. Cossiga je postavil nekaj tehnično - operativnih zahtev za okrepitev policije: več oklopnikov, neprenojne jopiče, novo orožje in naprave. Vsega za sto milijard lir vrednosti. Razmišljajo pa tudi o novih tehnikah boja z «mestno gverilo».

Hočeš nočeš je Cossiga ponovno predlagal načrt, ki ga je bila vlada že izdelala januarja in je obtičal zaradi spora med demokrišjani in naprednimi silami v zvezi z vprašanjem reforme policije, odprave vojaške discipline, koordinacije policijskih sil, ustanovitve policijskega sindikata. Končno ni naključje, če je do nasilja v Rimu prišlo prav na dan, ko so parlamentarci KD razpravljali o svojih predlogih o novih oblikah represije. Vtis bi lahko imeli, da so neznani provokatorji želeli, da bi se protiljudska represija v Italiji zaostrila. Toda spor je nastal ob vprašanju «varnostnega pripora», ki bi dejansko omejil človekove svoboščine.

Sestanek na vrhu je sklenil tudi, da bodo za poldrugi mesec, do konca maja, prepovedane v Rimu vse javne manifestacije. Ukrep je stopil v veljavo s presenetljivo naglico, tako da so sindikati in demokratične stranke, ki so zjutraj napovedale protestno demonstracijo zaradi umora mladega agenta, morale kar na trgu pozvati udeležence, naj se razidejo. Nekaj metrov vstran pa so stali do zob oboroženi agenti.

Prepoved vseh demonstracij za dobo, kakršno Italija ne pomni vsa povojna leta, je izzvala takojšnje polemike. Prvi se je oglasil komunistični senator Pecchioli, ki je protestiral za «presenetljiv sklep», katerega je vlada sprejela brez predhodnega posvetovanja z ostalimi silami». Pecchioli razume, da je stanje «izjemno» in da mu morajo ustrezati ostri ukrepi, vendar ukrep «prizadeva vse, brez razlike in je torej škodljiv». Pecchioli je mnenja, da bi morali začasno prepovedati manifestacije tistih skupin, ki ščuvajo k nasilju, ne pa enotnih manifestacij demokratičnih sil.

Pecchioli nato opozarja vlado, da je «zaščita javnega reda učinkovita samo tedaj, kadar sloni na zavestnem sodelovanju ljudstva, če tega sodelovanja ni, ali ga celo preprečujejo, bodo tudi sile javnega reda bile negotove v svojem delu in torej neučinkovite». Zaradi vsega tega je Pecchioli od vlade zahteval, naj ponovno premisli o tem ukrepu. In to takoj.

Na rimski univerzi so medtem potekala zborovanja «študentskega gibanja», katerih so se udeležili tudi «avtonomni». Kljub večjim polemikam in tudi izglasovanju kritičnih dokumentov pa ne kaže, da bi se jedro študentskega gibanja ogradilo od «avtonomnih» izzivačev in oboroženih tolp. Po njihovem gre namreč samo za izbiro «taktičnega» značaja med «političnim» in «oboroženim» oziroma «vojaškim» spopadom s policijo, ki jo izenačujejo z «režimom KPI in KD». Zdi se, vsekakor, da so bili «avtonomni» postavljeni v manjšino.

Odločen protest proti prepovedi vseh manifestacij v Rimu sta objavila sindikalna federacija CGIL - CISL - UIL ter rimski «odbor za obrambo demokratičnega reda», ki opozarjata na to, da namerava demokratični Rim proslaviti z množičnimi shodi obletnico odporništva 25. aprila in delavski praznik 1. maja. Zato so zahtevali takojšnje srečanje z vlado.

CANDIDA CURZI

DVODNEVNI OBISK GOSTOV IZ SLOVENIJE ZAKLJUČEN

Vzdušje sodelovanja in razumevanja na pogovorih SZDL Slovenije - KD

Problematika po potresu prizadetega območja, zaščita narodnih manjšin in uresničevanje osimskih sporazumov glavne teme razgovorov

LIGNANO, 22. — V vzdušju tvornega sodelovanja, razumevanja in dobrososedskih odnosov, ki je značilno za stike med Italijo in Jugoslavijo, so se danes v Lignanu zaključili razgovori med delegacijo republiške konference SZDL Slovenije, ki jo je vodil predsednik Mitja Ribičič in delegacijo deželnega odbora KD, ki jo je vodil demokrščanski deželni tajnik Sergio Coloni. To vzdušje je izzvenelo v kratkih izjavah vodij obeh delegacij prisotnim časnikarjem ter v sklepnem sporočilu, odražalo pa se je tudi na sprejemu, ki ga je v čast udeležencem razgovorov priredil na goriškem gradu generalni konzul SF RJ v Trstu Renko.

«Z velikim zadovoljstvom smo sprejeli obisk predsednika Ribičiča in delegacije SZDL Slovenije v naši deželi,» je poudaril tajnik KD Coloni. «Obisk je bil pomemben tudi zato, ker so predstavniki SZDL po sprejemu na sedežu KD v Trstu obiskali Humin, kjer so se lahko prepričali o razdejanju, ki ga je povzročil potres. Nadalje so obiskali industrijsko področje in eno najmodernejših tovarn v pordenonski pokrajini. Tukaj v Lignanu pa so razgovori potekali v vzdušju obojestranskega razumevanja in tvornega sodelovanja. Obravnavali smo vprašanja, ki so pred nami, pri tem pa nismo pozabili poti, ki smo jo morali prehoditi, da smo dosegli sedanjo raven sodelovanja. Naše prebivalstvo hoče sodelovanje. Mislim, da naši organizaciji, in to v avtentičnem smislu pogovorov, hočeta poudariti, da obstaja možnost skupnih rešitev, zadovoljivih za prebivalstvo ob meji, vseh problemov, tudi novih in tudi najtežjih.»

«Začel bi tam — je pripomnil predsednik republiške konference SZDL Slovenije Ribičič — kjer je moj sobesednik, gospod Coloni, končal, in sicer, da so bili razgovori uspešni in da kot rezultat teh razgovorov pričakujemo vzdušje še večjega zaupanja in večjega odobravanja v uresničevanju zelo pomembnih osimskih sporazumov.»

«Še posebej — je nadaljeval Ribičič — smo govorili o potresu v Furlaniji in v Posočju. Na obeh straneh smo ugotovili katastrofalne razsežnosti potresa, saj je pravzaprav povzročil nad 4.000 milijard lir škode, kar je skoro enoletni proizvod, realiziran na trgu njihove dežele. Mi se vključujemo v solidarnostno akcijo s svojimi sredstvi, s sredstvi svojih občin in republike. Sedaj pripravljamo tudi posebni zvezni zakon, ki bi odobril dobršen znesek v pomoč tem krajem.»

Potem ko je omenil druge obravnavane probleme, je predsednik republiške konference SZDL načel vprašanje meje in osimskih sporazumov in v tem okviru dejal, da «soglašali smo s tem, da smo mejo začrtali za to, in definitivno, da bi jo tudi začeli odpravljati in spreminjati iz meje ločnice v mejo, ki povezuje življenje na obeh straneh. In mislimo, da bi liberalizacija režima na tej meji ogromno prispevala k vsem oblikam sodelovanja, k vsem oblikam gospodarskih aranžmajev.»

Pahljača obravnavanih vprašanj je bila, kot izhaja iz izjav obeh vodij delegacij, zelo široka, samoumevno pa je, da sta prevladovali vprašanji narodnosti in sodelovanja, ki sta za obe sosedni deželi najpomembnejši. Skicujoč se na grb pordenonske občine — na stežaj odprta vrata — je bilo med razgovori zlasti z jugoslovanske strani poudarjeno, da bi moral ta grb postati simbol celotnega obmejnega območja v vzajemno korist obeh dežel tako na področju industrije, trgovine in obrti, ker bo le tako tržaško gospodarstvo lahko zadihalo s polnimi pljuči.

V tej luči in v perspektivi — nujnosti širših gospodarskih aranžmajev mora industrijska prosta cona postati vzorec nove oblike sodelovanja. Odstraniti pa gre vsa vprašanja, ki se s tem v zvezi porajajo, zlasti politična in ekološka.

Vendar osimski sporazumi ne ustvarjajo zgolj možnosti še tvornejšega gospodarskega sodelovanja, pač ustvarjajo tudi pogoje za boljše spoznavanje med narodoma. V tem okviru pa bosta obe narodni manjšini lahko odigrali pomembno vlogo mostu. Kot poudarja zaključno sporočilo so «narodne manjšine v obeh državah dragocen posrednik pri zbliževanju narodov». Osimski sporazumi pa odpirajo nadaljnje možnosti varstva in razvoja narodnostnih skupnosti. Seveda pa gre tu za moderen način varstva, v katerem so prisotni elementi odprte meje, vezi med manjšino in matičnim narodom, razvoj umskega in duhovnega potenciala, ki se v tem okviru ustvarja. Šolsko - kulturne vezi pa re zadostujejo: treba je ustvariti in

VOJMIR TAVČAR

(Nadaljevanje na zadnji strani)

SZ in Sirija zahtevata takojšnje sklicanje konference o Bližnjem vzhodu

MOSKVA, 22. — Ob zaključku večdnevnih pogovorov sirskega predsednika Asada s sovjetskimi državniki v Moskvi so objavili uradno sporočilo, v katerem Sovjetska zveza in Sirija zahtevata, da se v najkrajšem času ponovno skliče ženevsko konferenco o Bližnjem vzhodu z udeležbo Organizacije za osvoboditev Palestine, ki se bo morala udeležiti konference na «enakopravni ravni ostalih udeležencev». Sovjetska zveza in Sirija obsojata izraelsko vmešavanje v libanonske notranje zadeve in poudarjata pravico Palestincev, do «ustanovitve lastne neodvisne države». Poleg tega sta se obe strani dogovorili o izboljšanju «obrambne moči Sirije, kar je odločujočega pomena za prijateljski razvoj in vzajemno razumevanje med državama».

Odnosi med ZDA in Kubo

WASHINGTON, 22. — Državno tajništvo je sporočilo, da se vlada pripravlja na ustanovitev posebnega oddelka, ki naj bi se zanimal za diplomatske odnose s Kubo, da pa še ni dozorel čas, da bi prišlo do neposrednih pogovorov s kubanskimi oblastmi. Zato naj bi ta oddelek deloval pri švicarskem veleposlaništvu v Havani, ki skrbi za zadeve in koristi ZDA na Kubi.

ANED o razbitih spominskih tablah v Mauthausenu

Ob vesti, da so nacistični skrajneži razbili obeležja žrtev koncentracijskega taborišča Mauthausen - Gusen je reagiralo tudi italijansko združenje bivših deportirancev ANED. Predsednik združenja senator Piero Caleffi je poslal predsedstvu vlade in zunanjemu ministrstvu brzojavko, v kateri «v imenu bivših italijanskih deportirancev in svojcev padlih, ki so ogorčeni zaradi uničevanja spominskih obeležij v taborišču Mauthausen vas pozivamo da posežete pri avstrijskih oblasteh in zahtevate večjo varnost toboriščer ter zgledno kazen za odgovorne neofašiste».

Istočasno je sen. Caleffi pozval predsedstvo in odbor dežele Piemont, naj podpreta to pobudo.

VPRAŠANJA NA VČERAJŠNJI VLADNI SEJI

Razprava o zakonu za obnovo Furlanije

Poročilo Forlanija o zasedanju zunanjih ministrov EGS v Londonu

RIM, 22. — Pod predsedstvom Andreottija se je danes dopoldne sestala vlada, ki je obravnavala nekatera notranja in zunanjepolitična vprašanja. Večji del seje so ministri posvetili včerajšnjim dogodkom na rimski univerzi, o katerih je poročal notranji minister Cossiga, ki je dal razne predloge v zvezi z «utrditvijo javnega reda», o čemer obširno pišemo na drugem mestu.

Vlada je na seji začela razpravo o zakonu za obnovo porušenih krajev po potresu v Furlaniji in niso nicesar sporočili, kdaj bo ta zakon pravzaprav odobrila, da bo lahko šel v najkrajšem času v potrditev v parlament. Poleg tega je vlada odobrila predsednikov predlog zakonskega osnutka, ki se nanaša na pospešitev postopka za izvajanja javnih del. Znano je, da so sedanja pravila izredno toga in da državni uradi zavlačujejo odobritev načrtov, tako da se na ministrstvu za javna dela kopičijo nerešena vprašanja, ki bi lahko pripomogla k večji zaposlitvi in uporabi denarja, ki je že na razpolago in ki iz dneva v dan izgublja na vrednosti zaradi visoke inflacije. Zakonski osnutek, ki ga bo vlada predložila parlamentu, naj bi pripomogel, da bodo načrti za javna dela čimprej odobreni.

Vlada je odobrila še nekaj upravnih ukrepov, med katerimi tudi zakonski osnutek, o povišanju dokladе vojaškemu osebju, ki vrši stražarsko službo v jetnišnicah.

Na seji je imel zunanji minister Forlani daljše poročilo o položaju v Evropi in v svetu, še posebno pa o sklepih in vprašanjih, ki so jih obravnavali na zadnjem zasedanju zunanjih ministrov gospodarske skupnosti v Londonu. Ob tej priložnosti so dali precejšnji poudarek Carterjevemu programu o uporabi jedrske energije. Forlani je dejal, da se Italija sicer zaveda nevarnosti, o kateri govori Carter glede splošne razširitve tehnologije za pridobivanje «goriva» za jedrske elektrarne, da pa je treba to vprašanje bolj temeljito proučiti in ga uskladiti tudi s potrebami držav po novih energetskih virih. Izrazil je prepričanje, da bodo to vprašanje temeljito razčistili na srečanju državnih glavarjev in predsednikov vlad, ki bo maja v Londonu. Forlani je pri tem dejal, da je dolžnost vsake države, ki razpolaga s sodobno tehnologijo, da obvesti mednarodno agencijo za jedrsko energijo na Dunaju o svoji proizvodnji, kakor tudi o napravah, ki jih dobavlja tretjim državam, katere pa naj bi sproti obveščale pristojne mednarodne oblasti o uporabi teh naprav. (sl)

Kmalu povišanje cene dnevnikov?

RIM, 22. — Po izjavah komunističnega poslanca Querciollija, ki se ukvarja z vprašanji tiska, bo do prihodnjo sredo predstavniki strank ustavnega loka in zastopniki založnikov razpravljali o novem zakonskem osnutku o reformi tiska, kateri naj bi vseboval tudi predlog o povišanju cene dnevnikov. Querciolli je poudaril, da so pogovori o novem zakonu zelo napredovali, glede višje cene dnevnikov, ki jo zahtevajo založniki in ki naj bi znašala 200 lir za izvod, so komunisti mnenja, da je treba ohraniti dosedanji način določitve cene, se pravi prepustiti vladi, da o tem odloča. Querciolli je dejal, da če se bodo prihodnji teden dogovorili o vsebini zakona o reformi tiska, bo lahko prišlo v najkrajšem času do povišanja cene dnevnikov, kakor tudi do razdelitve vsote, ki je na razpolago, da se nadoknadi založnikom zgubo, ki so jo imeli od novembra do danes zaradi blokirane cene dnevnikov.

RIM, 22. — Kmetijski minister Marcora se je danes srečal s predsednikom gospodarskega in socialnega odbora gospodarske skupnosti De Ferrantijem, ki je na obisku v Rimu. Funkcionar EGS se je danes srečal tudi s predsednikom vlade Andreottijem ter z ministri Donat Cattinom, Stammatijem in Anselmovo. Razprava je tekla predvsem okrog gospodarskih in kmetijskih vprašanj EGS.

V KRŠČANSKI DEMOKRACIJI SE NADALJUJE RAZPRAVA PRED SEJO VODSTVA

MORO PREDLAGA «VZPOREDNE DOGOVORE» OB VZAJEMNI AVTONOMIJI KD IN KPI

Po razgovoru med Signorilejem in Gallonijem rahlo optimistične izjave - PSI zaenkrat zavrača predlog socialdemokratov in republikancev o «tretji sili»

RIM, 22. — Italijansko politično obzorje se še ni razjasnilo. Verjetno se bo o glavnih problemih, točneje o tem, ali sprejema predlog o novi vladni večini, krščanska demokracija izrekla šele v sredo ali celo pozneje. Medtem pa se nadaljuje polemika v vzdušju skrajne negotovosti, ki jo nedavno nasilje in represija, ki mu je sledila, še zaostrujejo.

Odprto je bilo vprašanje srečanj med strankami. Socialisti so že javno povedali, da ne bodo dajali pobud za nova srečanja, dokler se KD ne izreče in ne pove, končno, če pristaja na sporazum. V tej perspektivi je PSI zavrnila tudi pobudo socialdemokratov po oblikovanju «laične tretje sile» med PSI, PRI in PSDI, ki naj bi ustvarila nekakšno «blazinico» med KPI in KD. Socialisti, pojasnjuje Manca v razgovoru za GR 1, smo na levici in ne spadamo v nikakršno «tretjo silo».

Glede srečanj med strankami sta se pogovarjala po telefonu član tajništva PSI Claudio Signorile in podtajnik KD Giovanni Galloni. Na koncu tega pogovora je Signorile dal razmeroma optimistično izjavo ,češ da ima občutek, da se sicer stvari v KD pomikajo zelo počasi, vendar v pozitivni smeri. «Mislim, da se bodo stvari v KD rešile, čeprav počasi in s težavo.»

Na to izjavo so nemudoma reagirali tudi drugi politiki. Republikanec Battaglia je na primer dejal: «Že prav. Sedaj bi le radi vedeli, če roki notranjega razpleta v KD sovpadajo z roki notranjega zapleta v Italiji.» Battaglia je omenil krvave dogodke v Rimu in druge oblike nasilja, nato pa se je še vprašal: «Ali je mar mogoče v državi z obupnim položajem, kot je Italija, da se moramo štiri tedne kregati o tem, ali naj se usedemo okoli iste mize in izdelamo program za trenutno nujnost?»

Na to vprašanje skušajo demokristjani odgovarjati «previdno», predvsem pa zapleteno in megleno. Tako so v krogih blizu sedeža KD na Trgu del Gesù pojasnili, da je Galloni res pristal na «kolegialno srečanje» vseh strank ustavnega loka skupaj s sindikati, ker so to pač sindikati predlagali, vendar — dodaja — «to nima nič skupnega s srečanji med strankami in drugimi pobudami, ki zadevajo splošni politični položaj.»

Skratka, Galloni se je nemudoma izvlekel iz zagate in pojasnil, da socialističnemu voditelju ni objubil kolegialnega srečanja «o politiki», pač pa je pristal na «kolegialno srečanje s sindikati», na katerem naj bi razpravljali (kdove?) o premični lestvici ali zaposlovanju mladine...

V okviru priprav na skorajšnjo (v sredo) sejo vodstva KD, ki se bo morala odločati o predlogu za sestavo nove vladne večine, se je spet oglasil Aldo Moro. Kot je njegov običaj je Moro svoj govor tako zapletel, da bodo naslednje dni gotovo skušali politiki in komentatorji «razbrati» skrivne signale, ki jih je postavil med eno vejico in drugim pogojnim stavkom.

Vendar pa je nekaj stavkov v Morovem govoru, ki ne dopuščajo različne interpretacije: «Kriza je taka, da bi odločna opozicija (pa naj jo opravlja kdorkoli) razklala državo na dvoje in jo uničila».

Ta stavek je Moro uokviril z vrsto misli, ki težijo k sledečim zaključkom: KD je na vladi, čeprav nima večine. Zato je morala kljub drugačnim smernicam volivcev, sprejeti «vzporednost» KPI, glede katere je KD «idealna alternativa». To je KD storila «v znak odgovornosti» pred državo. «To naj vedo tisti, ki nam očitajo, da smo izdali svoje volivce,» je Moro zaključil ta odstavek z jasnim in nedvoumnim pozivom Vatikanu, naj se ne vmešava v notranje zadeve KD. (Osservatore Romano je namreč te dni to očital KD in jo posvaril pred nevarnostjo zavezništva s komunisti).

Če bi KD ne storila tega, kar ni mogoče storiti bi jo volivci kaznovali, in dali KPI «prvo mesto».

Moro zato predlaga, naj bi se nekako vendarle sporazumeli, toda na način, ki naj «nekako pokaže, da je KD samostojna v odnosu do KPI». To je mogoče, je poudaril tudi če se sporazumemo o nekaterih programskih točkah

«Iskali bomo možnosti programskega sporazuma,» je nato dejal Moro, «vendar naj nas nihče ne peha k globalnim političnim sporazumom, ker za take sporazume ni pogojev».

Da bi ostalim strankam bilo še jasneje, na kaj misli, je Moro takoj nasul celo vrsto groženj. Ena je «prehod KD v opozicijo», ki bi ne bila «strpna, pač pa bi paralizirala vse». Seveda, tudi drugi, nadaljuje Moro, «lahko paralizirajo nas». Druga Morova grožnja pa zadeva predčasne volitve, ki bi gotovo bile «nov hud element destabilizacije».

Zaključek? Moro predlaga «nadzorovane oblike sodelovanja» v okviru «neobičajne vzporednosti» (med KPI in KD), ki naj bi sklenale sporazume z ostalimi strankami, ne pa med seboj. (st.s.)

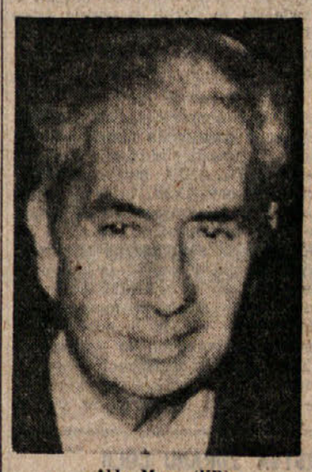

Aldo Moro (KD)

VI. pokrajinski kongres Nove delavske zbornice CGIL

V Avditoriju se je včeraj začel VI. pokrajinski kongres Nove delavske zbornice CGIL. Kongresa, ki se bo zaključil jutri z nastopom vsedržavnega tajnika L. Lame) se udeležuje 300 delegatov, ki zastopajo okrog 27.500 vpisanih delavcev. Na sliki: pogled na del delegatov in povabljencev ter na predsedstvo kongresa med nastopom pokrajinskega tajnika CGIL P. Burla. V predsedstvo sta bila kooptirana — poleg najvišjih predstavnikov CGIL — tudi predstavnika organizacij CISL in UIL. Odprtju kongresa so prisostvovali številni predstavniki političnih strank, krajevnih ustanov in raznih organizacij, navzoča pa sta bila tudi predstavnika Kraškobalne sindikalne konference z onstran meje. Poročilo na 2. strani.

ANGOLSKI VODITELJ V JUGOSLAVIJI

Tito sprejel Agostinha Neta

Na Brionih bosta državnika govorila tudi o žgočem položaju v Afriki

Agostinho Neto, predsednik Ljudske republike Angole

PULJ, 22. — Angolski voditelj Agostinho Neto je dopotoval nocoj na uradni obisk v Jugoslavijo. V brionskem pristanišču je nekaj pred osmo uro zvečer Neta pozdravil predsednik Tito, navzoči pa so bili še drugi visoki jugoslovanski predstavniki, med njimi Vidoje Žarković, Veselin Djuranović, Milka Planinc, Lazar Mojsov in drugi. Na ploščadi v pristanišču so predsedniku Ljudske republike Angole in voditelju ljudskega gibanja za osvoboditev Angole MPLA priredili sprejem z vsemi državniškimi častmi. Izstrelili so častne salve, godba je zaigrala državni himni, nakar sta gost in gostitelj pregledala častni bataljon jugoslovanske vojne mornarice.

V pogovorih, ki jih bosta imela na Brionih Tito in Neto ter njuni sodelavci, bodo prevladovala vprašanja iz jugoslovansko-angolskega sodelovanja na političnem, gospodarskem in drugih področjih. Precejšnjo pozornost pa bodo slej ko prej namenili žgočim mednarodnim vprašanjem, zlasti dogajanjem na afriški celini in dejavnosti neuvrščenih držav.

V.B.

BRUSELJ, 22. — Dosedanji predsednik vlade Leo Tindemans je danes sprejel pooblastilo, da sestavi novo vlado. Tindemansova stranka je na nedeljskih predčasnih volitvah precej napredovala, čeprav ni dobila absolutne večine. Zato bo Tindemans baje sestavil koalicijsko vlado z liberalci, ki so prav tako dobili precej glasov. Socialisti pa, ki so se v nekaterih krajih države tudi okrepili, ostanejo v opoziciji.

VI. POKRAJINSKI KONGRES CGIL

Ključ za izhod iz sedanje krize je v izvajanju osimskih sporazumov

300 delegatov zastopa 27.500 delavcev - Obsežno poročilo tajnika Pina Burla
Ovrednotiti slovensko, žensko in mladinsko komponento sindikalnega gibanja

«Za premoštitev državne krize; za okrepitev in razvoj tržaškega gospodarstva; za uresničitev osimskih sporazumov; za napredovanje sindikalne enotnosti». S tem geslom se je včeraj zjutraj v Avditoriju začel VI. pokrajinski kongres Nove delavske zbornice — CGIL, katerega se udeležuje 300 delegatov, zastopnikov nad 27.000 vpisanih delavcev. V dvorani je bilo včeraj tudi več predstavnikov političnih strank, krajevnih ustanov, študentovskih gibanj, stanovskih organizacij, Kraško-obalne sindikalne konference iz sosedne republike, sindikalnih organizacij CISL in UIL, predsednik deželnega sveta Pittoni pa je iz Firenc poslal pozdravno brzojavko.

Po opravljenih formalnostih v zvezi s sestavo predsedstva kongresa in imenovanjem verifikacijske in volilne komisije ter komisije za sestavo sklepnega dokumenta, se je kongres, ki ga je vodil pomočnik glavnega tajnika CGIL A. Gerli, začel z uvodnim tajniškim poročilom, ki ga je prebral Pino Burlo. Še pred tem sta zbrane kongresiste pozdravila A. Gerli v italijanščini in S. Mokole v slovenščini.

Burlo se je v svojem poročilu najprej zadržal pri gospodarskem položaju v svetu in v Italiji, nato pa je prešel na probleme, s katerimi se soočamo v Trstu in v naši deželi, zaključil pa je z navedbo nekaterih smernic, po katerih naj bi v prihodnje reorganizirali sindikat. V tej zvezi je poudaril, da bo treba tako v bazi kakor tudi v vodstvenih organih zagotoviti primerno veljavo slovenski, ženski in mladinski komponenti.

Glede gospodarsko-socialnega položaja na Tržaškem je govornik opozoril na dejstvo, da se je število zaposlenih delavcev v zadnjih treh letih skrčilo za 3.740 enot in da je število upokojencev narastlo na 104 tisoč, kar je svojstven primer v vsej Italiji. Navedel je vrsto industrijskih in drugih obratov, ki so v zadnjem času zašli v hudo krizo, tako da preti še nadaljnje nazadovanje v številu zaposlenih delovnih moči. V takem položaju je treba napeti vse sile, da bo tukajšnje gospodarstvo izkoristilo vse možnosti razvoja, ki jih nudi pravkar ratificirani osimski sporazum med Italijo in Jugoslavijo. Gospodarski deli sporazuma, in med njimi v prvi vrsti uresničitev predvidene industrijske cone na Krasu, predstavljajo namreč ključ za dejanski razvoj deželnega gospodarstva ob istočasnem obnavljanju potresnih območij, kajti problemi opustošene Furlanije so hkrati problemi Trsta in obratno.

Burlo se je dotaknil tudi nekaterih organizacijskih vprašanj na sindikalni ravni in v tej zvezi omenil zlasti težnjo delavcev po nadaljnji integraciji med tremi sindikalnimi organizacijami in po okrepitvi njihovega vpliva med delavstvom (CGIL šteje 27.495, UIL 18.965 in CISL 17.492 vpisanih članov, tako da je sindikalno neangažiranih delavcev na Tržaškem še okrog 40 tisoč).

Po zaključnem poročilu in pred začetkom razprave so kongres pozdravili G. Cesare za tržaško občinsko upravo, predsednik L. Ghersi za pokrajinsko upravo, Ercolessi za Italijansko radikalno stranko, pokrajinski tajnik PSI C. Boniciolli, Boris Gombač za Slovensko skupnost, Marchetti za organizacijo ACLI, odvetnik Matejka za Združenje stanovanjskih upravičencev SUNIA, pokrajinski tajnik CISL Degrassi, Brovedani za svet študentov medicinske fakultete, pomočnik glavnega pokrajinskega tajnika UIL Di Tauro, zastopnik združenja Italia-Cile Borrisi in zastopnik Kraško-obalne sindikalne konference Kovačič. Boris Gombač — kakor že poprej predstavnik radikalcev — je dejal, da Slovenska skupnost nasprotuje uresničitvi industrijske cone na Krasu, in to iz ekoloških in nacionalnih razlogov. O Osimu sta spregovorila tudi predstavnika CISL in UIL: Degrassi je dejal, da se strinja z gledišči, izraženimi v Burlovem poročilu. Di Turo pa je naglasil, da UIL dvomi v dejansko gospodarsko koristnost cone za Trst in vso deželo, je pa pripravljena sodelovati pri uresničevanju osimskih dogovorov, in to na čim enotnejši osnovi z drugima sindikalnima organizacijama, kajti samo s skupnimi napori na vseh ravneh bo mogoče premostiti sedanjo krizo.

Kongres se bo kakor rečeno nadaljeval danes ves dan, in sicer z razpravo o načetih temah. Jutri bodo posegli še zadnji kongresisti, nakar bo kongres zaključil vsedržavni tajnik CGIL L. Lama, ki je sicer prisostvoval tudi včerajšnjemu popoldanskemu delu razprave.

● **Patronat INCA** sporoča posestnikom starostne pokojnine, ki so jo prejeli pred 1. majem 1968, da lahko vložijo prošnje po ponovni likvidaciji pokojnine, če so bili po navedenem zakonu v delovnih odnosih.

Za vse informacije so na razpolago uslužbenci pri patronatu INCA-CGIL v Ul. Pondares.

Sestanek italijanskih in jugoslovanskih izvedencev za šolstvo v mešani komisiji

V prostorih šolskega nadzorništva v Trstu so se včeraj sestali izvedenci jugoslovansko - italijanskega mešanega odbora. Italijansko delegacijo je vodil prof. Angioletti, jugoslovansko pa Črt Kolenc.

Dogovorili so se o prihodnjem izvajanju programov na področju šolstva in stvarno o prirejanju izletov za učeče mladino v obe državi. Nadalje so odobrili razpis 6 štipendij za slovenske šolnike v zamejstvu, ki se bodo izpopolnjevali na univerzi v Ljubljani, prav tako pa bodo šolniki italijanske manjšine v Jugoslaviji imeli na razpolago šest štipendij za izpopolnjevanje na italijanskih univerzah. Končno so se dogovorili tudi o organizaciji seminarjev za učitelje in profesorje obeh narodnostnih skupnosti ter o drugih vprašanjih na področju šolstva.

PREMIERA NA OPČINAH

«Rusa riga črjez uograde» je duhovita slika nekdanjih dni

Delo so učinkovito podali člani amaterskega odra SPD Tabor z Opčin

Sinoči je amaterski oder SPD Tabor prvič uprizoril igro «Rusa riga črjez uograde». Ljudsko veseloigro je spisal Ljubo Trnov, v narečje jo je prestavila Leli Nakrstova, ki je predstavo tudi režirala. Popravke v openski dialekt so izvedli dr. Seraf Hrovatin, Lucija Hrovatin, Ivanka Dolenc in Josipina Malalan.

Delo je zabavno in dobro podano, gledalcem je in bo ugajalo. Igra prikazuje dogodek na Opčinah okoli leta 1903 in je zelo važen, saj gre za izgradnjo železnice in za razlaščanje openske zemlje. Vendar je mimo povesti v igri prisrčno in zakaj ne dragocено predvsem prikazovanje življenja v starih časih. Openci doživljajo «napredek», ki je prihrumel z železno cesto in prvim ropotajočim avtomobilom. Napredek prinaša nekaj dobrega, odnaša pa zemljo. Igra poudarja zvestobo tej zemlji, steber zvestobe je kovač Žusto Vidau. Amaterska skupina SPD Tabor je učinkovito in duhovito podala sliko takratskega življenja, skrbi in veselja. Igralci so ustvarili ozračje preproste domačnosti, dialekt jim je omogočal, da so se med igro resnično sprostili. Pohvaliti moramo prizadevnost vseh, nekateri igralci pa so ustvarili značaje s posebnim temperamentom in posluhom. Kovača Žustota je učinkovito zaigral Viktor Sosič, njegovo vihravo ženo Vano je duhovito zaigrala Liljana Berginc. Koremt kmet Luojze je bil Stanko Hrovatin. Kmetico Marijano je karakterno zaigrala Lučka Križman. Živahna je bila Tanja Čuk v vlogi Maričke. Tone Kalc je upodobil poštirja, Marino Kralj je bil inženir, Drago Danev geometer, Paride Sosič župan, Vinko Kalin Vahtar, Igor Malalan kmet Miha, Pavel Sosič kmet Drejče, Polonco je igrala Giuliana Sosič, Melita Malalan mlado pupo, Fabijan Malalan je bil Lukec. Nastopil je tudi domač zbor, ki ga vodi Svetko Grgič. Organizatorki sta bili Lucija Hrovatin in Stanka Hrovatin. Kulise si je zamislil Tilko Kralj, kostume je izdelala Maria Vidau.

Ob koncu uspele predstave se je nastopajočim zahvalil Rudi Vremec, prav posebno in na željo nastopajočih je omenil Leli Nakrstovo, Lucijo Hrovatin in Viktorja Sosiča.

Omeniti moramo, da so v dvorani razstavljene risbe, ki so jih na temo otroške igre «Čudežne gosli» narisali otroci osnovnih šol iz Bazovice, Trebč, Gropade in Padrič, Proseka, Repentabra in Opčin.

Danes se v Nabrežini poročita
PIJA in IVO
Obilo sreče v skupnem življenju jima želi dekliški pevski zbor «Vesna».

IVO ŠIRCA
in
PIJA CAH
si danes obljubita večno zvestobo.
Moški zbor Igo Gruden iskreno čestita.

DREVI OSREDNJA PROSLAVA PRAZNIKA OSVOBODITVE

Današnja spominska svečanost v Rižarni ima zelo globok pomen

Med kulturnim bedenjem bodo nastopili znani slovenski, italijanski in hrvaški umetniki - Iz Rižarne resen opomin

Državni praznik osvoboditve bo v ponedeljek, 25. aprila, na Tržaškem pa bo osrednja svečanost s kulturnim bedenjem drevi v Rižarni, edinem nacističnem uničevalnem taborišču v Italiji, kar je treba še posebej poudariti, ker ima v današnjih razmerah in spričo ponovnega nasilja mračnjaških sil temvečji in globlji pomen. Udeležba in sodelovanje slovenskih, italijanskih in hrvaških umetnikov pa potrjuje in utrjuje ideale bratstva, mirnega sožitja in sodelovanja med narodi, ideale, ki so vzklili iz pepela žrtve Rižarne in drugih taborišč ter iz krvi padlih borcev, Slovencev, Hrvatov in Italijanov.

Na velik pomen današnje svečanosti nas opozarjajo tudi številna vabila in priporočila raznih naprednih organizacij. Združenje partizanov VZPI - ANPI, bivših političnih internirancev ANED in bivših antifašističnih preganjencev vabijo svoje člane in antifašiste, še zlasti pa mladino, da se udeležijo te svečanosti. Podobni pozivi prihajajo s strani Zveze demokratičnih žensk, ki posebej omenjajo neprecenljivi delež žensk v NOB in odporništvu, naprednih političnih in sindikalnih sil ter drugih organizacij. Med to množico tudi Sindikat slovenske šole vabi svoje člane, da se v čim večjem številu udeležijo današnje spominske svečanosti v Rižarni.

Na svečanosti bo govoril tudi generalni tajnik CGIL Luciano Lama, ki bo jutri zaključil delo VI. pokrajinskega kongresa te sindikalne organizacije. Njegova udeležba na tej pomembni manifestaciji ni le navzočnost uglednega sindikalnega voditelja, temveč izraža aktivno prisotnost delavskega gibanja, ki je v prvi vrsti v boju za vsestransko izboljšanje naše družbe.

Osrednjo svečanost bo spremljala še vrsta manjših manifestacij. Objavili smo že razpored, ki so ga za danes napovedali deželni organi in tržaška občina. Vence bodo položili pred spominsko obeležje odporništva pri Sv. Justu, v Ul. Massimo d'Azeglio, v Ul. Ghega, na streliščih v Bazovici in na Opčinah ter v Rižarni. V repentabrski občini bo spominska svečanost v ponedeljek, ob 11. uri. Ob tej priložnosti bosta govorila župan in predstavniki VZPI-ANPI, sledile pa bodo recitacije mladincev PD «Kraški dom» in gledališčnika Staneta Raztresena. V dolinski in zgoniški občini bodo spominsko svečanost združili s proslavljanjem delavskega praznika 1. maja, v Miljah pa bo spominska manifestacija v ponedeljek na glavnem trgu pred občinsko palačo z govori župana Willerja Bordona, pokrajinskega odbornika Lucijana Volka in pokrajinskega tajnika KPI Giorgia Rossettija. V sprevodu bodo udeleženci ponesli vence pred spomenik padlim, delegacija pa bo ponesla vence tudi pred spomenik partizanskim borcem pri Koroščih. Polaganje vencev s priložnostnimi nagovori ter krajšimi kulturnimi nastopi bodo priredile tudi nekatere prosvetne in druge organizacije.

Včeraj je bila na tržaški občini tiskovna konferenca, na kateri so novinarjem predstavili program današnje svečanosti v Rižarni. Podžupan Giorgio Cesare je poudaril pomen proslavljanja dneva osvoboditve prav v Rižarni, ki je po svoji vsebini in zgodovini simbol evropskega odporništva. Današnja svečanost, je še pripomnil, ne sme biti le pogled v preteklost, ampak mora biti resno opozorilo, da se ne bi taka grozodejstva nikoli in nikdar več ponovila.

Po polaganju vencev bodo najprej verski obredi, nato bodo spregovorili župan Spaccini, pokrajinski odbornik Lucijan Vouk in vsedržavni tajnik CGIL Luciano Lama.

Bedenje s kulturnim programom sta orisala ravnatelj deželnega gledališča «Teatro Stabile» Nuccio Messina in ravnatelj Stalnega slovenskega gledališča Filibert Benedetič. Messina je dejal, da je prišla pobuda za bedenje s strani gledališčnih delavcev, namen bedenja pa ni gledališka predstava. Gledališki delavci hočejo zbrati in nuditi sebi ter vsem udeležencem priložnost za globlje premišljevanje. S tem bomo tudi potrdili vrednote, ki so svoboda in človekove pravice. Bedenja se bo udeležilo veliko kulturnih delavcev, nekateri pa so poslali pisma, v katerih sporočajo, da se pridružujejo pobudi. Pesnik Rafael Alberti je napisal posebni prispevek, pomembni svečanosti pa se pridružuje tudi rimski župan in znani umetnostni zgodovinar - likovni kritik Giulio Carlo Argan.

Filibert Benedetič je poudaril globok pomen, ki ga ima proslava. Povedal je, da bodo poleg članov stalnega slovenskega gledališča na proslavi sodelovali z recitacijami in petjem tudi umetniki iz Slovenije in Hrvaške ter člani italijanske drame z Reke. Omenimo naj nastop akademskega pevskega zbora «Tone Tomšič», recitacije prvaka ljubljanske drame Rudija Kosmača, znane igralke Hrvaškega narodnega gledališča Neve Rošić in hrvaškega igralca Tonka Lonze. Taka udeležba potrjuje širok pomen proslave in poudaril veljavnost idealov osvobodilnega boja. Na sporedu je med drugim tudi odlomek (zaslišavanje pri nemškem preiskovalnem sodniku) in songa (Mira Sardoč in Stojan Colja) iz dokumentarne drame «Rižarna». Imena nastopajočih umetnikov smo sicer že objavili v včerajšnji številki, omenimo pa naj še, da bodo nastopili tudi pevki Miranda Martino in Elvia Dudine ter basist Ivan Sancin.

Osrednji kulturni program bo v veliki dvorani v prvem nadstropju. Na notranjem dvorišču bodo predvajali diapozitive in glasbene odlomke.

Okrepljena bo služba na avtobusni progi št. 10 s Trga Goldoni, in sicer do 1. ure po polnoči.

V Rižarni bodo še druge prireditve. 7. maja bo razstava o Španiji, ki jo je posodila Beneška bienala, razstavljena pa bodo tudi dela Lojzeta Spacala na tematiko Rižarne in antifašističnega ter osvobodilnega boja.

Urnik trgovin

Danes, sobota, 23. aprila: trgovine, ki so ob sobotah običajno zaprte, bodo tokrat lahko odprte po običajnem urniku; pekarne bodo odprte od 7.40 do 13. ure in od 17. do 19. ure, mesnice bodo odprte od 7.40 do 13. ure in od 16.30 do 19. ure, trgovine s sadjem in zelenjavo pa bodo odprte od 7.40 do 13. ure in od 16.30 do 19. ure.

Jutri, nedelja, 24. aprila: odprte bodo samo mlekarne od 7.40 do 13. ure. Vse ostale trgovine bodo zaprte.

Ponedeljek, 25. aprila: pekarne bodo odprte od 7.40 do 13. ure, cvetličarne pa od 8. do 13. ure. Vse ostale trgovine bodo zaprte.

Sreda, 27. aprila: trgovine z jestvinami, ki so ob sredah popoldne običajno zaprte, bodo tokrat lahko odprte.

JUTRI IN V PONEDELJEK RIŽARNA ODPRTA VES DAN

Tržaška občina sporoča, da bo Rižarna odprta jutri, 24. aprila, in v ponedeljek, 25. aprila, neprekinjeno od 9. ure do 19.30.

Danes občni zbor Tržaške kreditne banke

Danes dopoldne z začetkom ob 9.30 bo občni zbor delničarjev Tržaške kreditne banke. Po poročilih upravnega sveta in nadzornega odbora bodo delničarji seznanjeni z bilančnimi rezultati lanskega, osemnajstega poslovnega leta zavoda.

● **Tržaška občina** obvešča, da bo dovoljeno parkiranje avtomobilov ob lihih številkah v Ul. Sergio Laghi.

PISMO OBRAMBNEGA MINISTRSTVA ŽURANU COLJI

TUDI NA NAGROBNEM KAMNU JE SLOVENSKI NAPIS V NAPOTO

Ministrstvo zahteva pojasnilo v zvezi z dovoljenjem za ureditev groba padlega Jugoslovana, ki je pokopan na Colu

Obrambno ministrstvo je po komisariatu za počastitev padlih v vojni poslalo pred nekaj dnevi pismo repentabrskemu županu. V njem vprašuje župana, naj pojasni, kdo je izdal dovoljenje za ureditev groba padlega Jugoslovana, ki je pokopan na pokopališču na Colu. Pismu je priložena slika groba komandanta bazoviške brigade Franca Nemgarja, ki je bil smrtno ranjen na Opčinah v borbi za osvoboditev Trsta in ki je izdihnil na Poklonu.

Lansko leto je občinska uprava izdala dovoljenje, da se grob uredi. Na grob je bil postavljen spominski kamen z napisom v slovenščini z oznakom, da je tega postavila Socialistična federativna republika Jugoslavija. Generalni komisariat zahteva pojasnila glede dovoljenja, ker meni, da je «ta iniciativa nezakonita — l'iniziativa deve essere considerata abusiva — češ da daje dokončni videz nekemu grobu, tega pa ne bi dovoljevala mednarodna konvencija, sklenjena leta 1971 med Italijo in Jugoslavijo. Konvencija naj bi predvidevala le «tista nujna dela», ki so potrebna, da se ne izbriše sled groba; grobovi padlih Jugoslovanov pokopanih na občinskih pokopališčih morajo ohraniti začasno ureditev.»

O tem pismu je razpravljal na zadnji seji občinski odbor. Ta je izrazil začudenje nad vsebino pisma. Žalostno je, da se birokracija spušča v to problematiko, posebno še v teh dnevih, ko proslavljamo zmago nad nacifašizmom, ko se spominjamo ogromnih žrtev. Težko je razumeti, da mora nekatere ljudi motiti navaden nagrobni kamen z napisom v slovenščini z oznako, da je ta kamen postavila SFRJ. (Pismo je podpisal general A. Beolchini, pobudo pa so nedvomno sprožili v Trstu). V odgovor je župan Pavel Colja, s sklepom odbora, naslovil komisariatu pri obrambnem ministrstvu naslednje pismo, ki je bilo poslano v vednost tudi vladnemu komisarju dr. Molinariju.

«V odgovor na Vaše pismo z dne 2. t.l., ki smo ga prejeli 14. t.m., Vam sporočamo, da je naša uprava izdala dovoljenje za ureditev groba komandenta bazoviške brigade Franca Nemgarja s sklepom občinskega odbora z dne 20. 3. 1976 št. 29. Pokrajinski nadzorni organ je z aktom št. 4097 z dne 2. 3. 1976 potrdil, da je sklep zakonit. Sklep odbora je dne 12. 4. 1976 potrdil tudi občinski svet.

Naša uprava je mnenja, da je «iniciativa», o kateri je govor v Vašem pismu, čisto navadna in nujna pobuda, namenjena vzdrževanju groba nekega padlega za svobodo.

V podobnih okoliščinah vsekakor formalnosti ne bi smele prevladati nad duhom in željo narodov, da počastijo žrtvovanje tistih, ki so darovali življenje v boju proti nacifašizmu, ne glede na obliko, v kateri se je nacifašizem pojavljal ali se pojavlja. Zato izražamo svojo osuplost zaradi pripomb, ki jih navaja komisariat in ki po našem mnenju ne tolmačijo v celoti duha republiške ustave Našo ogorčenost še stopnjuje dejstvo, da prihajajo omenjene pripombe na predvečer 25. aprila, ki je simbol osvoboditve in svobode.»

Ob 70. letnici
JOŽETA CESARJA
mu iskreno čestita TPPZ.

Gledališča

SSG
Stalno slovensko gledališče v Trstu gostuje v torek, 26. t.m., ob 11. in 20.15, v sredo, 27. t.m., ob 20.15 in v četrtek, 28. t.m., ob 20.15 v Novi Gorici ter v petek, 29. t.m., ob 20. uri v Ajdovščini s predstavo Anonima Veneziana «BENEČANKA».

ROSSETTI
Danes ob 16. in ob 20.30 v abonmaju red prosti «VESTIRE GLI IGNUDI» Pirandella. Nastopata Anna Maria Guarnieri, Gabriele Ferzetti. Režija Mario Missiroli. Rezervacije za vse predstave pri osrednji blagajni v Pasaži Protti.
Od 28. aprila do 1. maja ponovitev Kohontove «ROULETTE».

AVDITORIJ
Danes ob 20.30 Miranda Martino v «STORIA DI UNA DONNA» Martina Cerfolunija. Glasba Martina Canfore in Colomba in pesmi zadnjih tridesetih let. Rezervacije pri Osrednji blagajni, Pasaža Protti. Veljajo kuponi Auditorium.

VERDI
Danes ob 18. uri četrta ponovitev AIDE. Abonma red S.
Jutri, ob 16. uri četrta ponovitev Humperdinckove opere za otroke JANKO IN METKA. Prodaja vstopnic pri gledališki blagajni.
Pri blagajni gledališča Verdi so na razpolago abonmaji za spomladansko simfonično sezono. Sprejemajo tudi potrditev lanskoletnih abonmajev. V redu B so predvideni posebni popusti za dijake in študente.

Kino

La Cappella Underground 19.00—21.30 «In tre sul Lucky Lady» S. Donena, Liza Minnelli, Burt Lancaster.
Movie Club 77. Zaprto.
Ariston 16.30 «Gli ultimi bagliori di un crepuscolo». Burt Lancaster. Barvni film.
Mignon 15.30 «Salty — il cucciolo del mare». Barvni film. Walt Disneyev film.
Nazionale 16.00 «Ben-Hur». Charlton Heston in Jack Hawkins. Barvni
Grattacielo 16.00 «I 2 superpiedi quasi piatti». Terence Hill in Bud Spencer. Barvni film.
Fenice 16.00 «La banda del trucido». Tomas Milian. Prepovedan mladini pod 14. letom. Barvni film.
Excelsior 16.00 «La stanza del vescovo». Ugo Tognazzi, Ornella Muti. Prepovedan mladini pod 14. letom
Eden 15.30 «Un borghese piccolo piccolo». Alberto Sordi, Shelley Winters. Prepovedan mladini pod 14. letom.
Ritz 15.30 «Rocky». Sylvester Stallone. Barvni film.
Aurora 16.30 «L'altra metà del cielo». Adriano Celentano in Monica Vitti. Barvni film.
Capitol 17.00 «La battaglia di Midway». Charlton Heston in Henry Fonda. Barvni film.
Cristallo 16.30 «La legge violenta della squadra anticrimine». Lino Capolicchio in Rossana Fratello. Prepovedan mladini pod 14. letom.
Moderno 16.30 «Suspiria» Daria Argenta, Jessica Harper, Stefania Casini in Alida Valli. Prepovedan mladini pod 14. letom. Barvni film.
Filodrammatico 15.15 «Penitenziario femminile per reati sessuali». Prepovedan mladini pod 18. letom.
Ideale 16.00 «Zanna bianca». Franco Nero. Barvni film.
Impero 15.00 «King-Kong» Dina de Laurentiis. Barvni film.
Vittorio Veneto 17.00 «Poliziotti violenti» Henry Silva, Silvia Dionisio. Prepovedan mladini pod 18. letom.
Radio 16.00 «Dai pappà, sei una forza». Barvni Walt Disneyev film.
Abbazia 16.00 «Giuseppe venduto dai fratelli». Barvni film.
Astra 16.30 «Mary Poppins». Walt Disneyev barvni film.
Volta (Milje) 16.00 «Il domestico». Lando Buzzanca. Barvni film.

Orglarski koncerti v cerkvi Santa Maria Maggiore

V tržaški baročni cerkvi Santa Maria Maggiore bodo pod pokroviteljstvom Avtonomne letoviščarske in turistične ustanove priredili v maju ciklus orglarskih koncertov z naslovom «Maggio organistico tergestino». Koncerti bodo vsako nedeljo, to je 1., 8., 15., 22. in 29. s pričetkom ob 20.30. Nastopili pa bodo orglarji Emilio Busolini, Giuseppe Zudini, Aurora Sole, Marina Sindici Cecchi, Emilia Mezzetti in Marta Tagliolato.

Novi šolski prostori na Colu

Danes ob 11. uri bodo na Colu odprli nove šolske prostore, ki so jih dozidali, ker je šolska zgradba iz leta 1974 postala pretesna.

Redni občni zbor gospodarskega društva Prosek

Drevi bo v prostorih društvene gostilne na Proseku redni občni zbor proseškega gospodarskega društva. Na dnevnem redu sta poročili upravnega in nadzornega odbora ter odobritev bilance za leto 1976.

● **Ob 25. aprilu,** obletnici osvoboditve, bodo na razpolago občinstvu in pogrebnim društvom uradi anagrafskega urada od 8. do 10. Poslovali bodo samo za sprejemanje prijav o smrti in za izstavitev dovoljenj za pogrebe.

Podpore revijam

Knjižni oddelek ministrstva za kulturne dobrine sporoča založnikom, da morajo dostaviti do 30. junija 1977 izvode svojih revij, če hočejo sodelovati pri natečaju za podporo revijam z bogato kulturno vsebino. K vsaki reviji je treba predložiti prošnjo na kolkovanem papirju in ustrezno dokumentacijo ter nasloviti na ministrstvo, Rim — komisija za podpore revijam z bogato kulturno vsebino, Ul. Po 14.

Vse informacije lahko dobijo interesenti pri vladnem komisariatu, oddelek za tisk in informacije, Palača prefekture, soba št. 28.

● **S 1. aprilom** se je spremenil uradni naslov občinskega podjetja, ki dobavlja elektriko, plin in vodo. Po novem se bo podjetje imenovalo ACEGA, ker so prevozi prešli pod upravo konzorcija.

Cepljenje otrok proti črnim kozam ni več obvezno

Senatna komisija za zdravstvo je odobrila zakonski odlok, ki za dve leti preklicuje obveznost cepljenja otrok proti črnim kozam. Še vedno je veljavno določilo, da je treba ob 8. letu ponovno cepiti otroke, ki so bili že enkrat cepljeni, kar bo potrebno tudi v tistih primerih, ko bi obstajala resna nevarnost okužbe. V letu 1972 so v Evropi zabeležili samo 176 primerov okužbe s črnimi kozami, medtem ko je čedalje več bolezni, ki jih povzroča cepljenje. Ministrstvo za zdravstvo v svoji okrožnici ugotavlja, da gre le za poskusno obdobje, v katerem bodo preverili, če bo število obolenj za črnimi kozami ponovno naraslo: samo v tem primeru bodo čez dve leti zopet uvedli obvezno cepljenje.

DRUGE VESTI NA ZADNJI STRANI

SPD TABOR - OPČINE
Spisou Ljubo Trnov
RUSA RIGA ČRJEZ UOGRADE
vesjela jegra u treh akteh k'r se je dogudilo na Uopčen'h pr Trste ukule leta 1903

Jegro je naštedirala jen u djalekt prestaula: Leli Nakrstova. S papraukе na uopenske djalekt pregledale sua: dr. Seraf Hrovatin, Lucja Hrovatin, Ivanka Dolenc jen Josipina Malalan.

JEGRA BO D'NES, 23. 4., UOB 20.30 URE, JEN JUTRE, 24. 4., UOB 17. URE
U PROSVJETNEM DUME NA UOPČEN'H

* * *

V dvorani bo razstava otroških slik na temo mladinske igre «Čudežne gosli»

Razstave

V palači **Costanzi** razstava del prof. **Avgusta Černigoja.** Razstava je odprta ob delavnikih od 10. do 12.30 in od 17. do 20. ure.

Stane Jarm razstavlja v gledališču «F. Prešeren» v Boljuncu do 10. maja. Urnik: ob sredah in sobotah od 18. do 20. ure, ob nedeljah od 10. do 12. ure in od 16. do 19. ure.

V občinski galeriji na Trgu Unità je odprl razstavo tržaški slikar Bomben pod naslovom «Konji in konjeniki». Bomben bo razstavljal do 26. t.m.

LEKARNE V OKOLICI
Boljunec: tel. 228-124; Bazovica: tel. 226-165; Občine: tel. 211-001; Prosek: tel. 225-114; Božje polje - Zgonik: tel. 225-596; Nabrežina: tel. 200-121; Sesljan: tel. 209-197; Žavlje: tel. 213-137; Milje: tel. 271-124.

Razna obvestila

PD «Slavko Škamperle» pri Sv. Ivanu bo položilo venec pod spomenik padlim svetoivančanov na Vrdelski cesti 25 v ponedeljek, ob 10. uri.

Uprava Narodne in študijske knjižnice v Trstu sporoča, da bo knjižnica zaradi selitve v nove prostore zaprta dva tedna, in sicer do 2. maja t.l. Knjižnica bo ponovno odprta v ponedeljek, 2. maja 1977, ob 9. uri v Ul. sv. Frančiška 20/I.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba za zavarovance INAM in ENPAS od 22. do 7. ure: telef. št. 732-627.
V predpraznicnih in prazničnih dneh dnevna in nočna služba deluje neprekinjeno od 7. ure dneva po prazniku. To velja za zavarovance INAM, INADEL, ENPAS. Dnevni poziv na telefonski številki 68-441, nočni pa na številki 732-627.

Izleti

VZPI — sekcija z Opčin organizira izlet v Bihač, Drvar in Jajce za 23., 24. in 25. aprila t.l. Vpisovanje v trgovini Renar, Proseška 3 — Opčine. Odhod danes, 23. t.m., ob 13. uri izpred Prosvetnega doma na Opčinah.

SPDT priredi jutri, 24. t.m., avtomobilski izlet na Sv. Trojico pri Postojni. Zbirališče je ob 8. uri pred sodiščem (Foro Ulpiano). Informacije na ZSSDI (tel. 31119).

Prispevki

V spomin na Lidijo Cerkvenič daruje brat Anton 5000 lir za spomenik padlim v NOB iz Škednja, s Kolonkovca in od Sv. Ane.

V spomin na Ladija Slavca darujeta Divna in Igor 5000 lir za SD Breg.

Včeraj - danes

Danes, SOBOTA, 23. aprila
VOJKO
Sonce vzide ob 5.05 in zatone ob 19.01. — Dolžina dneva 13.56. — Luna vzide ob 8.23 in zatone ob 23.32.
Jutri, NEDELJA, 24. aprila
JURIJ

Vreme včeraj: Najvišja temperatura 18,9 stopinje, najnižja 9, ob 19 uri 16,1 stopinje, zračni tlak 1018,8 mb pada, vlaga 48-odstotna, nebo 9/10 pooblačeno, brezvetrje, morje mirno, temperatura morja 12 stopinj.

ROJSTVA IN SMRTI
Dne, 22. aprila 1977 se je v Trstu rodilo 8 otrok, umrlo pa je 15 oseb.
UMRLI SO: 69-letni Emanuele Dal Mas, 77-letna Emma Codan vd. Fabiani, 76-letni Camillo Schiavone, 72-letna Maria Ferfila vd. Cernigoi, 83-letna Anna Maldini vd. Cesca, 81-letni Guido Sigon, 69-letni Alfonso Fabbri, 76-letni Carlo Balzi, 72-letni Vittorio Defar, 74-letni Giuseppe Giusti, 69-letni Romano Cante, 76-letna Irma Brendolan vd. Andriolo, 80-letni Enrico Zucca, 77-letna Antonia Chiraz vd. Dimpik, 79-letna Luigia Toffoli.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 8.30 do 20.30)
Ul. Settefontane 39, Trg Unità 4, Ul. Commerciale 26, Trg 24. aprila 6.
(od 8.30 do 13. in od 16. do 20.30)
Drevored 20. septembra 4, Ul. Bernini 4.
NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 20.30 dalje)
Drevored 20. septembra 4, Ul. Bernini 4.

Mali oglasi

IZGUBIL se je na Krasu kratkodlaki nemški ptičar temnorjave barve, star 5 let, po imenu Arno. Telefonirati 211253 — Opčine.

IŠČEM zares kvalificiranega delavca v navadnem in elektronskem (quartz) urarstvu. Predstaviti se: Videm, Largo dei Pecile 28 — Orologeria dei f.lli Szulin.

PROGASTE BOKSERJE z odličnim rodovnikom prodam. Settefontane 56 Marchetti (razen ob ponedeljkih).

Nenadoma je preminil naš ljubljeni in nepozabni

MARIO ERVATTI

Civilni pogreb bo danes, 23. t.m., ob 12.15 iz mrtvašnice glavne bolnišnice naravnost na pokopališče pri Sv. Ani.

Žalostno vest sporočajo: žena Pina, hči Marina, zet Renato, tašča Angela, mala Valentina ter drugi sorodniki

Trst, 23. aprila 1977

Tržaški komunisti izražajo ob prerani smrti tovariša

MARIA ERVATTIJA

svoje globoko sožalje prizadeti družini, pristaniškim delavcem pa bratsko sočutje.

Trst, 23. aprila 1977

Družbe pristaniških delavcev v Trstu sočustvujejo z globoko žalostjo ob nenadomestljivi izgubi svojega visoko spoštovanega in cenjenega upravnika

MARIA ERVATTIJA

Trst, 23. aprila 1977

Delavci pristaniških družb v Trstu, močno prizadeti zaradi smrti

MARIA ERVATTIJA

globoko ganjeni izražajo družini iskreno sožalje.

Trst, 23. aprila 1977

FILP - CGIL v Trstu sočustvujejo z globoko žalostjo ob težki izgubi dragega prijatelja in tovariša

MARIA ERVATTIJA

Trst, 23. aprila 1977

+

V starosti 90 let nas je zapustila naša draga mama, babica in prababica

KAROLINA MILIČ vd. LEGIŠA

Pogreb drage pokojnice bo danes, ob 15. uri iz domače hiše v mavhinjsko cerkev.

Žalujoča hči Marija z možem, vnuki z družinami in drugo sorodstvo

Cerovlje, 23. aprila 1977

KOORDINACIJSKI ODBOR PROSVETNIH DRUŠTEV OBČINE DOLINA IN OBČINA DOLINA

vabita danes, 23. t.m., ob 20.30 v občinskem gledališču «F. Prešeren» v Boljuncu na

VEČER POBRATENJA MED OBČINO KOČEVJE IN OBČINO DOLINA

SPORED: NASTOP KULTURNIH DELAVCEV IZ KOČEVJA TER PODELITEV «ODLIČJA PRIJATELJSTVA» OBČINI KOČEVJE

Občinska uprava sporoča, da bo danes odkrila table z imeni pobratenih občin na vseh cestah vpadnicah v občini Dolina. Zbirno mesto ob 16.50 pred županstvom

KOORDINACIJSKI ODBOR ZA POIMENOVANJE OSNOVNE ŠOLE V DOLINI

vabi na slovesno poimenovanje šole po

PREŽIHOVEM VORANCU

jutri, 24. t. m., ob 15.30

Revija slovenskih ansamblov

EXPLORER, PRATROT, I. RADOVIĆ, SUPERGROUP in TAIMS

Jutri, 24. t.m., ob 17. uri v Kulturnem domu v TRSTU

Prireja ZCPZ

PD FRANCE PREŠEREN BOLJUNEC

DRAMSKI ODSEK

Jutri, 24. t.m., ob 20.30 v gledališču France Prešeren premiera komedije v treh dejanjih

OSCARJA WULTENA

1 X 2

(Prvič v slovenščini)

Prevod: STANE STAREŠINIČ
Narečna obdelava: FRANKA SLAVEC

Igrajo:
Ciril Seme VALLY KOZINA
Marjeta (njegova žena) LAVRA KOFOL
Pjero FREDI ŽERJAL
Liza (njuna otroka) ROSSANA PETAROS
Pepi (pooblaščenec Totocalcia) KARLO ŽERJAL
Čebula (soseda) DORA ŽERJAL
Cvetka (njena hči) TANJA SMOTLAK, MIRJAM ANTODICOLA
Toni (Lizin zaročenec) SANDI KLUN
Nina (družinska prijateljica) VILMA ŽERJAL
Cav. Notarelli (novinar) MIRAN KLUN
Lidja (vaška učiteljica) NEVJA ŠVARA
Sodelujeta FRANKO KRALJIČ, DAVID KRMEC

Režija in scena: STANE STAREŠINIČ
Asistent režije: MAGDA MAVER
Razsvetljava: DANILO GLAVINA
Glasba: ROBERT OTA
Šepetalka: SONJA GREGORI

Prispevajte za DIJAŠKO MATICO

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU

Kulturni dom

Carsten Krüger - Ludwig Volker

MAKS ŽVIŽGAČ

mladinska igra v dveh delih

Prevod Janez Žmavc
Scena in kostumi inž. arh. Mirko Lipužič
Glasba Aleksander Vodopivec
Režija MARJAN BEVK

V četrtek, 28. t.m., ob 15.30.

PUSTNI ODBOR IZ KRIŽA

priredi danes, 23. t.m., v Ljudskem domu v Križu od 20.30 dalje

PLES

z ansamblom «SUPERGROUP»

HRANILNICA IN POSOJILNICA NA OPČINAH

vabi člane na

OBČNI ZBOR

KI BO JUTRI, 24. APRILA 1977, OB 10. URI V DVORANI FINŽGARJEVEGA DOMA, NARODNA ULICA 89 (v bližini banke)

DNEVNI RED:

1. Poročili upravnega in nadzornega odbora, razprava in odobritev obračuna za leto 1976 ter razdelitev čistega dobička.
2. Določitev višine posrednih in neposrednih kreditov.
3. Določitev doplačila za nove člane ter višina aktivnih in pasivnih obrestnih mer.
4. Volitev novih odbornikov.
5. Razno.

UPRAVNI ODBOR

V KOMISIJI ZA JAVNA DELA

Odobren deželni zakon o popravilu poslopij ki jih je poškodoval potres

Deželna komisija za javna dela je odobrila zakonski osnutek s spremembami deželnega zakona št. 17 o popravilih poslopij, ki jih je poškodoval potres. Za osnutek so glasovali predstavniki KD, PSDI in PRI, vzdržali so se komunisti, socialisti, misovci in predstavnica furlanskega gibanja. Včeraj se je komisija sestala že petindvajsetič, saj proučuje novo besedilo zakona od novembra lanskega leta. Nov zakonski osnutek, o katerem bo sedaj pred dokončno odobritvijo razpravljal deželni svet, je posledica dolgotrajnega soočenja med svetovalskimi skupinami in preverjanja z zastopniki zainteresiranih organizacij gradbene stroke. Zadnji seji je prisostvoval tudi predsednik deželnega odbora Comelli, v razpravo pa so posegli demokristjan Chinellato, ki je potrdil pozitivno stališče do tega zakona, komunist Bosari, ki je opozoril na težko delo, ki ga je opravila komisija in ponovno izrazil željo po enotnih stališčih, ko gre za reševanja še odprtih vprašanj v zvezi s kongresom in socialist Volpe, ki je napovedal kritično vzdržanje socialistične skupine v upanju, da bi lahko prišlo do enotnih stališč.

Novi zakon predvideva predvsem ozemeljsko omejitev področja, na katerem bodo možni posegi. Nadzorstvo nad razsežnostjo področja pa bo odvisno od dveh dejavnikov, to je od deželе in od krajevnih uprav. Pomembna je tudi točka, ki predvideva nujnost predstavitve gradbenih načrtov.

NA POBUDO POKRAJINE IN DEMOKRATIČNIH STRANK

V ponedeljek v Gorici enotna proslava dneva osvoboditve

Ob 10. uri krene sprevod po Korzu na Trg C. Battisti, kjer bo ob 11. uri zborovanje

Pokrajinski predsednik Giuseppe Agati je v soglasju s strankami demokratičnega loka, pokrajinskima odboroma ANPI in API združenji političnih preganjencev in deportirancev v koncentracijskih taboriščih, pokrajinsko sindikalno federacijo ter drugimi organizacijami in inštituti, ki se ukvarjajo z odporniškim gibanjem, objavil za dan osvoboditve 25. april naslednji proglas:

«Pod prapori naših demokratičnih ustanov in pod bojnimi zastavami udeležencev osvobodilnega gibanja na slovesen način proslavljamo 32-letnico osvoboditve zmage naše ga ljudstva nad temnimi silami fašističnega nasilja in nacistične okupacije.

Pot, ki smo jo prehodili po 25. aprilu, je bila polna težav, in je nedokončana. V tem času smo, proti vsem poskusom spodkopavanja svobode, izpričali skupno vero v najvišje vrednote civilnega sožitja, ki so jih tisti, ki so se žrtvovali v boju proti barbarskemu zatiranju, posredovali novim generacijam.

Od tistega dne dalje, ko je ponovno vzniklo upanje v boljšo usodo dežele, ludo prizadete zaradi ogromnih žrtev, so bili doseženi lepi uspehi na področju družbenega napredka, svobode, miru in dejanskega sožitja med ljudstvi. Toda sedanji trenutek, ki je poln gospodarskih težav ter zaskrbljujočih znakov razkroja družbe, obvezuje vse nas, da demokratične inštitucije, izhajajoč iz svetlega primera žrtev v osvobodilnem boju, najdejo v sebi moč ter na podlagi republiške ustave zvesto in dejansko tolmačijo ljudska pričakovanja.

Združeni smo premagali zatiralca, združeni bomo premagali sedanje težave, združeni prisostvujemo na ljudski manifestaciji, ki bo v Gorici v ponedeljek, 25. aprila 1977.»

Program osrednje pokrajinske proslave dneva zmage v ponedeljek dopoldne obsega ob 10. uri zbor predstavnikov oblasti s prapori ter udeležencev na Trgu Rimembranza, od koder bo takoj po 10. uri krenil sprevod na Trg Cesare Battisti, kjer bodo ob 11. uri na zborovanju spregovorili predstavnik občine Gorica, predsednik pokrajinske uprave ter predstavnik organizacij nekdanjih partizanov. Ob tej priložnosti bodo vojaške oblasti podelile diplome goriškim partizanom.

Tudi občinske uprave v treh slovenskih občinah na Goriškem so poskrbele za spominske svečanosti ob državnem prazniku.

V Sovodnjah bo osrednja slovesnost jutri ob 11. uri pred spomenikom pri županstvu, kamor bodo predstavniki občinske uprave položili venec. Na sporedu je govor župana, predstavnika VZPI - ANPI ter krajši kulturni spored, za katerega bodo poskrbeli domači recitatorji in pevski zbor KUD «Ivan Cankar» iz Sv. Duha v škofjeloški občini. Ob 11.45 bo komemoracija tudi pred spomenikom padlim na Vrhu.

Občinska uprava v Doberdobu je v sodelovanju s sekcijama VZPI - ANPI iz Doberdoba in Dola ter domačih prosvetnih in športnih društev pripravila osrednjo slovesnost. V ponedeljek, ob 8.45 bo zborovanje pred županstvom v Doberdobu; od tu pa bodo krenili na Poljane, kjer bo ob tamkajšnjem spominskem obeležju krajša spominska svečanost. Delegacija občinske uprave bo obiskala še pokopališči v Dolu in Jamljah, kjer se bo spomnila tamkaj pokopanih občanov, bivših borcev. V doberdobski cerkvi bo ob 10. uri maša zadušnica za padle, uro kasneje pa bo zborovanje pred spomenikom v Doberdobu, kjer se bo odvijala osrednja spominska svečanost. Na sporedu je govor župana, predstavnika VZPI, nastop pevskih zborov Jezero in Hrast, osnovnošolskih otrok. Sodelovala bo tudi godba na pihala Kras.

Števerjanska občinska uprava ni pripravila posebnih komemorativnih slovesnosti pač pa se bo njena delegacija udeležila osrednje slovesnosti, ki bo v Gorici v ponedeljek.

● **Furlansko filološko** društvo bo 4. in 5. junija priredilo izlet na Južno Tirolsko z ogledom znanega etnografskega muzeja v S. Michele all'Adige. Prijave sprejemajo do 14. maja na sedežih društva.

Vprašanje ministru v zvezi s trgovsko šolo

Vprašanje slovenske trgovinske poklicne šole v Gorici je imelo spet svoj odmev v italijanskem parlamentu. Komunistična senatorja Jelka Gerbec in Bacicchi sta namreč naslovila na ministra za šolstvo pismeno vprašanje, v katerem sta obrazložila že znano zahtevo slovenske narodnostne skupnosti na Goriškem, da bi omenjeno šolo spremenili v trgovski tehnični zavod z zunanjotrgovinsko usmeritvijo. To zahtevo so že dvakrat formalno naslovili na ministrstvo za šolstvo, a doslej še ni bilo odgovora.

Ustanova za razvoj obrtništva — ESA prireja od 12. do 15. maja letos izlet v Kopenhagen na tamkajšnji sejem pohištva. Izleta pa ne bo, če se ne prijavi zadostno število udeležencev. Informacije dajejo do 15. aprila na sedežu združenja obrtnikov v Gorici.

Isto združenje pa vabi člane in njihove družine na dvodnevni izlet na Tridentinsko in v Lombardijo 30. aprila in 1. maja letos. Informacije dajejo prav tako na sedežu združenja v Gorici ali pa pri podružnicah v Krminu in Gradišču.

Veseli števerjanski fantje jutri v Rimu

Ansambel «Veseli števerjanski fantje», ki že štiri leta z uspehom sodeluje na domačem festivalu, na šagrah in slovenskih prireditvah v zamejstvu ter na prireditvah v Jugoslaviji, bo v nedeljo popoldne priredil samostojen koncert za Slovence, ki živijo v Rimu. Ansambel sestavljata inštrumentalni trio ter vokalni duet.

● **Goriški krožek «GMG»** se bo jutri udeležil 15 km dolgega pohoda v kraju Perteole v videmski pokrajini, ki ga priredi tamkajšnji športni krožek. Začetek pohoda je najavljen za 9. uro, udeleženci pa bodo odšli iz Gorice ob 7.45.

V ponedeljek brez elektrike v Sovodnjah

Zaradi nujnih vzdrževalnih del na električnem omrežju, v ponedeljek 25. t.m., ne bo toka na nekaterih območjih sovodenjske občine. Brez toka bodo od 6. do 9. ure v Sovodnjah, Rupi, Gabrjah, Rubijah in na Peči.

Sodelovanje s krvodajalsko družino Vodovodni stolp

Doberdobski krvodajalci obiskali Kranj in Ljubelj

Venec pred spomenik žrtvam nacističnega nasilja Doberdobci imajo redne stike tudi s krvodajalci z Reke, ki so bili pred kratkim na obisku

V soboto, 16. t.m., so se doberdobski krvodajalci srečali s krvodajalsko družino «Vodovodni stolp» iz Kranja. To je bilo že tretje srečanje s kranjskimi tovariši — večletne stike pa ima doberdobska sekcija tudi z Reko — kar dokazuje, da edina slovenska zamejska krvodajalska sekcija po eni strani širi bratske vezi s sorodnimi organizacijami v Sloveniji in Jugoslaviji, po drugi strani pa vzpostavlja v okviru krovne organizacije ADVS prijateljske odnose med sosednima državama.

Goste so v Kranju pričakali predsednik občinskega odbora RK dr. Branko Štangl, podpredsednik Štefan Ovsenar in tajnik Jože Čehovin ter predsednik krvodajalske družine «Vodovodni stolp» Franc Škumavec in podpredsednik Joško Kuralt. Skupaj so se nato odpeljali na Ljubelj, kjer je bila med vojno podružnica koncentracijskega taborišča Mauthausen. Bivši komandant Kokrškega odreda Jože Šilar in predstavnik Tržiške borčevske organizacije Karel Kravcar sta prikazala gostom zgodovino kraja in mučeništvo internirancev. Ob spomeniku žrtvam so Doberdobci zapeli in položili venec.

Popoldne so se v spremstvu kranjskih prijateljev odpeljali še na Jezersko, prav do avstrijske meje, pogumnejši pa kar čez mejo na temno pivo. Nekateri so se zatekli tudi v bližnji bife, drugi pa so uživali in se kepali na svežem snegu, večina pa se je zbrala pri avtobusu, kjer so podjetni Doberdobci odprli osmico.

Po večerji na Jezerskem je predsednik doberdobske krvodajalske sekcije Jože Ferletič poudaril humanitarni značaj krvodajalstva in ugodno ocenil dosedanje delovanje sekcije, župan Andrej Jarc pa je pozdravil gostitelje v imenu občinske uprave in zaželel, da bi se stiki in srečanja še ponovila. Po izmenjavi daril, so podelili priznanja krvodajalcem, ki so že desetkrat darovali kri. To so Arnaldo Ferfolja, Silvano Frandolič, Mario Gergolet, Ernesto Šuc in Lucia Zanolla. Gostiteljem na čast so Doberdobci improvizirali koncert, ki so ga zaključili v domu invalidov in borcev v Kranju, kjer so kakor lani sklenili srečanje s partizansko pesmijo.

OBNOVA KMETIJSTVA V FURLANIJI

Uresničevanje načrta o izgradnji mlekarn: sklep o nakupu zemljišč

4,5 milijarde lir za 12 mlekarn . V kratkem začetek gradnje v Ratenju, Huminu in Reani del Roiale

Te dni bodo začeli uresničevati deželni načrt o gradnji dvanajstih mlekarn za odkup in predelavo mleka v furlanskem predgorju, in to v krajih, ki so bili najbolj prizadeti ob lanskih potresih. Kakor je znano, bodo v ta namen porabili približno 4,5 milijarde lir, ki jih bodo črpali iz posebnega sklada Evropske gospodarske skupnosti ter prispevkov italijanske vlade.

Načrt izgradnje mlečno predelovalnih obratov v Ratenju, Pušji vasi, Huminu, Pagnacou, Ovaru, Tricesimu, Reani del Roiale Bui, Maianu, Čentin, Coseanu in Povolettu je nastal šele po nekajmesečnem intenzivnem delu posebne komisije, ki je v sodelovanju s predstavniki krajevnih skupnosti preučevala in odločala o vrsti posegov v tej kmetijski dejavnosti.

Odločili so se za gradnjo dvanajstih mlekarn, z zmogljivostjo predelave od 20 do 100 stotov sira dnevno in to v krajih, kjer so podobni obrati že obstajali pred potresom, vendar z bolj racionalno organizacijo odkupa in predelave. Tako bodo v vseh mlekarnah začetno predelovali mleko v sir poznane in cenjene vrste «Montasio», ki ga cenijo zlasti potrošniki v naši deželi, ima pa dobre pogoje za prodajo tudi drugod. V ta namen je bilo načrtovano tudi veliko skladišče v Codroipu, kjer bodo ta kakovostni mlečni izdelek uskladiščili za čas zorenja in ga potem odpravljali naprej trgovski mreži. Skladišče v Codroipu je že skoraj dograjeno.

Na zadnji seji upravnega odbora deželne ustanove za razvoj kmetijstva (ERSA) so se odločili da končno preidejo k uresničevanju zastavljenega načrta. Tako so sprejeli sklep o nakupu zemljišča za zgraditev mlekarn v krajih Ratenj, Reana del Roiale in Tricesimo, v katerem pa bodo odločali še o postavitvi objektov še v drugih, zgoraj omenjenih krajih.

Odprtje vinske razstave v Števerjanu

V Števerjanu se vneto pripravljajo na vsakoletno prvomajsko slavje, ki se bo začelo že danes. Tako bodo drevi ob 20. uri v Dvoru odprli tradicionalno razstavo briških vin. Osrednja prireditev pa bo v soboto 1. maja, ko bo zborovanje na Trgu svobode, kjer bo igrala tudi brška godba na pihala, v Dvoru pa bo nastop folklorne skupine iz Sombora.

Na delu skupina izvežbanih vlomilcev

V Tržiču je spet na delu skupina izvežbanih vlomilcev. Včeraj so obiskali kar tri stanovanja in sicer v Ulici Fratelli Roselli, v Ulici Duca d'Aosta in v Drevoredu S. Marco. Odnesli so precej denarja, zlatanine in tudi nekaj kroznih plaščev, v skupni vrednosti približno deset milijonov lir. Po prvih sicer skromnih podatkih, naj bi v stanovanja vlomila moški srednjih let in mlajši pomagač. Policija je uvedla preiskavo.

Štandreški pevci drevi v Mirnu

Pevsko društvo Miren, ki je bilo ustanovljeno pred dobrim letom, priredi danes, ob 20. uri, v kulturnem domu v Mirnu, celovečerni koncert s sodelovanjem zborov z obeh strani meje.

Stiki med pevskim društvom «Miren» in prosvetnim društvom «Oton Župančič» iz Štandreža so bili vzpostavljeni že konec lanskega leta. Potem je sledil 5. februarja koncert moških zborov obeh društev v domu Andrej Budal v Štandrežu. V okviru srečanja med štandreškimi in mirenskimi pevci bo tokrat sodeloval tudi ženski zbor «Oton Župančič», ki na februarskem koncertu ni nastopil, kot gost pa bo zapel tudi mešani zbor prosvetnega društva «France Bevk» iz Prvačine.

Najprej bo pel domači zbor pod vodstvom Antona Klančiča, sledile bodo štandreške pevke, ki jih vodi Stanko Benko, zatem pride na vrsto prvaški zbor pod vodstvom Klavdija Kolinija, kot zadnji pa bo pel moški zbor iz Štandreža pod vodstvom Aleša Hobana. Za zaključek bodo zbori zapeli skupno pesem.

Ljubiteljem se torej obeta zanimiv koncert z lepim in zahtevnim programom iz zborovske literature.

P. B.

● **Goriška Pro Loco** je prijavila za mlade zanimiv zabavni večer. Drevi ob 18. uri bo v mali dvorani Ginnastica goriziana nastopil znani «disk jockey» koprskega radia, Dario.

Včeraj - danes

Iz goriškega matičnega urada

RODILI SO SE: Francesca Zilli, Elexander Pausi, Laura Fabbro, Francesca Baresi, Carlo Baresi.

UMRLI SO: 74-letni upokojenec Giuseppe Bregant, 72-letna upokojenka Anna Maria Menegon, 86-letna Gospodinja Maria Maddalena Turus, 52-letni upokojenec Josip Hlede, 70-letni upokojenec Giovanni Devetti, 79-letni upokojenec Mario Vinci.

Kino

Gorica

VERDI 17.30–22.00 «La stanza del vescovo». Ugo Tognazzi in O. Muti. Prepovedan mladini pod 14. letom.
CORSO 17.30–22.00 «Spogliamoci così senza pudore». U. Andress in E. Montesano. Prepovedan mladini pod 14. letom.
MODERNISSIMO 17.00–22.00 «La rabbia giovane». M. Sheen in S. Spacek. Prepovedan mladini pod 18. letom.
CENTRALE 17.00–22.00 «Nevada Smith». K. Malden.
VITTORIA 17.00–22.00 «La vergine, il toro e il capricorno». H. Fenech in A. Lionello. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Tržič

PRINCIPE 17.30–22.00 «Il viaggio dei dannati».
EXCELSIOR 16.30–22.00 «La battaglia di Midway».

Nova Gorica in okolica

SOČA «Pridi, videl boš mojo ženo» — italijanski film ob 18.00 in 20.00.
SVOBODA «Lenny» — ameriški film ob 18.00 in 20.00.
DESKLE «Kraljevski flash» — ameriški film ob 19.30.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Danes ves dan in ponoči je v Gorici dežurna lekarna Villa S. Giusto, Korzo Italia, 244 — tel. 83538.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
Danes ves dan in ponoči je v Tržiču dežurna lekarna Rismondo, Ul. Enrico Toti — tel. 72701.

BENEŠKI DNEVNIK

OB PRISOTNOSTI ŠTEVILNIH DOMAČINOV

V Špetru pomemben sestanek o industrijski coni v Ažli

Poudarjena je bila zahteva po smotrnejšem reševanju prostorske problematike

Na županstvu občine Špeter Slovenov so se ponovno sestali predstavniki vseh političnih skupin, da proučijo vprašanja, ki so nastala v zvezi z industrijsko cono v Ažli. Tudi tokrat so se sestanka udeležili poleg predstavnikov KPI, PSI, PSDI, PRI in neodvisne skupine Številni kmetje in lastniki zemljišč v Ažli. Po kratki razpravi so na predlog KPI, PSI in PSDI dovolili občinstvu, da prisostvuje sestanku, na katerem so razpravljali o dokumentu, ki so ga na prejšnjem sestanku predložile opozicijske skupine.

V tem dokumentu je poudarjena zahteva po popolnem preverjanju smernic, katerim je doslej sledila KD, in so nakazane prednostne točke za razvoj Beneške Slovenije prav v obnovi Ažle in v področnem načrtovanju. Istočasno so opozicijske skupine zahtevale nov politični sestav vodstva gorske skupnosti, ki ga sestavlja enobarvni odbor KD, iz katerega pa sta odstopila dva svetovalca.

O tem vprašanju so govorili še zlasti predstavniki KPI, med katerimi je Petricig najprej opozoril na zamude, do katerih je prišlo zaradi neuspešnih sestankov gorske skupnosti, za kar je odgovorna KD, v kateri je prišlo do notranjih trenj. Petricig je nato naglasil pomen sestanka, pri katerem komunisti niso bili diskriminirani, dodal pa je, da to ne zadostuje in da morajo imeti levica in neodvisne skupine novo vlogo v gorski skupnosti, ker med drugim predstavljajo večino v občinah Grmek, Sovodnje in Srednje. Tudi Fabiana Brugnoli je vztrajala pri tej točki, rekoč, da podpis skupnega dokumenta ne zadostuje, če ni jamstva, da se bo ta dokument tudi izvajal. Prav o tem dokumentu se je razvila živahna razprava; medtem ko sta Salvagno (KD) in Blasutig (PSDI) iz Podbonesca izrazila mnenje, naj bi dokument zadeval samo industrijsko cono v Ažli, pa sta komunista Petricig in Brugnolijeva ter socialist Marinig zahtevali, naj bi dokument vseboval vsa vprašanja, o katerih so razpravljali. O tem se je posibilistično izrekel tudi demokristjan Specogna, nakar so sejo prekinili in odložili na 2. maj. Vsekakor pa je že na tej seji padel v vodo predlog KD, naj bi razlastili celotno področje Ažle.

Seminar za učitelje italijanskih šol iz Istre

Videmski tisk je s precejšnjim zanimanjem sledil seminarju iz pedagogike, ki ga je priredil videmski pedagoški center v sodelovanju s tržaško Ljudsko univerzo in ki se ga je udeležilo 30 učiteljev z italijanskih šol v Istri. Sicer ne gre za novo pobudo, vendar pa je bil seminar vsekakor pomemben za izmenjavo izkušenj med furlanskimi in istrskimi učitelji.

Do podobne izmenjave bo v kratkem prišlo tudi v Beneški Sloveniji, saj bo v ponedeljek, 25. aprila, skupina slovenskih učiteljev iz Beneške Slovenije obiskala novogoriško šolo. Spremljali jih bodo tudi nekateri učitelji gibanja za kooperacijo na področju šolstva iz Čedada.

Pogled na popolnoma zasedeno dvorano avditorija «Zanon» v Vidmu med nastopom Tržaškega partizanskega zbora, 20. t.m. (Foto Sergio Delmasso). Tržaški partizanski zbor odhaja danes v Celje, kjer bo nastopil ob 10. uri, za prvomajske praznike pa privravlja veliko slavje v Bazovici, kjer bo nastopil 30. aprila in 1. maja. Bogat spored ga čaka tudi v maju, junju in juliju, saj ima skupno na programu kar 11 nastopov

NADALJUJEMO Z OBJAVO SEZNAMA DAVKOPLAČEVALCEV

Dohodki Goričanov iz leta 1974

Nadaljujemo z objavo seznama Goričanov, ki so prijavili v letu 1974 ustvarjene dohodke s čisto davčno odmero višjo od štirih milijonov lir.

Mario Cecconi 6.012.000 lir, Vittorio Ceccotti 7.050.000, Mario Cechet 6.245.000, Silvano Cechet 5 mil. 597.000, Livio Cecotti 4.008.000, Luciano Cecotti 4.420.000, Nilo Cecotti 5.316.000, Marian Cefarin 6 mil. 53.000, Ernestina Cej 4.636.000, Jordan Cej 4.757.000, Aldo Cella 4 mil. 381.000, Jožef Cej 5.301.000, Mario Celotti 4.731.000, Giancarlo Cenedese 7.086.000, Raoul Cenisi 10 mil. 613.000, Dario Cenni 12.944.000, Renato Centi 10.959.000, Fulvio Centini 7.132.000, Giorgio Ceppi 8.011.000, Gualtiero Cerani 5.475.000, Roberto Cerani 5.022.000, Giuseppe Cerani 7.061.000, Lelio Ceretti 8.067.000, Francesco Cernetti 5.703.000, Evgen Černic 4.660.000, Mario Černic 5 mil. 518.000, Rudolf Černic 5,621.000, Rozalija Černic 9.971.000, Andrej Černigoj 5.660.000, Dominik Černigoj 4.570.000, Lucijan Černigoj 15 mil. 647.000, Marijan Černigoj 9 mil. 831.000, Silvano Černigoj 4 mil. 11.000, Domenico Cerutti 4.242.000 Domenico Cervone 8.020.000, Rolando Ceschia 4.012.000, Selvino Ceschia 6.135.000, Marino Cescon 5 mil. 32.000, Ladislav Češčut 4 mil. 194.000, Egidio Cettina 4.457.000, Danilo Čeudek 7.047.000, Viljem Čeudek 5.332.000, Marino Čeudek 19 mil. 460.000, Gianchi Cevenini 9 mil. 348.000.

Luciano Chesar 4.058.000, Fausto Chemello 4.841.000, Giuseppe Chemello 4.860.000, Rudolf Kerpan 4 mil. 756.000, Roman Kerševan 10 mil. 302.000, Carlo Chersovani 8 mil. 824.000, Claudio Chersovani 5 mil 304.000, Guido Chersovani 5.085.000, Sergio Chersovani 4.334.000, Ermis Chiandetti 4.332.000, Fausto Chiandotto 5.051.000, Fulvio Chianese 10 mil. 568.000, Giovanni Chiapulini 4.480.000, Italico Chiarion 5.164.000 Ennio Chiaruttini 4.957.000, Antonio Chiaruzzi 4.023.000, Giorgio Chiaruzzi 4.650.000, Giovanni Chiaudani 4 mil. 928.000, Bruno Chientaroli 14 mil. 823.000, Carlo Chierego 4 mil. 229.000, Guido Chiesa 5.738.000, Antonio Chilleni 6.841.000, Mario Chinese 4.742.000, Antonio Chionchio 5 mil. 183.000, Francesco Chiopris 6 mil. 167.000, Antonio Chiozza 15 mil. 814.000, Emilio Chizzolini 4.196.000, Francesco Ciaccio 4.391.000, Antonio Ciaglia 4.037.000, Giuseppe Ciampa 6.375.000, Iolanda Ciampa 4 mil. 974.000, Rolando Cian 12.239.000, Vincenzo Ciancia 7.132.000, Alfredo Ciani 4.274.000, Giorgio Ciani 11.444.000, Elidoro Ciardulli 7.992.000, Boris Čibej 4.345.000, Lodovica Čibej 6 mil. 458.000, Mario Cicigoj 4.545.000 Ottocaro Cicigoj 4.057.000 Erasmo Ciconi 8.600.000, Giuseppe Cicuta 4 mil. 366.000, Mario Cifelli 9.913.000, Cesare Cilurzo 4.929.000, Marino Cingolani 11.111.000, Prospero Cinti 6.815.000, Sergio Cionci 4.076.000, Floriano Ciprian 9.791.000 Giovanni Cipriani 9.481.000, Leopoldo Cirino 8.057.000, Ivan Cirdi 4.350.000, Bruno Citroni 4.444.000, Gino Citta 4 mil. 632.000, Franco Čubej 8 mil. 447.000, Ivan Čubej 7.358.000, Giovanni Ciuffarin 4.153.000, Lucilla Ciuffarin 4.898.000, Luigi Ciuffarin 4.393.000, Marino Ciuffarin 5 mil. 998.000, Nerina Ciuffarin 4.221.000, Silvano Ciuffarin 5.150.000.

Marcello Clabassi 4.264.000, Albert Klanjšček 4.489.000, Mario Clancis 4.975.000, Valerio Clandi 5.358.000, Maria Clancis 4.068.000, Sergio Clari 8.342.000, Milton Clausero 5 mil. 475.000, Ruggero Clede 5.591.000, Lucio Clemente 5.205.000, Sergio Clementi 7.247.000, Lucio Clini 5 mil. 550.000, Ermanno Coari 8 mil. 723.000, Mario Cobbe 4.037.000, Enzo Coccolo 8.271.000, Alberto Coceani 6.553.000, Bruno Coceani 7.282.000, Liliano Cociancig 12.306.000, Livia Cociancig 5.103.000, Piero Cociancig 4.761.000, Giovanni Cocianni 8 mil. 128.000, Giuseppe Cocianni 5.077.000, Pietro Cocolin 6.445.000, Alfredo Cosainz 6.798.000, Livio Coschina 5 mil. 260.000, Pasquale Coscia 5 mil. 911.000, Carmine Cosentino 4.788.000, Corrado Cosenza 5.921.000, Vittorio Cosi 4.798.000, Pietro Cosmani 17 mil. 226.000, Carlo Cosmini 5.581.000, Romolo Cosolo 4.903.000, Giovanni Battista Cossa 5.727.000, Liana Cossa 4.935.000, Giovanni Cossar 10 mil. 550.000, Mario Cossi 7.478.000, Quarto Cossi 8.011.000, Ennio Cossovel 7.450.000, Luciano Cossovel 5 mil. 37.000, Edmund Košuta 6.460.000, Sante Costa 11.287.000, Antonino Costanzo 4.495.000, Ennio Costanzo 4 mil. 75.000, Guido Costanzo 6 mil. 399.000, Felice Costi 4.189.000, Luigi Cosulich 10.691.000,

OB STOLETNICI ROJSTVA LOJZA KRAIGHERJA

NJEGOVO BOGATO DELO SODI V NAŠO KLASIKO

Prvo srečanje z njim in prvi intervju - Prijateljstvo s Cankarjem

Včeraj je minilo sto let, odkar se je bil v Postojni rodil slovenski pisatelj, zdravnik in socialist Lojz Kraigher. K pisanju tega sestavka so me nehote prisilila tri intimna dejstva, povezana z Lojzom Kraigherjem.

Tako sega moje prvo srečanje s Kraigherjem še v srednješolska leta, ko sem v veliki dedovi knjižnici poleg prvih izdaj Cankarja in kompletnega Ljubljanskega zvona odkril tudi Kraigherjev roman «Kontrolor Škrobar» in prvi natis njegove drame «Školjka». Seveda sem takrat to tudi prebral, čeprav morda šele danes v celoti razumevam to svoje prvo srečanje s Kraigherjem. Drug tak dogodek je povezan s Kraigherjevo dramatiko. Med prvimi gledališkimi predstavami, ki sem jih prav tako gledal v Ljubljanski Drami pred vojno, je bila Kraigherjeve drama «Na fronti sestre Žive». In, končno, tu je zdaj še tretji dogodek, morda najpomembnejši, povojno srečanje s pisateljem in intervju z njim, v bistvu moj prvi novinarski intervju v življenju.

Bilo je marca 1947. leta, ko mi je takratni kulturni urednik «Slovenskega poročevalca» Dušan Moravec, še ne dvajsetletnemu novinarskemu «vajencu» naročil, naj obiščem pisatelja Kraigherja ob njegovi sedemdesetletnici in napišem intervju z njim.

Dobro se še spominjam, kako mi je bilo tesno pri srcu, ko sem iz redakcije v Tomšičevi stopal proti bližnji Beethovnovi ulici, kjer je Kraigher stanoval.

Njegovo stanovanje se mi je takrat zdelo malce starinsko in tudi pisatelj se mi je zdel hudo star, čeprav ne morem reči, da bi ne bil še vitalen in poln življenja. Sprejel me je malce zadržano. To se mi danes ne zdi prav nič čudnega, saj je pred seboj zagledal mladega fanta, o katerem ni vedel prav ničesar kot to, da ga pošilja uredništvo «Slovenskega poročevalca» na razgovor pred njegovim življenjskim jubilejem. Danes se ne spominjam več natančno, toda zdi se mi, da sem si vprašanja že prej napisal in končno je moj strah pred njim in vsem neznanim, kar prinaša intervju, pregnalo tudi že omenjeno dejstvo, da sem pisateljevo delo vsaj nekoliko poznal. Na drugi strani pa mi je ves strah sproti premagovala moja radovednost, ki mi še tudi danes služi zelo uspešno pri novinarskem delu.

Vem, da sem intervju pisal zelo hlastno, pogledoval pisatelja in da ga nisem prekinjal, potem pa sem se vrnil v redakcijo in napisal naslednji, moj zares prvi novinarski intervju, ki je pod naslovom «Lojz Kraigher - sedemdesetletnik» izšel v sredo, 23. aprila, torej dan po sedemdesetletnici, v «Slovenskem poročevalcu».

Na prvo vprašanje, kako je rastlo njegovo književno delo, mi je Lojz Kraigher takrat odgovoril:

«Učil sem se pri vseh slovenskih pisateljih, zlasti pri Ivanu Cankarju. Od zunanje, evropske literature, pa so name vplivali Balzac, Flaubert, Maupassant, Turgenjev, Tolstoj, Dostojevski in Gogolj. V svoji drami Školjka sem obravnaval problem naturne in življenjske krivičnosti proti ženski, v dvodelnem romanu Kontrolor Škrobar pa sem orisal politične razmere na našem podeželju pod Avstrijo, gnilobo in nasilnost nemških mogočnikov, beg slovenskega malomeščana v družabno in gostilniško izživljanje. Problema Kontrolorja Škrobarja iz zunanjih vzrokov nisem smel izvesti po načrtu, zato je roman v drugem delu zvodenel. Mlada ljubezen obravnava problem mladeniške ljubezni, ki že po naturi ne more biti zrela ljubezen — dekle dozori zgodaj za zakon, mladenič pa pozno. Umetnikova trilogija je prezgoden dramatski spominček Ivanu Cankarju brez velikih pretenzij. Sestra Živa obravnava problem zakonske drame, ki pa je nekoliko pretesno zajet. V Novelah, ki vsaka zase obravnava majhen problem, pa sem zajemal, domovinsko, osebno, družinsko, ljubezensko in kmečko snov. Dela zadnjih desetletij pa so zaradi poklicnega garanja ter osebne depresije ostala nedovršena, večkrat tudi začeta.»

«Kaj pa politično delovanje?»

«Aktiven politik nikdar nisem bil. Že v devetdesetih letih (minulega stoletja, op. pis.) se nam je slovenska klerikalna in liberalna politika zagabila, tako da smo se po večini umaknili v znanost, literaturo in umetnost. Že iz gimnazijskih let sem bil socialno usmerjen, pod vplivom in vzorom Ivana Cankarja pa sem že zgodaj postal socialist, čeprav samo pasiven. V prvi svetovni vojni sem se še bolj poglobil v socializem kot odpor proti nastajajočemu kapitalizmu, ki je bil tedaj poosebljen v Antonu Kristanu (Anton Kristan je bil tipičen predstavnik kapitalizma in oderuštva pri nas, saj je oropal in odrl mnogo ljudskih posojilnic, za nagrado pa je v bivši Jugoslaviji postal upravnik kraljevskega posestva na Belju). Po oktobrski socialistični revoluciji sem se seznanil z Leninovo Državo in revolucijo. Od tedaj dalje sem iskal vedno tesnejših stikov s sovjetskim komunizmom. Od osebe pa do osebe sem mnogo agitiral in se prepiral, toda za javno politično delovanje nisem imel osebnih pogojev. Zato sem moral tudi v osvobodilni borbi ostati v ozadju in delati v drobnem življenju, agitirati, propagirati, zbirati sanitetni material ali instrumentarij. Že leta 1941 sem se moral tri mesece skrivati na deželi, v letih 1942 in 1943 pa sem bil večkrat zaprt. Oktobra 1943 sem šel v hribe, pa sem na Mokrcu zašel v nemško ofenzivo, belogardisti so me zajeli, zaprli in sem bil kmalu zatem odveden v Dachau, odkoder sem se vrnil šele po osvoboditvi.»

«Kako sta se seznanila z Ivanom Cankarjem?»

«Ivana Cankarja sem spoznal v dijaški Zadrugi leta 1895. Bliže sva se seznanila leta 1898 na Dunaju in sva ostala prijatelja do zadnjega. Leta 1910 je bil pol leta pri meni v Slovenskih goricah. Takrat sva največ debatirala o jugoslovanskem vprašanju ki ga je prejšnje leto tivolska resolucija socialdemokratske stranke narobe reševala in na katero je liberalna mladina gledala z novoilirskimi naočniki. V svojem znamenitem govoru v Mestnem domu leta 1913 je Cankar nakazal edini možni in zdravi koncept za zvezo enakopravnih, socialističnih jugoslovanskih republik od Zile do Varne.

Danes je ta program do malega skoraj izpolnjen. Tudi drugače sva imela v političnih in literarnih vprašanjih precej enake nazore.»

«Kaj sodite o naši današnji literaturi in njenih perspektivah za bodočnost?»

«V naši današnji slovenski literaturi prevladuje stagnacija. Bržkone bi bila stagnacija manjša, če bi bili kriteriji manj napeti. Razumljivo je, da je situacija popolnoma spremenjena, kot je stvar tako lepo razložil Josip Vidmar. Iz zasužnjenega naroda smo postali osvobojen, svoboden narod. Iz nasprotnikov nasilniških oblasti smo postali sodelavci ljudske oblasti. Toliko junaških sil je zastavil slovenski narod v osvobodilni borbi, da bo ostal za dolgo neusahljiv vir umetniškega poleta in zagona. Danes gre predvsem za pretvoritev razredne družbe v brezrazredno družbo in tu bo pri izgradnji novih oblik svobodnega življenja pri skupnih naporih uspešno poprijemal tudi tvorec naše lepe besede. Po vsaki revolucionarni dobi zavlada za nekaj časa večji ali manjši kaos. Pri nas je ta zmeda in neuravnoteženost razmeroma jako majhna. Počasi bodo priplavali na vrh posamezni usmerjevalci poti, ki bodo na veliko zajemali in obvladovali valove pred seboj ter potegnili za seboj še vso ostalo vojsko sobojevnikov.»

Lojz Kraigher je še danes ves mladeniški in poln ustvarjalnega poleta. Piše in predeluje novele, ki jih je napisal zadnje desetletje in ki obravnavajo dobo nekaj let pred vojno in čas okupacije. Pripravlja pa tudi drugo, popravljeno izdajo Kontrolorja Škrobarja, saj bo šele danes lahko odkrito povedal to, česar včasih ni mogel. Z veseljem pričakujemo njegovo knjigo novel in Kontrolorja Škorbarja, pisatelju pa želimo še mnogo srečnih in ustvarjalnih let.»

Tako sem bil zapisal pred natanko tridesetimi leti in se pod intervju podpisal samo s tedanjimi inicialkami — nv. S polnim imenom in priimkom se pod svoj prvi intervju nisem podpisal, ker sem bil šele na začetku svoje novinarske poti.

Kasneje sem prebral njegov postumni, 1500 strani obsežen opus o prijatelju Cankarju, pričevanje, ki je vsekakor edinstveno v naši književnosti. Pa tudi s prebiranjem njegovih del sem prišel sčasoma do ugotovitve, da je bila dosiej naša literarna zgodovina in kritika precej krivična do Kraigherjevega dela. Zdi se mi, da kritikom in zgodovinarjem ni bila všeč Kraigherjeva idejna, socialistična faktura kot tudi ne njegov materialistični, medicinskoznanstveni nazor in gledanje na življenje, ker sta bila tako v nasprotju s tradicionalnim slovenskim pojmovanjem književnika in njegovega nazora. V Kraigherjevem delu namreč ni nikakršne romantične, simbolistične ali ne vem kakšne idilike, temveč surovo, odkrito in nepotvorjeno življenje, zato nikakor ne moremo trditi zanj, da bi bil nekakšen sopotnik slovenske moderne, temveč samosvoj, originalen in enkraten pisatelj.

To dokazuje današnji čas, ki je Kraigherjevo delo začel na novo vrednotiti in zato ni nič čudnega, če je Državna založba Slovenije začela z izdajo njegovega zbranega dela v zbirki zbranih del slovenskih pesnikov in pisateljev takoj zatem, ko je zaključila s 30 zvezki izdajanje Cankarja, tega velikega prijatelja in sodobnika Lojza Kraigherja.

DUŠAN ŽELJEZNOV

Iz umetnostnih galerij

Argentina Cerne v Corsii Stadion

V galeriji Corsia Stadion visijo oljnate podobe pred časom umrle tržaške slikarke Argentine Cerne. O njenem slikarstvu je v katalogu za razstavo v galeriji «Il Tribbio» tržaški slikar Edoardo Devetta zapisal, da za razumevanje tega slikarstva niso potrebne zamotane besede kritikov, ker nam zadostuje poznavanje preproste govorice narave. In da je to res, pričajo tudi sedanje slike, ki jih je za to razstavo izbral sam Devetta zato, da bi nam pokazal slikarkino ustvarjalnost, predvsem njeno pokrajinarstvo iz dobe, ko je dolgo živela v Španiji in tudi drugod, vsekakor daleč od Trsta. In vendar je njenemu Trstu posvečena ena slika. Gre za olje z najznačilnejšim razgledom, s pogledom na miramarski grad preko grljanskih skal.

Poznavalec tržaškega slikarstva odkrije v teh slikah povezavo z ustvarjanjem starejšega rodu tržaških slikarjev, kar je tudi povsem razumljivo, ker se je Cernetova šolala na industrijski šoli skupno z Dialmo Stultusom in drugimi mojstri iz te generacije. Loči pa jo od te za njena olja značilni nadih iz izkušeni francoske šole, ki si jih je pridobila v Parizu, kjer je prav tako razstavljala. Gre predvsem za sočne barvne gmote, ki jih zlasti v pokrajinah s parki razporeja v gostejših namazih. Tako se pred nami v večji ali manjši jasnosti vrstijo razgledi iz krajev, kot so Zamora, Valladolid, Salamanca, Madrid, pa tudi katedrale in trgi z množico ljudstva, ali pa tudi podeželsko življenje, kot na primer v sliki, ki prikazuje staro špansko mlatev žita, iz katere odseva iz velikih kop snopov jarka zlata luč južnega sonca v kontrastu s temnobarvnim govedom.

Med pokrajine so učinkovito razporejeni tudi mali ženski akti, naslikani z malone moško krepkimi potezami ter nekaj tihožitij, cvetja in podobnih podob, ki kažejo tudi to slikarkino ustvarjalno spretnost, vendar pa že z nekoliko modernejšimi prijemi.

M. B.

PRED NEDAVNIM SO O TEM RAZPRAVLJALI V ŽENEVI

Trans-Europe-Motorway naj poveže štiri morja

Pobudo so dali Poljaki in Madžari, vendar je ideja stara - Šef načrta italijanski strokovnjak - Rok je sicer prekratek, toda delo je treba začeti

VARŠAVA, 22. — Ves svet, posebno še zahodni, bogati svet preživlja hudo recesijo. Izraz recesija pa je le blažji izraz za krizo. Dejansko ves svet preživlja krizo, iz katere se ne vidi bližnja rešitev, kolikor ne bomo raznih nepotrebnih izdatkov preusmerili v bolj potrebne in rentabilne namene. Zato se na neki način zdi čudno, hkrati pa tudi logično, da se začenja ponovno govoriti o mastodontičnem mednarodnem načrtu, ki predvideva gradnjo avtomobilske ceste, ki naj bi povezala Baltsko s Sredozemskim morjem, vmes pa bi bilo še več krakov, ki bi povezovali tudi Črno morje, Jadransko morje in razna vnesna središča.

Načrt ni nov. O tem načrtu je bil govor že pred leti, celo desetletji. Cesta naj bi povezovala štiri morja, kot smo že rekli Baltsko, Črno, Jadransko in Egejsko morje. Hkrati bi naj cesta povezovala naslednja glavna mesta:

Varšavo, Prago, Dunaj, Budimpešto, Beograd, Sofijo, Bukarešto in Atene, na koncu pa tudi Carigrad, nekdanje glavno mesto Turčije, preden je Atatürk prenesel glavno mesto

Rekli smo, da postaja ta načrt ponovno aktualen. Morda ob nepravem času. O tem načrtu, o tako imenovani transevropski magistrali Sever-Jug oziroma o Trans-Europe-Motorway, kot se uradno imenuje, so govorili tudi na nedavnem zasedanju v Ženevi, kjer so se sestali zastopniki desetih držav, in sicer Poljske, Madžarske, Avstrije, Bolgarije, Češkoslovaške, Grčije, Italije, Jugoslavije, Romunije in Turčije.

Načrt za Trans-Europe Motorway je po dolgotrajnih prejšnjih razpravljanjih in odlašanjih nastal sredi leta 1975. Pobudo za načrt sta dali Poljska in Madžarska v okviru Ekonomske komisije za Evropo ter programa Undp v okviru Združenih narodov. Ko so na pobudo Poljske in Madžarske pristale še druge zainteresirane države, so se v določenih krogih nekoliko bolj zganili in poverili vodstvo nad vsem italijanskemu strokovnjaku inž. Santucciju, ki se je takoj lotil dela, seveda le v okviru programskih priprav. Pred nedavnim pa se je sestal že vrhunski odbor, ki je v Ženevi že odobril tehnične in programske dokumente, hkrati pa sklenil, da bo dosedanjo vlogo vrhunskega odbora spremenil v vodilni odbor, v vodilni organ, ki bo imel svoj stalni sedež v glavnem mestu Poljske, ki je prva začela bolj konkretno govoriti o velikem, rekli bi mastodontičnem načrtu. Samo še besedo dve o inženirju Santucciju; Santucci je predsednik italijanske družbe za avtomobilske ceste. Gre torej za strokovnjaka na tem področju in bo v okviru novega načrta prevzel vlogo generalnega koordinatorja za načrtovanje in izvajanje načrtov ceste, ki bi morala biti dograjena že v letu 1980. Seveda je to praktično nemogoče, saj gre za skupno 10 tisoč km cest, od katerih odpade na Turčijo v Mali Aziji 3929 km, toda v sami Evropi je okoli 6.000 km.

Kakor nam kaže gornji črtež, se bo ta cesta začela v Gdansku na Baltiku, nato bo malone navpično sekala Poljsko vse do Varšave in od Varšave do Krakova, od koder se bo nadaljevala na Češkoslovaško, vse do Brna in do Bratislave. Od tod bo krajši krak proti zahodu nadaljeval do Dunaja, od Dunaja bo pot vodila proti Gradcu v Avstriji, iz Gradca bo pripeljala da Beljaka na Koroškem, od tod pa do Trsta. O tem kraku, pravzaprav o odseku, ki teče po Italiji, se že dolgo govori in so načrti že pripravljeni, del ceste pa je že dokončan. V treh letih, kolikor nas loči od leta 1980, pa se dela ne bodo mogla končati, pa čeprav gre le za 96 km.

Toda vrnimo se spet v Bratislavo, od koder vodi vzhodni krak vse do Budimpešte. Tu se cesta ponovno razcepi in vodi en krak proti zahodu, tako da mimo Balatona pri Lendavi preide na jugoslovansko stran in vodi mimo Zagreba do Reke. Z druge strani pa z nadaljnjim krakom vodi iz Budimpešte proti jugovzhodu vse do Szegeda, od tod na Subotico, Osijek, Sarajevo in dalje do Ploč na Jadranu. Od Subotice pa vodi drugi krak proti jugovzhodu v Beograd in Niš. V Nišu se cesta spet razcepi na dva kraka. Eden vodi proti Skopju in po dolini Vardarja v Solun, torej v Egejsko morje in od tod nadaljuje do Larise, od koder se razcepi zahodni krak do Igoumenitsa, proti jugovzhodu pa do grškega glavnega mesta.

Vrnimo se spet v Niš, od koder se je en krak odcepil proti jugu, proti Grčiji. Iz Niša pa vodi en krat proti jugovzhodu v smeri Sofije, iz Sofije pa se cesta nadaljuje do Carigrada, nekdanjega glavnega mesta Turčije. Tu «preskoči» cesta Dardanele in se po Turčiji nadaljuje dalje čez vso malo Azijo, tako da imamo od Carigrada čez Turčijo vse do Iraka in še čez nadaljnjih skoraj 4.000 km poti.

Ponovno se bomo morali vrniti nekoliko nazaj, vse do madžarskega križišča Szeged, kjer se odcepi, romunski krak, ki vodi skozi vso Romunijo do Bukarešte, od romunskega glavnega mesta pa se cesta nadaljuje še vse do Konstance, do Črnega morja.

Kakor smo videli, je veliko krakov, veliko kilometrov, veliko načrtov, ki naj bi bili izpeljani v kratkem času. Nemogoče bi bilo pričakovati, da bi se vse to opravilo do leta 1980, pa čeprav je res, da so nekateri deli tega velikanskega načrta že izpeljani. Toda neglede na to, da bo potrebno počakati tudi kako leto več, drži, da so se celotnega načrta lotili zares in da bo torej načrt tudi izpeljan. Hkrati pa bo prav ta načrt omogočil še širšo povezavo, in sicer povezavo z omrežjem avtomobilskih cest zahodne Evrope in to preko Dunaja, Gradca, Beljaka in Vidma, ali pa morda tudi z novimi povezavami z Zahodom, ki bi se začele pri Brnu.

K temu dodajmo še naslednjo «malenkost». Iz poljskega pristanišča Gdansk, ki je Hitlerju služilo za eno izmed pretvez za napad na Poljsko, vodi sedaj «most», konkretno trajekt preko Baltika v smeri Finske, torej Helsinkov in Stockholma. Poljaki pa imajo v nekoliko daljšem načrtu še drugačno rešitev, da bi namreč Varšavo povezali z Vilno, nato Rigo in Talinom vse do finske meje in Helsinkov. Seveda so to daljnosežni načrti, ki pa niso več poljska zadeva, pač pa stvar Sovjetske zveze.

Omenili smo že Carigrad in nadaljevanje te ceste skozi Turčijo. Evropa bi bila tako povezana z Bližnjim vzhodom, preko njega pa po tako imenovani transazijski magistrali z Daljnim vzhodom.

Od kod nenadoma tolikšna zavzetost za tako velike načrte? Baje je zagon ali spodbudo za gradnjo transevropske magistrale, posredno vsaj, dala lanskoletna helsinška konferenca, ki je zelo obširno razpravljala o stikih in povezavah med državami, o kroženju idej in tudi ljudi. Morda bodo tudi v Beogradu, kjer se bodo v kratkem sestali za nadaljevanje helsinške konference, ali točneje za preverjanje rezultatov te konference, še kaj rekli o tem. Toda to že na spada v okvir prikaza tega mastodontičnega načrta, za katerega sicer ne moremo reči, da bo tako kmalu izpeljan, ki pa bo imel velikanski vpliv na vse področje, ko bo postal resničnost.

Že nekajkrat smo omenili, da je rok za tolikšen načrt prekratek. Nismo se pa pri tem vprašali, kdo bo dal za to denar. Če smo v začetku rekli, da je v dobi krize tolikšen načrt tvegan in protisloven, je tudi res, da so tovrstne naložbe rentabilne, pa čeprav v nekoliko daljšem roku. Vrh tega nagel razvoj gospodarstva zahteva tudi ustrezne komunikacije, ki jih omogočajo le takšne ceste. Ker so se za načrt začeli zanimati tudi v samih Združenih narodih, pa čeprav le v evropski gospodarski komisiji te organizacije, je povsem možno, da v bogatem svetu ne bo pomišljanj, če bodo potrebna večja posojila.

Pogovori o davkih

OBRAČUN DAVKOV IN POPUSTOV

Pretežni del prijavnega obrazca 740, bo kakor v preteklosti namenjen dohodkom. Zelo verjetno bodo v vseh okvirih ločene razpredelnice za dohodke moža in žene in mladoletnih otrok. Dohodke mladoletnih otrok bodo starši pripisali sebi v enakih razpolovljenih delih.

Predzadnji okvir N) bo tudi v novem formularju obračunsko mesto, saj bo prav tam sam davkoplačevalec utegnil in moral zaračunati dolgovano davščino. Ker se ogrodje davčnega obračuna ni bistveno spremenilo in so se menjale le postavke morebitnega dopustnega odtegovanja od dohodkov ter nekatere postavke davčnih popustov, bo obračunski postopek v okviru N) (če ga ne bodo drugače pomenovali) v svojih potezah ostal tak, kakor je bil že lani in predlanskim. Potrebne bodo tudi letos tri operacije:

I. V prvem delu (ali I. sekciji okvira N) je potrebno nanizati dohodke, ki smo jih zaznamovali v okvirih od A) do L), zraven pa še morebitne davčne predujme, ki nam jih je dajalec dohodkov morda že odtegnil. Davčne predujme (ritenuta d'acconto) bomo upoštevali, kot bomo videli, v III. sekciji okvira.

II. Druga sekcija okvira N) je posvečena postavkam, ki jih lahko odbijemo od kosmatega obdavčljivega zneska, do katerega smo prišli s seštavanjem v I. sekciji. Pravila, ki so v preteklih dveh letih urejevala zadevo, so doživela vrsto sprememb. Od dohodka odteglјivi stroški so ostali po vrsti približno taki, kakršne smo poznali v preteklosti. Med temi je predvidena odtegljivost ILOR, obresti, premije za življenjska in nezgodba zavarovanja, šolnine, pogrebnine, zdravstveni stroški itd. K zadevi se bomo pravočasno vrnili; tukaj naj omenimo le, da bodo že za lanske dohodke in sicer le do 3 milijonov lir odtegljive le obresti, ki se nanašajo na hipotekarna posojila, medtem, ko je iste stroške pri dohodkih v letu 1974 in 1975 dohodninar lahko odtegoval brez omejitev. Vsekakor mora biti prijaviteljem jasna razlika med odtegljivimi stroški (oneri deducibili) in davčnimi popusti (detrazioni d'imposta), ki bomo o njih govorili v naslednjem III. poglavju.

Če sedaj odštejemo od kosmatega obdavčljivega dohodka, ki smo ga preračunali v I. sekciji, skupiček odtegljivih izdatkov, pridemo do čistega obdavčljivega zneska. In prav v tej sekciji bomo dolžni izvršiti glavno operacijo samoobdavčevanja. Čisti obdavčljivi dohodek bomo podvrgli davku IRPEF po davčni lestvici, ki je letos malenkostno spremenjena v primerjavi s prejšnjo, ker se obdavčevanje z najnižjo alikvoto 10 raztegne do 3 in ne več samo do 2 milij. lir dohodka. Seveda bo tudi letos v navodilih razpredelnica, ki nam bo olajšala to samoobdavčevalno opravilo.

III. Največ novosti bo prinesla letos III. sekcija, pod rubriko «davčni odtegljaji» (detrazione d' imposta). Vsi dohodninarji (mož in žena) imajo pravico, kot v preteklosti, do osnovnega davčnega popusta v višini 36.000 lir. Za vsako osebo v breme, ki nima več kakor 960.000 lir letnega dohodka, so predvideni razni popusti. Če eden od zakoncev ni lani presegel navedenega dohodka, bo drugi zakonec lahko za ženo ali za moža odračunal 72.000 lir davka. Oba zakonca bosta imela pravico do popustov za mladoletne in delanesposobne otroke. Če eden izmed staršev ni imel več kakor 960.000 dohodka, se popusti za drugega zakonca računajo v podvojeni meri. Odtegljaji za otroke od 1 do 8 znašajo 7, 15, 25, 35, 65, 100, 150, 250 tisoč lir. Za ostale osebe v breme, sobivajoče starše in taste, znaša popust 12.000 lir. Vsi navedeni popusti veljajo za vse davkoplačevalce brez izjeme.

Delojemalci in upokojenci uživajo še naknadni popust 84.000 lir na izračunanem davku. Prav tako si lahko odštejejo od davkov pavšalno 18.000 lir, če v drugi sekciji niso eksponirali nobenih od dohodka odtegljivih bremen. Posebni popusti za vsakega otroka pri delovnih in pokojninskih dohodninarjih (4.000 lir) so bili odpravljeni. Od novembra lani pa so priznali tem kategorijam začasni popust na davkih, ki bo odpadel s koncem letošnjega leta v iznosu 4.000 lir mesečno.

Če seštejemo popuste, ki pritičejo vsakemu delavcu in upokojencu (36, 84, 18 tisoč), pridemo do najvišje meje dohodka 1.380.000 lir, ki ne narekuje obvezne prijave; prijava bi bila sicer brezpredmetna, ker bi bil tak dohodek obdavčljiv (kakor vsi dohodki do 3 milijonov lir) z 10 odst. to je z največ 1.380.000 lir. Za letos (vendar se bo pravilo upoštevalo šele s prijavo 1978), se bo omenjena meja povišala še za 24.000 lir zaradi priznavanja bencinskega popusta.

Na koncu razpredelnice bomo dodali še vplačane in predujmovane davke, ki jih lahko razberemo v prvi sekciji.

Dokončni obračun dolgovanega davka, ki ga bomo morali takoj poravnati v izogib kazni 15 odst. in obresti (12 odst. na leto) bomo izračunali tako, da bomo od kosmatega davka, ki smo ga posneli iz II. sekcije, odšteli seštevek vseh popustov in morebitnih predujmnih davkov.

Vsi na novo potrjeni popusti so bili praktično v veljavi že od 1. junija 1976. Vendar doslej niso upoštevali možnosti podvojenega popusta za ženo (72.000 namesto 36.000 lir) in za otroke. Prav zaradi tega bodo morali prizadeti (toda samo tisti, ki bodo dolžni predložiti b obrazec 101) morali zaprositi dajalca prejemkov, naj jim pri letošnjih popustih obračuna morebitne razlike. Kdor pa bo predložil obrazec 740, bo lahko na tem formularju sebi v prid popravil morebitne razlike za pravkar omenjene popuste.

ST. OBLAK

RADIO TELEVIZIJA

SOBOTA, 23. APRILA 1977

ITALIJANSKA TELEVIZIJA

Prvi kanal

12.30 *Check-up — oddaja o zdravstvu*
13.30 DNEVNIK
14.00 *Evrovizijski prenos konjskih dirk iz Rima*
17.00 *Odpri se, sobota*
18.35 *Izžrebanje loterije*
18.40 *Nabožna oddaja*
18.50 *Posebna oddaja iz parlamenta*
19.20 *Hišica v preriji: Indijanec upornik*
19.45 *Almanah in Vremenska slika*
20.00 DNEVNIK
20.40 BAMBOLE, NON C'E' UNA LIRA
Preteklo soboto se je začel novi program z gornjim naslovom, ki spominja na italijanski revijski program. Na vrsto pridejo lahki programi od leta 1935 pa do leta 1960. Kot smo že zadnjič rekli, bo na sporedu šest takšnih lažjih sobotnih večerov. V nocojšnji oddaji pridejo na vrsto značilnosti tistega revijskega programa, ki se ga spominjajo predvsem ljudje srednje in starejše generacije, saj pridemo v dobo Lili Marlene, ki jo bodo oživili v treh različnih verzijah. Nastopila bo Biagini z njo nastopajo še De Sica in Mastelloni. Na programu bodo tudi razne ekzotične skladbe, ki so bile v tisti dobi zelo v navadi.
21.45 *Posebna oddaja* DNEVNIKA 1
Ob zaključku *Filmske premiere*, DNEVNIK in *Vremenska slika*

Drugi kanal

12.30 *Alfred Hitchcock predstavlja:* PRIMERNO ZDRAVILO
13.00 *Dnevnik 2* — OB 13. URI
13.30 *Pogovor z novinarji*
14.00 *Odprta šola*
17.00 *Ponovno na ekranu: Več risanih filmov*
18.30 SUPERMIX
1800 sekund glasbe za mlade
Oddaja posreduje najnovejše novosti s področja plošč in to v svetovnih merilih, oziroma dimenzijah. Danes pridejo na vrsto dela od Procol Harum izpred desetih let, do Suzy Quatro, Roberta O' Sullivana in drugih.
19.10 *Izžrebanje loterije*
19.15 *Športna sobota* in *Vremenska slika*
19.45 *Dnevnik 2* — ODPRTI STUDIO
20.40 *A. P. Čehov:* MOJE ŽIVLJENJE
Danes pride na vrsto prvo nadaljevanje priredbe romana Antona Pavloviča Čehova. Delo so posneli v moskovskem studiju Mosfilm in igrajo v njem sovjetski umetniki.
Misail je sin znanega arhitekta ruskega podeželskega mesteca. Nikakor se ne more vključiti v ambient, ki mu ga vsiljuje oče. Zato izgubi službo. To pa razjezi očeta. In tudi njegova sestra Kleopatra trpi zaradi razmer zato mu najde novo zaposlitev pri železnici.
21.45 *Drevi Rudy:*
L'AQUILA NERA, film z Rodolfom Valentinom
Ob koncu DNEVNIK 2

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

Ljubljana

8.15 *K. Grabeljšek: Moje akcije*
8.30 *Trije pujski* — iz cikla V znamenju dvojčkov
8.45 *A. Ingolič:* MLADOST NA STOPNICAH
9.20 *Narava —Japonske*, serijski film
10.05 *Kidričevi nagrajenci*
10.35 *P. Heriat:* BOUSSARDELOVI
11.25 KRONIKA STERIJINEGA POZORJA
15.40 *Nogomet:* CRVENA ZVEZDA — BORAC, prenos
17.30 *Spekter*, zanimivosti
17.40 *Obzornik*
17.35 *Veliki in mali*, film
19.30 DNEVNIK
19.50 *Tedenski zunanjepolitični komentar*
20.00 *Šanson po naše*, zabavna oddaja
20.30 UJETNIK IZ ALTONE, film
22.30 DNEVNIK
22.40 *Pogovor z gledalci*

Koper — barvna

15.40 *Nogomet:* CRVENA ZVEZDA — BORAC
19.30 *Otroški kotiček*
20.35 *Poslednji Mohikanec*, prvi del
21.25 O NASILJU, dokumentarna oddaja
21.55 *Milan v negativu*, celovečerni film

Zagreb

17.45 *Najlepša pesem*
19.30 DNEVNIK
20.30 ZGOGOM, COLUMBUS, film
22.25 *Sneguljčica in sedem palčkov*, zabavno-glasbena oddaja

Švicarska barvna TV

18.10 *Glasbeni program za mladino*
18.30 *TV film:* «IL VECCHIO TREUNGHIE»
18.55 *Napoved programa za prihodnje dni*
20.00 *Glasbeni trenutek:* CHOPINOVA BALADA OP. 52
20.15 *Risani filmi*
21.00 MAROC 7, film

TRST A

7.00, 9.00, 10.00, 13.00, 15.30, 18.00, 19.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro; 8.05 Tjavdan; 9.30 Pojdimo se glasbo; 9.40 Koncert; 10.05 in 11.35 Predpoldanski omnibus; 12.00 Glasba po željah; 13.15 Kult. beležnica; 14.05 Dobri vojak Švejk nadaljevanka; 14.30 Tekmujte s Petrom; 15.35 Poslušajmo spet; 17.05 Mi in glasba; 18.05 «Nastanek Kostanjevice», radijska igra; 18.45 Vera in čas.

KOPER

6.30, 7.30, 10.30, 12.30, 14.30, 19.30 Poročila; 8.35 Plošče; 10.00 Z nami je...; 10.45 Glasba in nasveti; 11.45 Moda in glasba; 12.10 Glasba po željah; 14.00 O narečjih; 14.35 Plošča tedna; 15.30 Casadei; 16.45 Gledališki utrinek; 17.00 Glasba po željah; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Vročih 100 kW; 18.35 Zapojmo in zaigrajmo; 19.30 Glasbeni weekend; 20.00 Plesna glasba.

RADIO 1

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 18.00, 19.00 Poročila; 6.00, 7.30 Pogovori s poslušalci; 8.50 Glasbeni zapiski; 9.00 in 10.35 Vi in jaz; 12.10 Drugi zvok; 13.30 Show Down; 15.05 Ob koncu tedna; 17.15 Izžrebanje loterije; 17.20 Pogovori s starši; 18.30 Dvanajst not, dvanajst znakov; 20.00 «Domani questora», radijska priredba; 20.35 Opera v treh dejanjih; 23.05 Lahko noč.

SLOVENIJA

6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 13.00, 19.00 Poročila; 5.15 Danes za vas; 5.30 Jutranja kronika; 6.20 Rekreacija; 6.50 Dobro jutro, otroci!; 7.20 Beseda na današnji dan; 8.08 Glasbena matineja; 9.05 Pionirski tednik; 9.35 Mladina poje; 10.45 Turistični napotki; 11.03 Sedem dni na radiu; 12.10 Godala v ritmu; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Domači napevi; 14.05 Kaj vam glasba pripoveduje; 14.25 S pesmijo in besedo po Jugoslaviji; 15.00 Dogodki in odmevi; 15.45 S knjižnega trga; 16.00 «Vrtiljak»; 18.05 Gremo v kino; 18.45 Ansambel Collegium Singidunum; 19.35 Lahko noč, otroci!; 19.45 Ansambel Žnidaršič; 20.00 Radijski radar; 21.00 Za razvedrilo; 21.30-23.00 Oddaja za naše izseljence; 00.05 S pesmijo in plesom v novi teden; 00.30 Zvoki iz naših krajev; 1.03 Vaš gost; 2.03 Od menueta do burleske; 3.03 Glasbena skrinja; 4.03-4.30 S popevkami v novi dan.

Horoskop

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Dan je primeren za kovanje novih idej. Bodite bolj taktni do ljubljene osebe.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Odločite se za tisto pot, ki vas bo najhitreje pripeljala do cilja. Na čustvenem področju nobenih novosti.

DVOJČKA (od 21.5. do 21.6.) Uspešen dan za tiste, ki se ukvarjajo s preciznimi deli. Ne zidajte gradov v oblakih.

RAK (od 22.6. do 22.7.) Posvetite se delu, a pri tem ne pretiravajte. Dovolj ste bistroumni, da bi rešili neko vprašanje.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Vzdušje bo polno napetosti. Ogibajte se pogovorom in spopadom. V ljubezni več previdnosti.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Ne bodite v strahu, če se stvari ne razvijajo najbolje. Prehodne nevšečnosti in skrbi.

TEHTNICA (od 23.9. do 22.10.) Danes bo sreča na vaši strani. Manjši neuspeh čustvenega značaja.

ŠKORPIJON (od 23.10. do 21.11.) Na noben način ne prepustite svojih denarnih poslov v roke drugih. Ne podcenjujte dobrih nasvetov.

STRELEC (od 22.11. do 20.12.) Posvetite se poslom, ki vam zagotavljajo uspeh. Prisluhnite glasu srca.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Polni boste najrazličnejših pobud. Dosegli boste največ, kar je sploh moč doseči. Uspešno boste rešili svoja notranja protislovja.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Ogibajte se preveč drznih podvigov. S sprejetjem neke odločitve vam bo uspelo rešiti važno vprašanje.

RIBI (od 22.2. do 20.3.) Deležni boste velikega čustvenega zadoščenja. Zaradi vaše širokosrčnosti bo primerno rešen neki spor.

Novinarska okrogla miza o evropski varnosti in sodelovanju

Za nas je socializem sinonim svobode

V naših razmerah poskušamo preseči omejenosti tako enostrankarskega kot večstrankarskega sistema

Kako se uresničuje helsinška sklepna listina, na katerih področjih bi jo bilo mogoče dopolniti, kako bi se dalo pospešiti razvoj varnosti in sodelovanja v Evropi in kako bi k temu lahko prispevala sredstva obveščanja — to so osnovne teme, o katerih bodo debatirali novinarji iz držav, udeleženk helsinške konference, na okrogli mizi, ki bo v ponedeljek in torek v Beogradu. Uvodni govor na tem srečanju, ki ga organizira Zveza novinarjev Jugoslavije, bo imel predsednik zveze Mitja Gorjup in danes objavljamo nekatere najbolj značilne izvlečke iz tega razmišljanja.

Odkar je 35 šefov držav in vlad Evrope, ZDA in Kanade v Helsinkih julija 1975 podpisalo helsinško sklepno listino, nihajo ocene o vrednosti tega dokumenta konference o varnosti in sodelovanju v Evropi med podcenjevanjem apriori in pretiranimi pričakovanji.

Oboje je enako neutemeljeno. Konferenca je rezultat in hkrati sestavni del popuščanja napetosti in normalizacije — če to tako imenujemo — odnosov med velikima silama in vojaško političnima blokoma, procesa, ki ga moramo samega po sebi oceniti za pozitivnega, čeprav temelji na negativnem izhodišču nadvlade velesil in razdeljene Evrope.

Prav zato, ker je konferenca potekala kot funkcija procesa popuščanja med blokoma, kažejo njeni rezultati, kakor so zapisani v sklepni listini (a še bolj v uresničevanju po njej), tudi vse slabosti, protislovja in omejitve tega procesa.

Enaindvajset mesecev, ki so minili od konference o varnosti in sodelovanju v Evropi, je morda prekratek čas, da bi se v medevropskih odnosih uresničevale globlje spremembe in da bi lahko celovito ocenili zgodovinski pomen in posledice sklepne listine. Hkrati pa tudi v tem, posthelsinškem obdobju, še zmeraj obstajajo v Evropi in na svetu tiste osnovne tendence, zaradi katerih je bila konferenca sklicana: odnosi med velesilama in blokoma, oboroževalna tekma, problemi razvoja, zlasti mednarodna gospodarska vprašanja, proces dekolonizacije, itd. Tem trajnim faktorjem se pridružujejo še novi dogodki, ki posredno ali neposredno vplivajo na uresničevanje oziroma neuresničevanje sklepne listine: zmeraj globlja kriza blokovske koncepcije popuščanja napetosti, ki je povzročila zastoj v sporazumevanju in celo zaostrila konfrontacijo na nekaterih področjih, vplivala pa je tudi na notranje odnose v blokih težnje po oslabitvi mednarodnega konteksta konference o varnosti in sodelovanju v Evropi, negativen odnos razvitih evropskih držav do potreb nerazvitih, težnje po okrepitvi blokovskih struktur, razvoj v južni Evropi, pa tudi drugod na zahodu, pojav evrokomunizma na eni in protestništva na drugi strani.

Evropa torej še zmeraj ni enoten politični, ideološki in ekonomski prostor in subjekti Evrope še zmeraj nimajo enotne predstave o tm, kakšno Evropo si želijo. To je očitno. Toda, če subjekti Evrope še ne vedo natanko, kakšno drugačno Evropo si želijo, gotovo vedo, kakšne nočejo več.

Zato priložnosti, ki jo predstavlja s trudom ustvarjena sklepna listina KVSE res ne smemo izpustiti iz rok. Evropa, nekoč prizorišče najhujših trenj nasprotujočih si koalicij, se je v celoti vključila v iskanje poti k čim trdnejši varnosti in sodelovanju.

Druge alternative nimamo.

•

Spričo čedalje večjih tehničnih možnosti, kakor tudi vse širšega pretoka informacij, dobiva novinarsko delo vse močnejši vpliv na javno mnenje, hkrati pa dobiva javno mnenje tudi vse močnejši vpliv na politične odločitve. Tisk lahko torej s svojo močjo pomembno prispeva k demokratizaciji sprejemanja političnih odločitev kakor tudi k demokratizaciji mednarodnih odnosov. Prav zato pa se tudi krepijo težnje po manipuliranju informacij, k čemur težijo na eni strani tisti krogi, ki nasprotujejo demokratizaciji politike, ali pa skupine pritiska bodisi v okviru oblasti ali zunaj nje, ki poskušajo uveljaviti svoja stališča. Novinarsko delo torej poteka v ozračju večje moči in hkrati večje odgovornosti, na drugi strani pa v vse bolj zapletenem političnem kontekstu, kar navaja k sklepu, da je v interesu novinarjev kot pomembnih nosilcev javne besede, da se sporazumevajo o določenih skupnih načelih in ta načela spoštujejo — to terja od njih odgovornost pred javnim mnenjem. Vse to se je pokazalo že v obdobju priprav na helsinško konferenco, še bolj pa v obdobju po njej.

Sredstva obveščanja so resda v času po KVSE bistveno prispevala ne samo k seznanjanju z vsebino in intencijami sklepne listine, ampak tudi k ustvarjanju tistega, kar imenujemo »helsinški duh«, se pravi k temu, da se je v zadnjih letih v evropski javnosti trdno zakoreninilo spoznanje o pomenu evropske varnosti in sodelovanja in sklepne listine KVSE tako za odnose med državami kakor tudi za posameznike. Toda ne vedno in ne vedno dosledno. Predvsem neposredno po konferenci je bilo javno mnenje pretirano usmerjeno v iskanje odgovora, kdo je v Helsinkih več dobil, kdo več izgubil. Dobila, oziroma izgubila, naj bi seveda oba bloka. In tako smo bili eni priče, drugi pa na žalost soustvarjalci paradoksa, da so helsinški napori, ki so v svojem globokem bistvu protiblokovski, v javnem mnenju pogosto izzveneli predvsem kot blokovsko konkurenčni in konfrontirajoči.

Dejstvo pa je, da je evropsko sodelovanje celovit koncept, v katerem so enako pomembne vse komponente. Pomembna naloga tiska, RTV in informacijskih sredstev sploh bi bila zdaj, da ustvarja tako ozračje, da se bo utrjevalo v evropski javnosti prepričanje, da je za vzpostavitev novih odnosov v Evropi treba zagotoviti ne samo osnovne človekove pravice in svobščine ter svoboden pretok ljudi in informacij, ampak tudi čim širše in enakopravnejše gospodarsko sodelovanje, hkrati pa zmanjšanje napetosti, ki jo ustvarja oboroževalna tekma.

S tem bi ustvarili ozračje, v katerem bi bilo laže uveljaviti težnje po pozitivnih premikih na področju varnosti in sodelovanja, kjer so bili s helsinško listino storjeni šele prvi koraki. V celoti vzeto, bi sredstva obveščanja nedvomno opravila pomembno delo, če bi približala problematiko, ki jo je obravnavala KVSE in ki jo bo obravnaval tudi bližnji beograjski sestanek, navadnemu človeku s poudarjanjem in popularizacijo tistih vidikov sodelovanja, ki so najbližji posameznikom. Hkrati pa bi moralo izkoristiti tako vzbujeno zanimanje za to, da bi postavila v žarišče tudi tiste globalne probleme, brez katerih si hitrejšega napredka v ustvarjanju nove kvalitete evropskih odnosov ni mogoče zamišljati kakor tudi za opozarjanje na tiste aspekte gospodarskega, kulturnega in drugega sodelovanja, ki so manj znani in tudi dobivajo manj publicitete.

Ena od osnovnih zahtev sedanjega trenutka je ne samo pregledati, kaj je bilo storjenega doslej, marveč tudi in morda predvsem dati nov impulz sodelovanju tam, kjer je to najbolj potrebno in mogoče, ter tako zagotoviti kontinuiteto procesa, ki se je v Helsinkih, kot smo že ugotovili, šele začel. S tem bi tudi preprečili, da bi polemike o spornih vprašanjih zavrle celoten proces. Čeprav so namreč posamezna sporna vprašanja pomembna, pa vendarle nobeno izmed njih ne more odtehtati celote. Tako obravnavanje problematike v duhu tolerance glede spornih vprašanj ter iskanja stičnih točk in novih možnosti sodelovanja je časten izziv evropskemu novinarstvu.

•

Evidentno je, da miru in varnosti v Evropi ne moremo imeti za zgolj evropsko zadevo. Za evrocentrizem praktično ni več prostora. Vse nostalgije v tem smislu ne bi bile samo anahronistične, bile bi predvsem nerealne. In tako kot so vse helsinške košarice nedeljiva celota, saj le vse skupaj resnično lahko predstavljajo vizijo in realnost novih odnosov na stari celini, tako tudi miru in sodelovanja v Evropi ni mogoče graditi trajno, če zanemarimo resnico, da sta mir in varnost danes nedeljiva tudi geografsko. Za skrbljujoče je namreč dejstvo, ki ga lahko zasledimo vsak dan v mednarodnih odnosih in po katerem naj bi helsinški duh veljal le za nas tako imenovano evropsko-ameriško civilizacijo, medtem ko naj bi za politiko teh »civiliziranih dežel« veljala v Afriki, Latinski Ameriki drugačna merila, in to predvsem merila moči in na žalost še vedno prisotnega izkoriščanja vseh oblik in vseh kategorij.

Ob vseh teh, po mojem temeljnih izhodiščih, pa obstajajo za novinarje še posebej aktualna tista vprašanja iz helsinške listine, ki govore o našem novinarskem delu v širšem in ožjem pomenu besede.

Poglavje o informacijah vsebuje dokaj čisto izpisana priporočila za olajšavo novinarskega dela. Mislim, da mi jih ni treba navajati in extenso. Nekaj tega je bilo v dvajsetih mesecih po podpisu sklepne listine že uresničenega in ne dvomim, da je mogoče doseči še več, kajti konec koncev ta priporočila ne vsebujejo nič takšnega, česar ne bi bilo mogoče uresničiti. Jugoslovanske izkušnje pri tem so tako pozitivne, da jih tudi posamezni poskusi zlorab ne morejo razvrednotiti.

Vendar je zadnji čas še bolj kot ta določila vrgel v ospredje temo o človekovih svoboščinah na sploh. Polemike okrog človekovih svoboščin — zgodovinske pridobitve, ki je neločljiva sestavina celovitega dokumenta sklepne listine — so bolj zapletene in bolj dolgoročne, kot bi lahko sklepali le po akcijah taktične narave, vezanih na uresničevanje sklepne listine in še posebej na beograjski sestanek. Vse bolj se namreč razkriva, da ta disputacija ni predvsem ideološka, temveč je največkrat samo konica ledene gore, novih oblik blokovskega merjenja sil, tako kot je bilo to že v ženevski fazi pogajanj.

Očitno je, da bodo te razprave najbrž še dolgo spremljale uresničevanje helsinških sklepov. Poskusom ideološkega prodora ene strani, ki zlorablja načelo svobodnega kroženja ljudi in idej, se namreč zoperstavlja druga stran, z enako močno ideološko konsolidacijo svoje skupine. O koristnosti takšne metode za eno in za drugo stran, zlasti pa za uveljavljanje človekovih pravic, je mogoče resno dvomiti.

Eno pa je treba povedati: sedmo načelo, ravno tako kot določila iz »tretje košare«, so integralni del sklepne listine in ni se jim mogoče izogniti, pa tudi selektivnost in restrikcije na tem področju imajo določene meje, ki jih ni mogoče prekoračiti.

Polemike o človekovih pravicah — pa naj jih kdor že hoče označi kakorkoli — so poskušale prepričati evropsko javno mnenje, da sta glavna nevarnost za človekove svoboščine na sploh predvsem socializem oziroma komunizem kot sistem. Ni mi treba posebej dokazovati nesmiselnosti takšne propagande, njena ideološka politična in blokovna vsebina pa je tako in tako dovolj očitna. Za nas Jugoslovane je socializem sinonim človekove usode, socializma brez človekovih svoboščin ni in ne more biti.

Toda človekove svoboščine razumljivo niso duhovna kategorija, ki bi bila vedno abstraktno enaka v vseh deželah, v vseh družbenih sistemih, v vseh časih. Na človekove svobode moramo zato nujno gledati v danem družbeno ekonomskem kontekstu vsake države posebej in seveda dialektično tudi v kontekstu določil deklaracije združenih narodov o človekovih pravicah in helsinških sklepov.

In čeprav so človekove svobode kot vizija in cilj nesporno univerzalne, je tudi očitno, da jih realiziramo lahko le v vsaki konkretni družbi posebej in da je vsako izločevanje človekovih svoboščin iz sistemskih in ideoloških temeljev posameznih evropskih držav nujno v nasprotju s helsinškim duhom in določili.

Malokje smo novinarji tako izpostavljeni kot prav pri tej temi. Politični realizem in modrost, smisel za zgodovinsko dialektiko in odgovornost pred sedanjostjo in bodočnostjo, morajo nujno pretehtati ideološko eksklузivnost in bojevitost ter blokovsko zaprtost, ob vsem spoštovanju sicer znanih in razumljivih ideološko političnih razlik, ki med nami obstoje in z njimi čisto preprosto moramo računati.

•

Današnja Jugoslavija, takšna kakršna je, ne more in tudi noče spregledati objektivnih trajnih družbenih procesov, iz katerih izhaja zdaj bolj, zdaj manj burno dogajanje sedanjosti, saj vplivajo na njen notranji razvoj in pogojujejo iz tega razvoja njeno zunanjo politiko.

Iz objektivnih družbenih danosti se je v skladu s hotenji in potrebami naših narodov in narodnosti izoblikovala socialistična, samoupravna neodvisna in neuvrščena Jugoslavija, originalna, avtohtona družbena skupnost.

Ker je spričo teh specifičnih lastnosti ni mogoče v celoti prikriti z nobenim od obstoječih družbeno političnih in gospodarskih rastrov, tudi nobena od obeh blokovskih izključnosti ne more najti v jugoslovanski ureditvi in iz nje izhajajoči zunanji politiki vseh tistih lastnosti, ki jih smatra tudi za svoje.

V dejstvu, da si te družbe nihče ne more prisvajati, ker trmasto vztraja pri svoji usmeritvi, pa tudi v dražljivem dejstvu, da vsebuje poleg čisto originalnih rešitev toliko elementov, ki jih ta ali ona stran smatra za sorodne, nobena pa ne najde vseh, ki se ji zdijo potrebne, lahko iščemo tudi vzroke nekaterih kritik našega sistema in občasnih pritiskov nanj.

Želja po svobodi je v našem človeku že zaradi zgodovine globoko zakoreninjena in celovito pojmovana: ne trpi osebnega ustrahovanja in dokazal je, da se zna učinkovito upreti tudi kolektivnemu, množičnemu ustrahovanju, vseeno, če je ustrahovalec domačin ali tujec.

V naših razmerah poskušamo preseči omejenosti in enostranosti tako enostrankarskega kot večstrankarskega sistema z interesnim pluralizmom. Politični pluralizem omejuje namreč po našem mnenju človeka na abstraktno politično formulo, njegovi resnični življenjski interesi pa so omejeni z neenakopravnimi družbenoekonomskimi odnosi. V naši družbi imajo pravico do samoupravljanja vsi interesi oziroma vse skupnosti človekovih interesov. Samoupravljanje namreč ne prenaša monopolov, ne ideoloških ne političnih, ne ekonomskih, ne finančnih. Zato smo torej prepričani, da je interesni pluralizem močnejši, progresivnejši faktor družbenega razvoja in razreševanja družbenih protislovij.

Nacionalna vprašanja v SR Sloveniji

Ne manjšini, temveč narodnosti

Razvoj pripadnikov italijanske in madžarske narodnosti

V Sloveniji živi 3001 pripadnik italijanske in 9785 pripadnikov madžarske narodnosti. Ta podatek, ki smo ga našli v zadnjem popisu prebivalstva (iz leta 1971), pa je za nas komaj kaj več kot le mrtva statistična številka. Naša socialistična skupnost zagotavlja narodnostim enakopraven položaj in sodelovanje v naši skupnosti, popoln gospodarski, družbeni, jezikovni in kulturni razvoj, ki ni bil nikoli odvisen od mednarodnih razmer ali odnosov naše države s sosedi, predvsem pa mu ni botrovala številčnost katerekoli narodnosti. Politika, s katero ne skušamo narodnosti le ščititi, temveč jim vse bolj omogočati in zagotavljati razvoj, potemtakem sploh ni odvisna od števila pripadnikov te ali one narodnosti. Zagotavljanja pravic in enakopravnosti narodnosti smo se torej lotili z druge plati, kot so se je — kljub obveznostim iz državne pogodbe — lotili v Avstriji, kjer pravicam slovenske in hrvaške manjšine botruje število njunih pripadnikov.

Ko govorimo o narodnosti, je predvsem pomembno omeniti, da ima vsak delovni človek in občan naše socialistične skupnosti enak položaj v družbi, kjer dela in živi, pri ustvarjanju in delitvi dohodka, odločanju v delegatskem sistemu ipd. Potemtakem je povsem logično, da ni — in ne more biti — tudi nobenih razlik v položaju narodov in narodnosti, kar je izraženo tudi v ustavnih načelih. Spričo takega reševanja nacionalnega vprašanja, le-tega pojmujemo kot razredno vprašanje, saj gre za osvobajanje dela in človeka, ne more biti nobenega dvoma o uresničevanju politike nacionalne enakopravnosti. Naša družba se zaveda, da je sožitje s pripadniki narodnosti, ki avtohtono živijo skupaj z »večinskim« narodom, naše politično bogastvo in celo naša prednost.

Načela popolne enakopravnosti narodnostnih manjšin so bila sprejeta že na samem začetku našega narodnoosvobodilnega boja. Osvojil jih je že program OF slovenskega naroda in potrdil AVNOJ v Jajcu. V prvi ustavi 1946. leta smo enakopravnost narodov in narodnosti natančneje opredelili, izpopolnjevali in obogatili smo jih v ustavnih reformah, življenjska praksa složnejšega sožitja narodov in narodnosti pa je narekovala še temeljitejšo zagotovitev enakopravnosti in razvoja narodov in narodnosti, kar odseva v določilih ustave SFRJ in SRS iz 1974. leta. Izraz »manjšina« smo dosledno nadomestili z »narodnostjo«. S tem nismo iste reči le poimenovali z drugim imenom, temveč smo prikazali kakovostno spremembo, ki izpričuje, da so vse narodnostne skupine enakopravne z jugoslovanskimi narodi. Pripadniki narodnosti so enakopravni v vseh oblikah družbenopolitičnega in gospodarskega življenja, enakopravna sta njihov jezik in njihova kultura. Vsi imamo torej v rokah platno in škarje in vsi si režemo svoj vsakdanji kruh, svojo politiko, svoje življenje. Kos, do katerega imamo pravico, pa je vedno enak vloženemu delu. In to velja za vse ljudi naše skupnosti. Zato tudi ne moremo več govoriti o »večini« in »manjšini«.

Naša družba si je neprestano prizadevala, da bi pripadnikom italijanske in madžarske narodnosti tudi dejansko omogočila, da bi postali enakopravni člani naše skupnosti, pri tem pa ohranjali tudi svojo avtohtonost. Kljub vsemu pa še ne moremo zatrditi, da so opravljene že vse naloge in rešeni vsi problemi, ki nam jih nalagajo pri zagotavljanju enakopravnega položaja narodnosti tako zakonska določila kot — in še predvsem — naša socialistična zavest.

Čeprav naše načelne ugotovitve veljajo, se vseeno ozrimo po nekaterih uspehih in tudi pomanjkljivostih pri uresničevanju politike nacionalne enakopravnosti.

Najprej se ustavimo pri vzgojno-varstvenih ustanovah kjer poteka delo v jeziku narodnosti. V lendavski občini je 8 dvojezičnih ustanov, ki jih obiskuje 348 otrok, v soboški občini pa sta dve ustanovi z 10 otroki. Mreža dvojezičnih vzgojno-varstvenih ustanov še ni zadosti razpredena, kljub temu pa že danes lahko vanjo zajamemo vse otroke v obeh občinah dve leti pred vstopom v šolo. Žal še ni urejeno vprašanje prispevkov staršev za stroške in oskrbo otrok v dvojezičnih vzgojno-varstvenih ustanovah. Ta problem je pereč toliko bolj, ker gre za manj razvito pomursko območje. Znanje madžarščine vzgojiteljic in varuhinj je pomanjkljivo, vendar že pripravljajo jezikovno izpopolnjevanje.

V treh obalnih občinah se je število otrok, ki so vključeni v vzgojno-varstvene ustanove z italijanskim poukom, precej povečalo. V šestih ustanovah je 99 otrok vključenih v predšolsko varstvo. Kljub temu stanje še ni zadovoljivo. Ker je otrok malo, imajo kombinirane oddelke, kar zlasti ovira pripravo otrok za šolo. Vendar so vsi otroci italijanske narodnosti vključeni v »malo šolo« z italijanskim jezikom po skrajšanem programu. Tako kot v Pomurju tudi v treh obalnih občinah jezikovno znanje vzgojiteljic ne ustreza; zato bodo prihodnje šolsko leto pripravili dopolnilno šolanje za skupino absolventk italijanske gimnazije.

V tem šolskem letu je na narodnostno mešanem ozemlju občin Lendava in Murska Sobota 11 dvojezičnih osnovnih šol. Mreža osnovnih šol v lendavski občini je zadosti gosta, izpopolniti pa jo bo treba v občini Murska Sobota. Dvojezične osnovne šole obiskuje skupno 1392 učencev in po 17-letnih izkušnjah o dvojezičnih šolah je moč zaključiti, da je pedagoško delo dobro.

V osnovnih šolah z italijanskim poukom je učencev manj kot prejšnja leta, vendar pa narašča število otrok, vključenih v vzgojno-izobraževalne organizacije z italijanskim jezikom, zato lahko upamo, da se bo število učencev v osnovnih šolah ustalilo. Zdaj obiskuje osnovne šole z italijanskim jezikom 278 učencev.

Kako pa je s srednjimi šolami? Na narodnostno mešanem ozemlju v Pomurju ni posebnih šol za pripadnike madžarske narodnosti. Vendar dvojezična organiziranost osnovnega šolstva omogoča vsem pripadnikom madžarske skupnosti, da se vključijo v katerokoli srednjo šolo. Da pa bi učenci slovenske narodnosti napredovali tudi v znanju madžarščine, pripadniki madžarske manjšine pa imeli možnosti za razvoj materinega jezika in ohranitev kulturne identitete, so v tem šolskem letu uvedli v vse srednje pomurske šole v prvi letnik pouk madžarskega jezika, za učence madžarske narodnosti in za vse učence, ki se bodo zaposlili na narodnostno mešanem območju.

Pripadniki italijanske narodnosti imajo dve gimnaziji, ekonomsko šolo in poklicno šolo za kovinarje ter šivilje. Vse te šole pa se zaradi majhnega števila dijakov (v koprski italijanski gimnaziji je 30 dijakov, v piranski 33, v izolski ekonomski šoli 62, kovinarski šoli v Izoli 28 in šiviljski šoli v Izoli 6 dijakov) srečujejo tako z materialnimi kot organizacijskimi težavami. Zato je na področju srednjega šolstva ena temeljnih nalog zagotoviti čimbolj raznolike možnosti za izobraževanje pripadnikov italijanske narodnosti.

Študenti, pripadniki narodnosti, se ob študiju srečujejo z večjimi težavami kot drugi študentje, predvsem zaradi pomanjkljivega znanja slovenščine. Zato je treba tem pripadnikom posvetiti posebno pozornost, jim zagotoviti mentorstvo, štipendije in prostor v študentskih domovih, izkoristiti pa tudi možnosti za izpopolnjevanje na nekaterih univerzah v Italiji oziroma na Madžarskem.

Kulturna dejavnost italijanske in madžarske narodnosti v naši republiki je ena temeljnih sestavin skupnega programa kulturnega razvoja in je sestavni del programov kulturnih skupnosti na območjih, kjer pripadniki obeh narodnosti živijo, kulturne skupnosti pa z združevanjem sredstev v okviru Kulturne skupnosti Slovenije omogočajo uresničevanje programov. Leta 1976 so bili odpravljeni skoraj vsi problemi, ki so izvirali iz neenotne ureditve financiranja. Srednjeročni načrt kulturnega razvoja za našo republiko predvideva, da bo treba zagotoviti materialne možnosti za še celovitejši in uspešnejši kulturni razvoj narodnosti ter izvedbo celotnega programa, ki obsega dejavnost kulturno-prosvetnih društev in organizacij, gledališča, glasbene prireditve, gostovanja, likovne razstave in odkup knjig.

Narodnostni tisk je zadovoljiv, čeprav se še srečuje z nekaterimi težavami. Še vedno ni sistemsko rešeno financiranje lista »Nepujsag« (Ljudske novice), čeprav se je naklada v zadnjih desetih letih skoraj potrojila in ta tednik zdaj prebira že vsak šesti član madžarske narodnosti, pripadniki italijanske narodnosti pa niso zadovoljni z distribucijo dnevnika »La voce del popolo« (Glas ljudstva).

Na obali so pripadniki italijanske narodnosti zadovoljni tako s svojim radijskim kot televizijskim programom, v Pomurju pa ne, čeprav tudi tam pripravljajo izboljšave. Splošna informiranost narodnosti je dobra, le informacije v delegatskem sistemu zaostajajo, saj gradiva občinskih skupščin še vedno ne prevajajo dosledno v jezik narodnosti. Vsekakor bo treba v prihodnje posvetiti sredstvom obveščanja večjo družbeno skrb in podporo.

Ustava in občinski statuti so kot eno posebnih pravic opredelili tudi enakopravnost jezika narodnosti s slovenskim jezikom. Dvojezičnost mora biti na narodnostno mešanih območjih dosledno izvajana. Čeprav se ta načela iz leta v leto vse bolj uveljavljajo, so še nedoslednosti, ki so najpogosteje posledica pomanjkanja prevajalcev in jezikovnega neznanja uslužbencev javnih ustanov na narodnostno mešanem območju.

Tako italijanski kot madžarski narodnosti so omogočeni tesni stiki z matično domovino ki so zelo pestri in različni. Plodno sodelovanje narodnosti z matičnim narodom hkrati tudi spodbuja bogatitev nacionalnega jezika in s tem ustvarja osnovo za kulturno delovanje.

O teh in drugih problemih, ki smo jih le na kratko omenili, bodo spregovorili tudi delegati v zborih slovenske skupščine 28. aprila. Obravnavali bodo informacije o uresničevanju posebnih pravic italijanske in madžarske narodnosti v SR Sloveniji ter stališča, priporočila in sklepe o reševanju le-te. Prav s tema dokumentoma bodo ojačani temelji za reševanje problematike italijanske in madžarske narodnosti v naši republiki ter njunega razvoja.

Tine Guzej

Pogovor o položaju narodnosti

Letošnje srečanje bo 6. in 7. maja v Lendavi — Bogat program

Lendava, 21. aprila — V Pomurju se zavzeto pripravljajo na drugo srečanje narodnosti štirih dežel, Avstrije, Italije, Madžarske in Jugoslavije, ki bo šestega in sedmega maja v Lendavi.

Ob pomoči republiške konference SZDL in komisije za narodnostna vprašanja pri republiški skupščini, so organizatorji te pomembne manifestacije SIS za prosveto in kulturo madžarske narodnosti v lendavski in soboški občini in komisija za narodnosti pri medobčinskem svetu SZDL za Pomurje.

Gostitelji pričakujejo, da bo tudi drugo srečanje narodnosti uspelo tako kot lanskoletno v Sekiri na Koroškem. Na srečanje so povabili koroške Slovence iz Avstrije — zvezo slovenskih organizacij in narodni svet koroških Slovencev iz Celovca, slovensko gospodarsko zbornico iz Trsta porabske Slovence, potem Hrvate, ki živijo v Železni županiji in županiji Zala na Madžarskem, hrvaški akademski klub z Dunaja in hrvatsko kulturno društvo iz Železnega. Srečanja se bodo udeležili tudi predstavniki SIS za prosveto in kulturo italijanske narodnosti občin Koper, Piran in Izola, povabljeni pa sta tudi zveza Madžarov na Hrvatskem in italijanska unija v tej republiki.

Program drugega srečanja narodnosti je zelo bogat. Udeleženci se bodo seznanili s poslovanjem v slovenskem in madžarskem jeziku v občinskih upravnih in sodnih organih in s praktičnim poukom na dvojezični osnovni šoli Drago Lugarič v Lendavi. Pripravili bodo tudi delovni pogovor o položaju narodnosti v posameznih deželah. Izhodišča za razpravo bodo razprave o narodnostni politiki, ki bodo končane 28. aprila v slovenski skupščini, potem osimski sporazumi v luči marodnostne politike v Italiji, položaj Slovencev in Hrvatov v Avstriji ter naše manjšine na Madžarskem. Hkrati bo organiziran tudi pogovor s povabljenimi novinarji iz Avstrije, Italije, Madžarske in Jugoslavije.

IVAN GERENCER

BERITE PRIMORSKI DNEVNIK

IZBRANA FOTOGRAFIJA

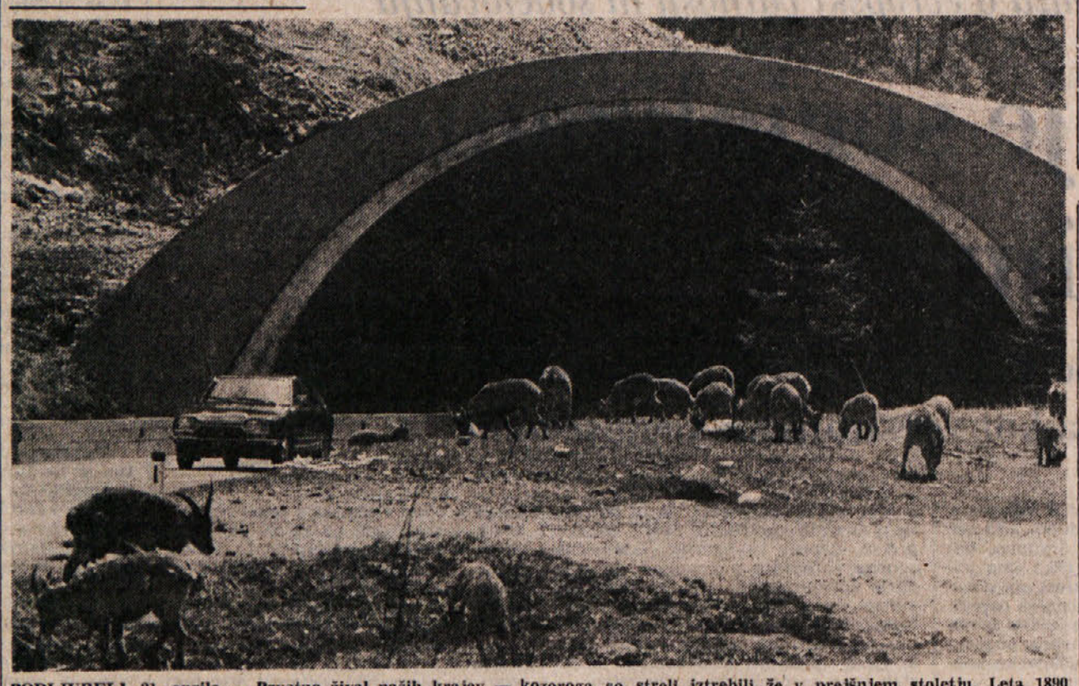

PODLJUBELJ, 21. aprila — Prvotno žival naših krajev — kozoroga so streli iztrebili že v prejšnjem stoletju. Leta 1890 ga je ponovno naselil pod Ljubeljem takratni lastnik območja baron Born, doma z graščine pri sv. Ani. Leta 1972 je uprava gojitvenega lovišča »Kozorog« s sedežem v Kamniku spet dodala še živečim kozorogom izpred vojne nove, ki so jih pripeljali iz Švice. Naselitev je uspela, saj jih bodo letos po vsej verjetnosti s prirastkom vred naštel že okoli 200. Na sliki: Kozorogi so se že tako navadili, da se pasejo kar ob ljubeljski cesti. Foto: Marjan Zaplatil

Več dolgoročnosti

Slovensko gospodarstvo je lani na danski trg izvozilo za 47 % več, kot je od tam uvozilo — Razvoj sodelovanja

LJUBLJANA, 21. aprila — V Jugoslaviji je te dni danska gospodarska delegacija, ki jo sestavljajo direktorji večjih danskih podjetij, predstavniki bank in sekretar komiteja za ekonomsko in industrijsko kooperacijo v danskem ministrstvu za zunanje zadeve. Po obisku in pogovorih v Beogradu in Novem Sadu so člani delegacije obiskali Slovenijo, koder so se s predstavniki slovenskega gospodarstva pogovarjali o doseženih rezultatih v dosedanjem gospodarskem sodelovanju med državama in o načrtih za naprej.

Sestanka so se udeležile tiste slovenske delovne organizacije iz naše republike, ki so v menjavi z danskimi partnerji že dosegle določene uspehe, pa tudi tiste, ki se nameravajo v to sodelovanje šele vključiti.

Med področji, na katerih slovensko in dansko gospodarstvo že sodelujeta velja omeniti predvsem izdelavo barv, lakov in kompresorjev za hladilno tehniko. Praksa tudi kaže, da se uspešneje odvija sodelovanje med tistimi partnerji iz obeh držav, ki so svoje odnose zasnovali na trajnem dolgoročnem sodelovanju. Predstavniki slovenskega gospodarstva, kot smo slišali, želijo na Dansko predvsem še več izvoziti, pripravljeni pa so tudi na uvoz danskega kapitala in na skupne naložbe s tamkajšnjimi partnerji. Danska stran je ob tem poudarila, da bi kazalo izboljšati tudi medsebojno izmenjavo informacij.

Sicer pa je Danska pomemben partner v slovenski zunanji trgovini. Lani je bila tako v slovenskem izvozu na devetnaistem mestu, v uvozu pa na petindvajsetem mestu. Pri tem na našo republiko odpade skoraj polovica jugoslovanskega izvoza v to državo, medtem ko znaša v jugoslovanskem uvozu delež slovenskega gospodarstva 18,7 odstotka. Tako imamo za razliko od Jugoslavije kot celote, ki ima z Dansko negativno zunanjetrgovinsko bilanco, saj z izvozom pokrije komaj dobro polovico vrednosti blaga, ki ga uvozi, v Sloveniji s to državo pozitivno bilanco. Lani smo prodali na danski trg za približno 47 odstotkov več kot pa smo tam kupili raznega blaga. Podobno stanje bo verjetno tudi letos, saj smo po podatkih za prve tri mesece na danski trg izvozili za približno 44 milijonov dinarjev blaga, preračunano po tečaju 17 dinarjev za 1 dolar, medtem ko znaša vrednost naših nakupov na Danskem približno 33 milijonov dinarjev. Največji delež slovenskega izvoza v to državo odpade na pohištvo in druge lesne izdelke na vagonske prikolice za avtomobile in na izdelke bele tehnike. Na področju uvoza pa je naše gospodarstvo bolj ali manj stalni kupec danskih barv, kompresorjev itd.

Dansko in jugoslovansko gospodarstva imata v svojem razvoju precej skupnih značilnosti. Pri obeh je ta temeljil na kmetijstvu. Jugoslovanski srednjeročni načrt pa tudi predvideva vlaganja v kmetijstvo v Vojvodini in Makedoniji, pa tudi vlaganja v energetiko, infrastrukturo, kemično industrijo itd. Na vseh teh področjih pa utegnejo biti danski partnerji zanimivi ponudniki, še zlasti, ker bi obe državi svoji proizvodnji radi dopolnjevali.

Očitno je, da se obe strani zavedata, da je prihodnost medsebojnega uspešnega sodelovanja v razvijanju in iskanju dolgoročnih oblik sodelovanja, tako v industrijski kooperaciji, specializaciji, delitvi proizvodnega programa, na tudi v skupnih vlaganjih. Le s takšnim sodelovanjem se bo moč uspešneje izogibati občasnim nihanjem, ki bodo, če se bomo še naprej opirali na klasične oblike trgovanja, vedno večja.

VESNA BERTONCELJ

Boljši časi za turizem v Bohinju?

Gradnja hotela »Zlatorog« brez zastojev — Prvi gostje že 29. 11.

BOHINJ, 21. aprila — Prostor okrog bohinjskega hotela »Zlatorog« v Ukancu, ki ga je lanski potres tako močno razmajal, da bivanje v njem ni bilo več varno, je te dni eno samo živahno gradbišče. Delavci kranjskega SGP »Gradbinec« delajo od jutra do večera, da bi izpolnili obljubo in do letošnjega 29. novembra popolnoma usposobili novi hotel.

Od starega »Zlatoroga«, ki je bil objekt D kategorije, je ostal samo še del »lupine«, vse drugo gradijo na novo. Vidni so že obrisi zimskega bazena (14 krat 8 m) in savne, popravljajo tudi depandanso, v gradnji je že cisterna za olje oz. kotlarna. Novi hotel, ki bo imel skupaj z depandanso 150 ležišč v B kategoriji, bo seveda Bohinju odprl možnosti, da povabi tudi zahtevnejše tuje goste, saj takšnih hotelov v Bohinju skorajda ni.

Ugodno vreme v marcu je graditeljem omogočilo, da so z deli zelo pohiteli in doslej ni nikjer zamude. Računajo, da bodo gradbinci glavne naloge opravili do junija, ko bodo v hotel prihajali ze obrtniki in monterji.

I. P.

ZAKONODAJNE NOVOSTI

Svobodno o rojstvu otrok

Ženske bodo lahko same zahtevale umetno prekinitev nosečnosti, če ta ni daljša kot deset tednov — Sterilizacija po 35. letu — Umetna osemenitev

LJUBLJANA, 21. aprila — Ženske bodo v prihodnje lahko zahtevale umetno prekinitev nosečnosti, če ta ne traja več kot 10 tednov, brez kakršnega koli postopka in brez sodelovanja socialnega delavca. To je ena izmed pomembnih določb novega zakona o zdravstvenih ukrepih pri uresničevanju pravice do svobodnega odločanja o rojstvu otrok, ki so ga včeraj sprejeli delegati zbora občin in zbora združenega dela slovenske skupščine, veljati pa bo začel 1. julija 1977.

Nov zakon je nastal na osnovi z ustavo zagotovljene pravice človeka, da svobodno odloča o rojstvu otrok in da se ta pravica lahko omeji le iz zdravstvenih razlogov. Zato omenjeni zakon ne ureja le umetne prekinitve nosečnosti, ampak tudi druge oblike uravnavanja rojstev: preprečevanje zanositve ter ugotavljanje in zmanjšanje plodnosti.

Pri preprečevanju zanositve določa zakon moškemu in ženski pravico do začasne preprečitve zanositve (kontracepcije), mnogo bolj pa se loteva stalnega preprečevanja zanositve — sterilizacije. Sterilizacija se lahko opravi le razsodni osebi, ki je dopolnila 35 let in to sama zahteva. Za sterilizacijo se je mogoče odločiti tudi pri mlajših osebah, vendar le, če je potrebna iz zdravstvenih razlogov. Zahtevek za sterilizacijo nerazsodne osebe predložijo starši ali skrbniki, s soglasjem pristojnega organa občinske skupnosti socialnega skrbstva. Zahtevo za sterilizacijo je treba vložiti pri komisiji prve stopnje za umetno prekinitev nosečnosti, ki o zahtevi odloči šele potem, ko tistega, ki ta poseg zahteva, seznani o pomenu in posledicah tsterilizacije v primeru zavrnjene zahteve je mogoče predlagati, da o njej odloča komisija druge stopnje. Sterilizacija pa se opravi šele šest mesecev po njeni dovolitvi (razen, če drugače ne zahtevajo zdravstveni razlogi).

Kot rečeno za umetno prekinitev nosečnosti, če je ta krajša od 10 tednov, zadostuje odločitev noseče ženske. V tem primeru predloži zdravstveni organizaciji le zahtevo skupaj z izvidom o trajanju nosečnosti in z drugimi medicinskimi izvidi.

Umetna prekinitev nosečnosti, ki traja več kot 10 tednov, pa se lahko na zahtevo nosečnice opravi le, če je nevarnost posega za življenje in zdravje nosečnice ter za njena bodoča materinstva manjša od nevarnosti, ki grozi nosečnici ali otroku zaradi nadaljevanja nosečnosti in zaradi poroda. O zahtevi nosečnice v tem primeru odločajo komisije prve in druge stopnje za umetno prekinitev nosečnosti. Če prvostopenjska komisija zavrne zahtevo nosečnice, lahko ta predlaga, da o zahtevi odloča drugostopenjska komisija, ki pa mora odločiti v sedmih dneh.

Kot določa zakon, imata moški in ženska pravico, da se ugotovijo vzroki njune zmanjšane plodnosti in da se ti skušajo odpraviti. To pa je mogoče z zdravljenjem (strokovno svetovanje, zdravila, kirurški posegi) in z umetno osemenitvijo. To je medicinski poseg, ki se opravi s semenom moža ali s semenom drugega moškega kot dajalca semena.

Umetna osemenitev se sme opraviti polnoletni razsodni zdravi ženski v starostnem obdobju, ki je za rojevanje primerno. Dajalec semena mora biti duševno in telesno zdrav. Ženska ne sme biti umetno osemenjena s semenom moškega, ki zaradi sorodstva ne bi mogel z njo skleniti veljavne zakonske zveze. Za seme ne sme dajalec zahtevati nobenega plačila in ni upravičen do kakršnekoli druge koristi.

Delavci zdravstvene organizacije, ki opravljajo umetno osemenitev, morajo kot poklicno skrivnost varovati podatke, iz katerih bi se lahko ugotovilo, kdo je dajalec semena, katera ženska je bila osemenjena in kdo je njen mož. Ženska, ki je bila umetno oplojena, ne more zoper zdravstveno organizacijo, ki je opravila osemenitev, uveljaviti odškodninskega zahtevka, če z umetno osemenitvijo spočet otrok nima zaželenih ali pričakovanih lastnosti.

BORIS LENIČ

Romi: čigava skrb

Reševanje romskega vprašanja skupna naloga — Čas spremeni navade

NOVO MESTO, 21. aprila — Reševanje romskega vprašanja, ki je bilo doslej prepuščeno le občinam, v katerih so Romi živeli, bo odslej skupna slovenska naloga. Tako, se zdi, bi lahko rekli po tem, ko je republiška skupščina socialnega skrbstva sklenila, naj analizo o Romih dobe v roke vse slovenske občine in se o njej odločijo.

Ta analiza pa trdi jasno in glasno: samo za ureditev najnujnejših življenjskih razmer Romov bi potrebovali 4,8 milijona dinarjev vsako leto; če pa bi hoteli prinesti hitrejši napredek v romsko življenje, bi potrebovali po 7 milijonov dinarjev. Razumljivo je, da deset slovenskih občin, v katerih žive Romi, samih ne bo zmoglo urediti problemov in zbrati potrebnega denarja. Romi namreč žive le na Dolenjskem, v Beli krajini in Posavju ter v lendavski in murskosoboški občini.

Odločitev o tem, ali bodo Romi še naprej prepuščeni občinam ali bo zanje skrbela vsa družba, je kajpak izredno pomembna za 3982 Romov, kolikor jih je po uradnih podatkih danes v Sloveniji. Na območju štirih dolenjskih občin — novomeške, trebanjske, metliške in črnomaljske — jih živi nekaj manj kot 1200, samo v novomeški občini pa 477.

V romskem taborišču Žabjak pri Novem mestu jih živi kar 220. Taborišče je v neposredni bližini mestnega smetišča, življenje, ki ga žive prebivalci tega šotorišča, pa nedvomno ni vredno človekovega življenja. Petinštirideset družin v Žabjaku predstavlja tudi najštevilnejšo združno Romov v novomeški občini. Od 80 za delo sposobnih jih dela le 10, v malo šolo oziroma v osnovno šolo pa hodi od 100 otrok približno 50. Prav njihova koncentriranost povzroča največ problemov. Na referatu za posebna socialna vprašanja pri oddelku za družbene dejavnosti in občno upravo novomeške občinske skupščine so prepričani, da bi jih morali razseliti in seveda naseliti v primernih prostorih. Nevzdržno je tudi, da prihajajo romski otroci iz šole nazaj v taborišče: v umazanijo, naravnost na smetišče, v neurejene razmere.

Sicer pa se tudi navade Romov počasi spreminjajo. Pred dvema letoma je bilo na primer iz novomeške občine zaposlenih le 13 Romov, zdaj jih je že 60, okrog 100 otrok pa je v šolah. Žal le redki končajo osemletko: letos jo bodo trije, 2 z Ruperč vrha in 1 iz Šmihela. Nedvomno je spodbudna podpora ki jo nekateri novomeški kolektivi dajejo zaposlovanju Romov Zlasti IMV, Novoles, Novoteks in Vodna skupnost imajo največ razumevanja; priznati je namreč treba, da Romi brez delovnih navad niso dobri delavci in da traja dlje časa ob velikem potrpljenju, preden se privadijo dela. Napredek pa je tudi pri naseljevanju: ena romska družina živi v bloku, še 21 družin v hišah. Žal večina še vedno živi v lesenih barakah, v vagonih ali pod šotori.

Na referatu za posebna socialna vprašanja so izračunali, da stanejo Romi novomeško občino vsako leto 7 milijonov dinarjev, če štejejo vse ljudi, ki se posredno ali neposredno ukvarjajo z njimi. Prav zato je pobuda republiške skupščine socialnega skrbstva pot, po kateri bodo lahko Romi hitreje prišli iz teme nerazvitosti.

JOŽE SPLICHAL

BERITE REVIJO DAN

Napovedi o letošnji turistični sezoni

Skozi oblake sije sonce

Vse bolj čutimo posledice zamujenega

Od naše beograjske dopisnice

Kakršnekoli napovedi o letošnji turistični sezoni so za zdaj precej nehvaležne in tistemu, ki jih sestavlja, bi lahko očitali, da si je predčasno nataknil na nos temne naočnike pesimizma. Kljub temu pa so znamenja, da se pripravlja slabša turistična žetev, že tu in lahko rečemo, da pomenijo logično nadaljevanje neke oseke, ki jo turistični delavci (še pred kratkim so se vdajali prijetnemu prepričanju o turistični klimi kot nečem, kar je že po naravi povezano z našo lepo modro obalo) čedalje pogosteje imenujejo »krize«.

Glasovi, ki prihajajo iz tujine o rezervacijah za oddih v naši državi, govorijo, da se je zgodilo ravno tisto česar smo se bali: zanimanje je v primerjavi z ustreznim lanskoletnim obdobjem za 20 do 60 odstotkov manjše. Pri priči moramo opozoriti, da se ti podatki nanašajo na lansko leto, ko je bilo pri nas 5 odstotkov manj tujih turistov kot leta 1975, prenočitev pa je bilo manj kar za 9 odstotkov, medtem ko se je turistični promet v Evropi povečal za 2 odstotka. po vsem sodeč pa bo tudi letošnje poletje prinesel koristi konkurenčnim turističnim državam — Španiji, Portugalski, Italiji in delno Grčiji.

Vprašanje je, ali bi bili lahko takšna gibanja vsaj delno predvideli in se nanje bolje pripravili. Drži pa, da bi bili morali računati vsaj z nekaterimi dejavniki. Najprej moramo opozoriti, da se morajo začetne visoke stopnje rasti tudi v tej gospodarski panogi kot v katerikoli drugi sčasoma zmanjševati in da bi bilo treba na to misliti tokrat, ko smo skicirali razvojne načrte in zmogljivosti. Pri nas se je število gostov v letih 1960 do 1965 povečalo za 24,9 odstotka ali za dvakrat več kot v Evropi. V minulem petletnem obdobju je turistični promet pri nas naraščal na leto za 4 odstotke, v Evropi pa za 7 odstotuov. Že ti podatki (čeprav je logično, da so bili skromnejši kot v začetnem razmahu turizma) bi nas morali opozoriti na možnost »suhih let«. Ampak takrat je bilo slišati drugo pesem, večinoma kar zadeva pomanjkanje zmogljivosti, čeprav je bil ravno to čas, ko so pri nas odprli (1970—72) največ novih, v glavnem zelo udobnih hotelskih zgradb. Hkrati, ne da bi seveda šlo samo za to soodvisnost, pa so začeli prihajati podatki o manjšem številu gostov. Tako jih je bilo leta 1974 za 13 odstotkov manj kot leto poprej, leta 1976 pa za okoli 5 odstotkov manj kot leta 1975. Sklep se v nekem smislu vsiljuje sam po sebi — to je obdobje, ko je običajna hotelska ponudba počasi vse manj zanimiva, saj je že pred dvema letoma zdrknila na 41 odstotkov. Mi pa še zmeraj nismo pripravljeni hitro reagirati na tržne spremembe in ponujamo predvsem hotele stereotipni hotelski penzionski dan razdeljen z njegovimi obveznimi urami za zajtrk, kosilo in večerjo (88 odstotkov naše organizirane ponudbe).

Subjektivnemu dejavniku, ki sodi na področje »prožnosti« naših ocen in odseva misel, da se turistično gospodarstvo lahko ambiciozno in trdno zi da samo na lepoti obale in gorskih vrhov, oziroma na dragem pogledu na sinje morje in modro nebo, ne pa kot pretehtana ekonomska tržna kategorija, dodajmo še en objektiven razlog, zakaj z njim, kakor je videti, popolnoma uspešno shajajo naši sredozemski tekmeci. Nekaj zmanjšanega turističnega prometa gre prav gotovo na račun muhaste in spremenljive turistične mode. Ravno tako moramo upoštevati, da se odjemalci teh storitev spreminjajo v njihove proizvajalce, in to tako hitro, kot turizem, rekreacija in oddih postajajo neločljivi del življenja, in sicer v bolj razvitih državah, kjer naravne lepote in ugodnosti tudi dopolnjujejo ali nadomeščajo z izpopolnjeno organizacijo ponudbe in s preučevanjem želja njenega bodočega kupca. Sicer pa o tem zgovorno pričajo podatki, po katerih so porast mednarodnega turističnega prometa v Evropi (2 odstotka) spremljali povečani učinki domačega turizma v »emitivnih državah« (12 odstotkov). Za leto 1977 napovedujejo, da se bo mednarodni promet povečal za 3 odstotke, domači turizem v zahodnoevropskih in severnoevropskih državah pa najmanj za 8 odstotkov.

Skratka, naš turizem, zlasti v razmerah, kot so, začenja vse bolj čutiti posledice zamujenega — predvsem nepravočasnega reagiranja na turistični okus, ki je bolj in bolj alergičen na torturo (drago grajenih) hotelov, kjer so gostje prisiljeni prihajati k zajtrku med 7 in 9, k kosilu med 12 in 14, k večerji pa med 19. in 21. uro. Povrh pa je gostu poleg »zadovolistva«, da je zaradi teh ur togo vezan na ozki prostor okoli hotela, na voljo košček plaže s senčnikom, tu ali tam pa še kak športni rekvizit. Neki turistični delavec je morda s prizvokom nostalgije, vsekakor pa s prepričanjem, da se ponudba mora spremeniti, nedavno izjavil, da so nekoč najbogatejši turisti kupovali hotelske penzione, skromnejši in revnejši pa so se ozirali za bungalovi ali pa se odpravljali taborit. Danes je položaj ravno obraten — 40 odstotkov turistov s polnimi denarnicami spi — pod šotori.

Ali vetra, ki je napovedoval novo vreme, ni bilo mogoče začutiti že prej in ali zares povsem drži opravičilo, da smo drage hotele (ki jih je zdaj treba odplačevati) gradili zato, ker so to zahtevali tuji in domači gostje? Nedavno je bilo mogoče v časnikih prebirati tole izjavo predsednika turistične zveze Dubrovnik Antuna Kobašića: »Zgraditev čudovite Dubrave na Lapadu pri Dubrovniku je bolj izraz želje kot predhodne raziskave trga. Najprej je bila želja, potem so prišli urbanisti in projektanti in vsi so opravili svoje delo, ne da bi se kaj oprazanimali, kdo bo to kupil, kdo bo tukaj letoval. Kot zadnji so bili poklicani tisti, ki prodajajo hotelske postelje, vendar se jim ni posrečilo najti bogatih letoviščarjev. Na koncu so se v tej stiski obrnili na domače goste. Namesto da bi bilo ravno narobe: najprej naj bi potrošnike vprašali, kakšne objekte si želijo za oddih, šele potem pa začeli graditi.«

Zares je, treba bi bilo ravnati, kot je zapisal Antun Kobašić, vendar na to pozabljajo tako na Lapadu kot marsikje drugje. Zato ni čudno, da se kot jara kača vleče povest o nizki reproduktivni in akumulativni sposobnosti turističnega gospodarstva in raznih drugih preglavicah, s katerimi začenjamo sezono 1977.

Šibka točka domače turistične ponudbe je torej v dobršni meri njena uniformiranost in nezmožnost, da bi večje finančne učinke izbojevala s specializirano ponudbo in pestrostjo storitev, ki bi gostu omogočale, da bi lahko zares izbiral po svojem žepu in okusu. Uspeh turizma danes ni več mogoče meriti samo z velikostjo hotelske porcije, temveč s tem, kolikšne možnosti mu ponudimo, da se na svojo roko potika po okoliških mestecih, spoznava ljudi in navade države ali kraja, v katerem se mudi, specialitete domače kuhinje, okus pravega vina, ritem glasbe, ozračje večera in noči ob morju, skratka, vse tisto, kar lahko spravi kot spomine v svoj kovček ali ponese s seboj v torbi prijetnih vtisov. Prvi pogoj, da ta torba ne bo do vrha napolnjena z bridkimi spomini (da lekarna popoldne ne dela, da lokalni avtobusi zamujajo, povrh pa so sprevodniki neprijazni, da pridete iz Beograda v Split z letalom v 40 minutah, od splitskega pristanišča do Jelse na Hvaru pa potrebujete štiri ure in pol ali celo pet ur, da v zasebnih gostilnah kraljujejo muhe na mizi, da na trgu ne dobiš sadja niti za suho zlato, da ribe kot domača specialiteta stanejo ob morju celo bogastvo itd. itd.) je integracija turizma v učinkovitost celotnega domačega gospodarstva kakor tudi organizacijske politike določene občine ali regije. Več kot poučne so lanske izkušnje, ko Jugoslovani niso odhajali v Grčijo zaradi konkurenčnosti njihovega hotelirstva (tovrstne storitve uporablja komaj 15 odstotkov naših turistov), temveč zaradi široke možnosti bivanja, kakovosti in cen storitev ter prednosti, ki si jih je izbojevalo njihovo kmetijstvo s svojimi cenami.

Vsemu temu je treba dodati, da plačujemo zdaj posledice premalo izdelanih občinskih politik, ki tako rekoč do včeraj niso dajale pravega mesta in pomena drobnemu gospodarstvu, tako da ni moglo ujeti koraka z velikim turističnim gospodarstvom in industrijskim hotelirstvom. Jasno je, da bi bilo lahko ravno drobno gospodarstvo s svojo prožno ponudbo in računi primerna protiutež, ki bi ublažila prvi sunek po letu 1973, ko smo nehali biti konkurenčni v nepenzionski porabi, potem pa drugi sunek iz lanskega leta, ko smo končno izgubili prednost v cenah osnovnih storitev. Naša država torej postaja za turiste čedalje privlačnejša in čedalje dražja, zato bo treba vsaj začeti iskati rezerve v cenah. Rezerve, vsekakor so, začenši z odpravljanjem poslovne »pestrosti«, ki izvira iz sedanje posamezne valutno-turistične politike vsake organizacije združenega dela posebej in kjer se cene pogosto, poenostavljeno rečeno, »nadzidavajo«, ker se vanje vgrajujejo tudi veliki koeficienti tveganja itd.

Drugo rezervo smo že omenili — bolj prožni računi o donosnosti drobnega gospodarstva, s katerimi naj bi obogatili sedanjo, v dobršni meri zastarelo turistično ponudbo. Vsekakor je tukaj mogoče prve korake (kot lahko sklepamo po podatkih iz več jadranskih mest) narediti še to sezono. Lahko bi, na primer, razmislili, ali se splača dovoliti, da bi zasebni gostinci v sezoni zaposlovali več delavcev kot doslej in imeli majhna gostišča; nadalje — kako bi vse tiste, ki nam lahko bivanje v kakem kraju olepšajo ali zagrenijo, to je organizatorje letov, taksiste, prodajalce na trgih trgovce, zasebne trgovce, gospodinje, ki oddajajo sobe itd. — učinkovito nadzorovali in se pravočasno odzivali na reklamacije. Morebiti bi končno kazalo tudi poskrbeti za večjo razliko v nepenzionskem ceniku, tako da sok v bifeju na plaži ne bi veljal toliko kot v hotelu kategorije A. Tudi kar zadeva domiselnost in boljšo organizacijo, bi lahko marsikaj naredili. Poskrbeti bi se dalo, da bi gost, ki je vplačal penzionsko ceno, dobil žeton ali potrdilo, s katerim bi lahko naročil kosilo tudi v kakem drugem hotelu, da bi lahko letoval (kot obljubljajo v Zadru) v ribiški ladjici ter križaril med prelepimi Kornati in drugimi otoki itd.

Vse to je zanimivo, zlasti za domačega gosta, ki bi ga morali s propagando in željo, da bi mu ustregli, pridobiti že zdaj, namesto da ga kličemo na pomoč šele takrat, ko je že čisto jasno, da se bodo pričakovanja izjalovila, mogoče tudi z geslom, da je boljši vrabec v roki kot golob na strehi. Skratka, domači gost ne sme biti rezerva za silo, temveč nekdo, ki naj bi s svojimi željami in možnostmi pomagal načrtovati dolgoročno turistično politiko pri nas.

Doma bi se morali, na kratko rečeno, zares dobro pripraviti, ker je od tega v dobršni meri odvisna prihodnost našega turizma. Namesto da hotelirji začenjajo izgubljati glavo, spreminjati ponudbe in zniževati cene (tako kot lani, ko so jih sredi poletja spustili celo za 20 odstotkov), bi se morali organizirati in že napovedane cene upravičiti s čimbolišimi in čimbolj domiselnimi storitvami. Dodatna propaganda, ki bi v večji meri pritegnila individualne turiste tudi domače, bi prav gotovo našla kupca. Zdi se, da letos ne bijemo samo boja za višino devizznega priliva od turizma, temveč tudi za privabljanje gostov v Jugoslavijo kot državo, v kateri naj bi letovali več krat. Z drugimi besedami, če ne moremo več biti prvi po materialnih ugodnostih in konkurenčnosti cen, bi morali biti privlačni zaradi kakovosti storitev, odnosa do gosta v okolju, v katerem letuje (to okolje ne bi smelo turistov pričakati z namrgodenimi obrazi), zaradi prijetnega vtisa, ki ga bomo napravili na turista, poskrbeti bi morali, da bo odpotoval z lepimi spomini na naše ljudi in doživljaje v tistih dveh ali treh vročih poletnih mesecih, ko se v glavnem zaokroži turistična bilanca in po katerih ni mogoče skoraj ničesar popraviti. Zdaj imamo še nekaj časa, ki bi ga v turističnih društvih in zvezah, občinah, tozdih itd. lahko dobro izkoristili, da bo skozi oblake odločneje in pogumneje posijalo julijsko in avgustovsko sonce.

Bojana Jager

V ČETRTKOVI PRIJATELJSKI NOGOMETNI TEKMI NA REKI

Ekipa Združenja tesno izgubila z mladinsko enajsterico Rijeke

Reprezentanti ZSŠDI so s prikazano igro povsem zadovoljili

Rijeka — ZŠDI 1:0

RIJEKA: Ravnič, Peranič, Kontrec, Stipančič, Šugar, Devescovi (Borčić), Božić, Šestam, Karlović, Cvitam, Tabar.

ZSŠDI - (1. polčas): Bogatec, Tence, Krevatin, Čuk, Križmančič, Nanut, Butkovič, Terčon, Metlika, Ferletič, Gomišček.

2. polčas: Plesničar, Tence, Krevatin, Soyič, Križmančič, Lovriha, Beržan, B. Kralj, G. Farfolja, P. Kralj, M. Kralj.

STRELEC: v 6. min. Stipančič.

SODNIKI: Gašic (glavni), Marčič in Malnar (stranska) vsi z Reke.

Reprezentanca ZSŠDI je v četrtek na stadionu «Kantrida» igrala prijateljsko tekmo z juniorskim moštvom tamkajšnjega prvoligaša. Omeniti moramo, da so bili domačini na izredno visoki tehnični in fizični ravni, saj so v glavnem rezerve prve ekipe. Nekateri med njimi pa so že zaigrali več kot deset tekem v prvi ligi. Kljub vsemu temu so naši fantje dobro držali in so bili skoraj skozi vso srečanje enakovreden nasprotnik. V drugem delu tekme pa bi lahko celo zmagali.

Tekma se je začela z dokajšnjo premočjo domačinov, ki so takoj v uvodnih minutah zgradili več nevarnih priložnosti za gol. Igrali so zelo hitro, izredno organizirano s hitrimi protinapadi in z odlično obrambo. Seveda naši na tak tempo igre niso navajeni in so bili v začetku v težavah. Niso znali urejati učinkovite napade in moramo tudi tokrat reči, da je sredina igrišča najbolj pešala. Tako so domačini povedli že v 6. minuti s Stipančičem, ki se je lepo vrinil v našo obrambo in je s točnim strelom premagal vratarja Bogatca. Po golu so skušali naši igralci zgraditi nevarne akcije. V 12. in v 24. minuti smo zabeležili dva lepa prodora Nanuta, a obakrat je njegova strela vratar ubranil. V drugem delu polčasa smo bili priča izredno lepemu nogometu. Domačini so izvedli nekaj res vrhunskih napadov, a naša obramba je bila vedno na mestu in tu je imel odločilno vlogo Križmančič. Na sredini igrišča je tudi izredno zanesljivo zaigral Terčon, le škoda, da mu niso bili drugi igralci enakovredni.

V drugem delu srečanja je bila slika igre skoraj enaka. Moramo pa reči, da je postava, ki je igrala v drugem polčasu, zaigrala boljše. V drugem polčasu so se posebno izkazali Plesničar, ki je večkrat rešil lastna vrata, Križmančič, ki je večkrat krepko pripomogel v napadalnih akcijah in Pavel Kralj, ki je v drugem delu srečanja uredil naše sredino igrišča, tako, da smo zabeležili nekaj izredno nevarnih akcij.

V drugem polčasu so bili naši fantje povsem enakovreden nasprotnik, saj so se morali domačini potruditi, da so ustvarili nevarne priložnosti za gol.

Ob koncu tekme so imeli gostje izredno priložnost za remi z Maurom Kraljem. Njegov strel je domači vratar lepo ubranil. Vsekakor pa so domačini zasluženo zmagali.

Fabio Gergolet

ŠAH

6. EP V MOSKVI

Jugoslaviji tretje mesto?

V Moskvi so včeraj odigrali sedmo in zadnje kolo evropskega šahovskega prvenstva. Več partij pa je bilo prekinjenih, tako da je končna lestvica še nejasna.

Jugoslavija je po včerajšnjem srečanju z Romunijo v vodstvu s 4:2, ob dveh prekinjenih partijah. Z enakim izidom vodi tudi SZ nad Bolgarijo. Madžarska pa vodi nad Češkoslovaško s 4,5:2,5.

SZ je tudi letos evropski prvak. Srebrno kolajno bo osvojila Madžarska. Za tretje mesto pa se borita Jugoslavija in Romunija, ki imata trenutno po 28,5 točke.

Peta je Bolgarija s 25 točkami, ob dveh prekinjenih partijah.

TENIS

SCHEVENINGEN, 22. — V teniškem tekmovanju Davisovega pokala za evropsko področje Jugoslavija po prvem dnevu vodi proti Nizozemski z 2:0.

HOKEJ NA LEDU

DUNAJ, 22. — V nadaljevanju SP v hokeju na ledu so ZDA premagale Romunijo s 7:2 (0:1, 4:1, 3:0).

OSTALA IZIDA

SZ - Finska	11:6
ČSSR - ZRN	9:3

KOŠARKA

1. ITALIJANSKA LIGA

Podvig Tržačanov

V 12. kolu 1. italijanske košarkarske lige (A kvalifikacijska skupina) je tržaški Hurlingham poskrbel za pravi podvig. Tržačani so namreč v Benetkah premagali domači Canon s točko razlike in so, po tem uspehu, ohranili status prvoligaša. Goričani pa so v Rietiju izgubili z Brino.

IZIDI 12. KOLA

A skupina

Chinamartini - Brindisi	106:79
Brina - Pagnossin	76:68
Jolly - Scavolini	97:79
Canon - Hurlingham	57:58

LESTVICA

Canon 20, Pagnossin, 16, Scavolini in Brina 14, Jolly in Chinamartini 12, Hurlingham 8, Brindisi 2.

B skupina

Sapori - GBC Lazio	87:77
IBP Rim - Vidal	80:63
Cosatto - Roller	73:72
Emerson - Snaidero	86:82

LESTVICA

Emerson 20, Snaidero, IBP Rim in Sapori 18, GBC Lazio in Vidal 8, Cosatto 6, Roller 0.

V TEKMI Z ILIRIJO

Kljub porazu Jadran zadovoljil

Ilirija LJ — Jadran 97:75 (56:33)

JADRAN: Starc 20, Vitez 7, Žerjal 7, Zavadlal 4, Klobas 22, Sosič 10, Kraus, Lisjak 4, Tavčar, Francia 1.

ILIRIJA LJUBLJANA: Kozamernik 11, Mancin, 15, Tomažević 23, Gašperlin 8, Macura 18, Lukovac 22.

SODNIKA: Andrej Rudes in Igor Lukša.

PROSTI METI: Jadran 10:26, Ilirija 13:33.

Po odmoru zaradi velikonočnih praznikov, je Jadran ta teden odigral že drugo prijateljsko tekmo, in to proti slovenskemu drugoligašu Iliriji iz Ljubljane.

Po začetni tremi in prevelikem spoštovanju so domačini ujeli ritem, ki so ga diktirali visoki in hitri gostje ter so se uspešno upirali v obrambi.

OBVESTILO

SPDT

obvešča, da je «Piknik na Vremščici», ki bi moral biti na velikonočni ponedeljek, 11. t.m. in je odpadel zaradi neugodnih vremenskih razmer, preložen na nedeljo, 8. maja.

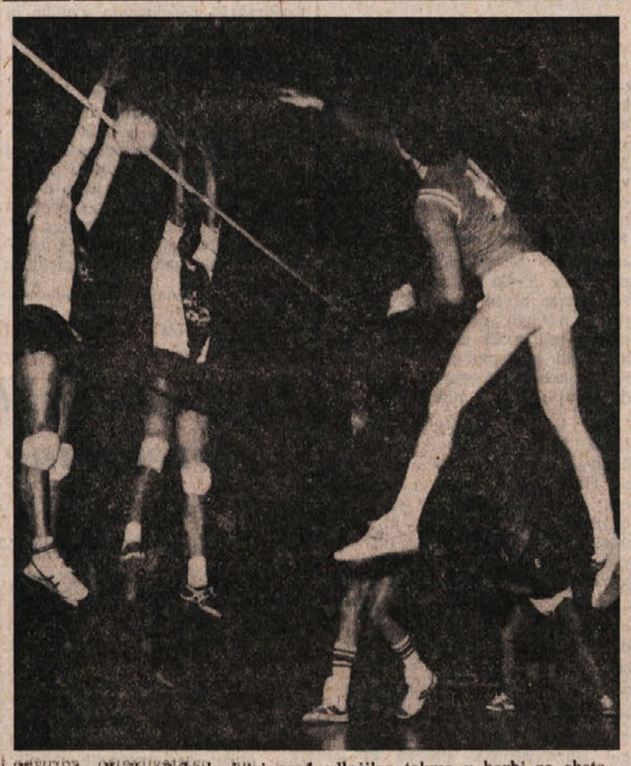

Krasovi odbojkarji bodo jutri pred odločilno tekmo v borbi za obstanek v ligi. V gosteh bodo namreč igrali z ekipo Il Pozzo. Na sliki: posnetek tekme Kras — San Giorgio

ODBOJKA

NAŠE ŠESTERKE V RAZNIH PRVENSTVIH

Kras pred odločilno tekmo Olympia pred novim uspehom

Grilančevi varovanci bodo igrali v gosteh z ekipo Il Pozzo

Ta konec tedna bodo odbojkarji v 3. moški ligi odigrali predzadnje kolo. Zastopniki in zastopnice 1. divizije pa bodo prehodili polovico prvenstvene poti. Izredno živahno bo tudi na igriščih 3. moške in ženske divizije.

MOŠKA C LIGA

Odbojkarji Krasa bodo jutri igrali v Vidmu izredno važno, če že ne odločilno tekmo za obstanek v tretji ligi. Prvo srečanje v Nabrežini se je končalo s tesnim izidom v korist Il Pozza. V zadnjih nastopih so slovenski odbojkarji pokazali velik napredek. Glede na to dejstvo pa je le pričakovati dobro igro tudi danes dopoldan v Pradamanu. Kljub temu, da se igra ob neobičajni uri je pričakovati zmago Krasa, ker v obratnem primeru bo slovenskega tretjeligaša doletelo matematično gotovo najhujše že kolo pred koncem prvenstva.

1. ŽENSKA DIVIZIJA

Odbojkarice Sloge bodo drevi gostile vodeči Libertas iz Fiume Veneta. Varovanke trenerja Peterlina res nimajo kaj izgubiti, saj so cilj, obstanek v tej konkurenci, že dosegle.

V skupini, ki se bori za obstanek v tej konkurenci, bo Kontovel sprejel v goste Maianese, katerega mora za vsako ceno premagati. Kontovelke se v dosedanjih nastopih niso najbolje proslavile, saj so na predzadnjem mestu z dvema točkama manj kot Maianese.

1. MOŠKA DIVIZIJA

Vodeča Olympia iz Gorice bo gostila vrsto mestnih redarjev iz Vidma. Za Goričane ne bo težko še tretjič premagati tega nasprotnika in to zanesljivo samo po treh setih igre kot v prvem kvalifikacijskem delu. To bi obenem pomenilo, da bo slovenska šesterka končala prvi del prvenstva na vrhu lestvice in kot edina neporažena.

3. MOŠKA DIVIZIJA

Po eni zmagi in porazu se bodo mladi odbojkarji Krasa, ki igrajo v tej ligi izven konkurence, spoprijeli z ekipo Inter 1904. Po dosedanjih nastopih pa ta tekmec ne bi smel delati Zgoničanom velikih preglavic.

3. ŽENSKA DIVIZIJA

V četrtem prvenstvenem nastopu bodo mlade Borove odbojkarice gostile Inter 1904. Borovke imajo lepo priložnost, da pospravijo tretji par točk. Po treh prepričljivih zmagah niti poprečni Solaris ne bo iztiril zmagovite poti Brega.

G. F.

3. ŽENSKA DIVIZIJA

Prva zmaga domovk

Dom Go. - Olympia 3:3 (11:15, 15:5, 10:15, 17:15, 19:17)

DOM GORICA: Buzzi, Černic, Maraž, Prinčič, Petejan, Cijan, Bensa in Vižintin.

OLYMPIA: Terpin, Tommasi, Uršič, Bertolini, Flego, T. Košič, Perše, M. Košič, Primožič, L. Uršič.

SODNIK: Giorgio Bernot; zapisnikar: Novella Bonan (oba iz Gorice).

Ženska ekipa Doma je v četrtek zvečer v goriškem derbiju z ekipo Olympie, veljaven za prvenstvo 3. ženske divizije, prijetno presenetila in osvojila svoj prvi par točk.

Ta zmaga je zelo pomembna za domovke, saj je pravzaprav prva zmaga «belo-rdečih» deklet na uradnih prvenstvenih nastopih po dveh letih obnovitve ženske odbojke pri ŠZ Dom. Ta zmaga jim je prav gotovo vlila novega poguma in zanesa ter upati je, da se bo ženska odbojka pri tem goriškem društvu okrepila in da bo solidno delovala.

Srečanje med Domom in Olympio je bilo že od vsega začetka izenačeno in borbeno.

Četrti in peti set pa sta bila prav gotovo najlepši del srečanja. Igra je bila vseskozi izenačena in ekipi sta se stalno menjavali v vodstvih. Vse igralke na igrišču so igrale požrtvovalno in se borile za vsako žogo. V odločilnih trenutkih obeh setov, ki sta se zaključila s 17:15 in peti pa z 19:17, so bila dekleta Doma prisebnejša, kar jim je pravzaprav doprineslo zmago.

I.K.

DOMAČI ŠPORT

DANES

SOBOTA, 23. aprila 1977

NOGOMET

NAJMLAJŠI

17.00 v Dolini
Domio - Breg

* * *

ZAČETNIKI

17.45 na Kampanelah
S. Vito - Kras

* * *

CICIBANI

18.00 na Proseku
Primorje - Ponzianina

KOŠARKA

PROMOCIJSKO PRVENSTVO

18.30 v Dolini
Jadran - Villesse

* * *

1. DIVIZIJA

16.00 na Kontovelu
Jadran B - Grandi Motori

* * *

16.00 v Gorici, Dijaški dom
Dom - Sagrado

* * *

«POMLAD»

17.00 v Ul. Caravaggio
Bor - Ferroviario A

* * *

16.00 v Dolini
Breg - Ferroviario B

14.45 na Kontovelu
Kontovel - Polet

ATLETIKA

DEŽELNO EKIPNO PRVENSTVO

14.30 v Gorici
Nastopa tudi Bor

ODBOJKA

1. ŽENSKA DIVIZIJA

19.00 pri Banih
Sloga - Fiume Veneto

* * *

18.30 na Proseku
Kontovel - Maianese

* * *

1. MOŠKA DIVIZIJA

20.30 v Vidmu
Mestni redarji - Olympia

* * *

3. MOŠKA DIVIZIJA

19.00 licej Petrarca
Inter - Kras

* * *

3. ŽENSKA DIVIZIJA

18.00 na stadionu «1. maj»
Bor - Inter

JUTRI

NEDELJA, 24. aprila 1977

NOGOMET

2. AMATERSKA LIGA

15.30 v Nabrežini
S. Marco Duino - Primorje

* * *

15.30 v Bazovici
Zarja - Flaminio

* * *

15.30 v Križu
Vesna - Aurisina

* * *

15.30 na Občinah
Op. Supercaffè - Breg

* * *

15.30 v Štandrežu
Juventina - Natisone

* * *

3. AMATERSKA LIGA

10.30 na Proseku
Kras - Chiarbola

* * *

10.30 v Ul. Flavia
S. Anna - Gaja

* * *

11.45 na Padričah
S. Vito - Union

* * *

15.30 v Sovodnjah
Sovodnje - Brazzanese

* * *

KADETI

10.00 v Bazovici
Zarja - S. Sergio

ATLETIKA

DEŽELNO EKIPNO PRVENSTVO

9.00 v Vidmu
Nastopa tudi Bor

KOŠARKA

MINIBASKET

10-letnica ŠD Kontovel

8.30 na Kontovelu
Nastopajo vse slovenske ekipe

KOLESARSTVO

DIRKA VETERANOV

10.00 v Dolini
Nastopa tudi Adria

ODBOJKA

MOŠKA C LIGA

11.00 v Pradamanu
Il Pozzo - Kras

* * *

3. ŽENSKA DIVIZIJA

11.00 licej Galilei
Solaris - Breg

* * *

9.30 na Proseku
Kontovel - La Previdente

MLADINSKE IGRE

Bor - Levstik 2:0 (15:7, 16:14)

BOR: Birsa, Tomšič, Montanari, Zergol, Bajc, Junc, Vecchiet, Maver, Župančič, Živec.

LEVSTIK: Cibic, Franchi, Husu, Kemperle, Raubar, Sedmak, Erika in Manuela Star, Marina in Nataša Štoka.

V okviru mladinskih iger so se v četrtek začela tekmovanja v drugi skupini. V tej skupini so bile prijavljene tri naše šesterke (Bor, Sokol in Levstik) in reprezentanca šole Corsi. Sokol se pa na igrišču ni predstavil in je seveda izgubil obe srečanji brez boja.

Odigrali so tako le eno srečanje, to je med Borom in Levstikom. Za marsikatero igralko obeh ekip je bil to tudi krstni nastop, zato so morale vse najprej premagati veliko tremo.

Naše odbojkarice so zaigrale borbeno in požrtvovalno, zato gre vsem pohvala. Borovke pa so zmagale zaslušeno, saj so predvajale boljšo skupinsko igro od svojih nasprotnic, poleg tega so pa tudi bolje obvladale osnovne odbojkarske elemente.

KOŠARKA

NAŠE EKIPE V RAZNIH PRVENSTVIH

Na Kontovelu slovenski derbi Jadran drevi juriša na zmago

Borovci pred izredno težko nalogo - Brežani doma s Ferroviariom B

PROMOCIJSKO PRVENSTVO

Jadranova ekipa bo drevi v Dolini igrala s skromno peterko Villesse. Predvidevati je torej, da bodo naši fantje pospravili nov prvenstveni par točk in da bodo nadaljevali mrtvi tek s Servolano.

Škedenjci bodo namreč igrali doma z Barcolano in so seveda v tem srečanju favoriti.

1. DIVIZIJA

Druga Jadranova peterka bo danes zaposlena na Kontovelu z močno ekipo Grandi Motori. Naši košarkarji so v minulem kolu zamudili edinstveno priložnost, da bi se obdržali na sredini lestvice. Naši fantje so namreč nerodno izgubili s Scogliettom in le malo je upati, da bodo danes lahko slavili proti močni peterki GMT, ki skupno s Ferroviariom vodi na lestvici.

«POMLAD»

SKUPINA C

Borovci bodo že danes, v drugem kolu, igrali proti favoritu za končno zmago v tem prvenstvu, proti ekipi Ferroviario A. Sploh so naši košarkarji pri žrebu skupin imeli zvrhano mero smole. V nedeljo so namreč igrali s Flaminiom, drevi pa proti Ferroviariu.

SKUPINA D

Že danes bo na Kontovelu slovenski derbi. Kontovelci se bodo namreč spoprijeli s Poletom, ki je v prvem kolu visoko premagal ekipo Don Bosco. Kontovel pa je v nedeljo izgubil s Ferroviariom B. Če bo danes v Kontovelovi peterki igral tudi Klavdij Starc, v tem primeru bo Opencem trda predla.

Tudi Brežani bodo že danes zaposleni. Doma bodo namreč igrali z drugo peterko Ferroviaria. Breg sodeluje v tem prvenstvu izključno z namenom, da si nabere dragocene izkušnje za bodoča prvenstva. Že danes pa bodo lahko Bregovi košarkarji pokazali, če so v tem kratkem pripravljalnem obdobju napredovali.

SKUPINA B

Bor, Dom Gorica in Polet.

SPORED

Jutri, 24. 4. (odprto igrišče na Kontovelu).

8.30	Kontovel - Sokol
9.15	Bor - Polet
10.00	Sokol - Breg
10.45	Dom Gorica - Bor
11.30	Kontovel - Breg
12.15	Polet - Dom Gorica
13.00	finale za 5. mesto
13.45	finale za 3. mesto
14.30	finale za 1. mesto

Sledilo bo nagrajevanje. Prirediteljbo med odmorom poskrbel tudi za pripomoček.

edko

MINIBASKET

TURNIR NAJMLAJŠIH

Jutri na Kontovelu šest slovenskih ekip

ŠD Kontovel bo v okviru praznovanj 10-letnice jutri priredil turnir v minibasketu za igralce letnika 1967 in mlajše. Turnirja se bo udeležilo kar šest slovenskih ekip.

SKUPINA A

Breg, Kontovel in Sokol.

Dom - Arte A 24:74

DOM: Košuta 6, Pisk 2, D. Orzan 2, Peteljan, Komel 4, Bavcon, Feri 8, Gergolet, Cej 2, Bric.

V sredo se je za Domove minikošarkarje začel finalni del turnirja za veliko nagrado minibasketa. Prvo srečanje so domovci odigrali na domačem igrišču v Stražicah proti zelo močni ekipi Arte A. Med prvo četrtino, ko je na igrišču igrala najmočnejša peterka, so bili domačini popolnoma enakovredni gostom. Nato pa je prišla do izraza višinska razlika italijanskih košarkarjev, ki so popolnoma gospodovali pod obema kožema. Poraz je bil predviden, taka razlika pa je prehuda kazen za požrtvovalne domovce.

Vladimir

OBVESTILO

TPK SIRENA IN ČUPA

obveščata, da se bo meseca maja pričel krajši tečaj jadranja za starejše začetnike. Vsi člani in ostali, ki jim je do tega, se lahko že predčasno javijo ali Inku Starcu (tel. 761-635) ali pa pri Darku Malalanu, Občine, Proseška ulica 6, tel. 211-465. Vse podrobnosti bodo javljene kasneje.

NOGOMET

V DRUGI AMATERSKI LIGI

Derbi kola bo tokrat v Križu

Domača Vesna bo namreč igrala zelo pomembno tekmo v borbi za obstanek v ligi z Aurisino - Sicer pa bodo vse naše ekipe pred težko nalogo

Jutri bodo odigrali pare desetega povratnega kola, v katerem bodo od naših enajsteric igrali Zarja in Vesna pred domačim občinstvom, Breg in Primorje pa v gosteh.

S. MARCO DUINO — PRIMORJE

Dvoboj v Nabrežini med S. Marcom in Primorjem bo dokaj zanimiv, kljub temu da na lestvici kar 11 točk ločita vodeče Primorje od S. Marca, ki se bori za obstanek v ligi. Primorjaši, čeprav že štiri nedelje zaporedoma niso uspeli zmagati, so prav v zadnjih dveh nastopih zaigrali precej solidno in so tudi v četrtkovi prijateljski tekmi z Ajdovskim Primorjem zadovoljivo igrali.

Devinčani v povratnem delu prvenstva niso osvojili niti ene zmage in so zabeležili le pet remijev. Gotovo bi tokrat remi že dobro prilegel Primorju, ki pa seveda starta na zmago. Posebno pozornost bodo «rdečo-rumeni» morali posvetiti zvezi Pacorju, krilcu Toffaninu in hitremu napadalcu Zolliji. Omenili bi še «čistilca» Stradija, ki je z omenjenimi igralci steber ekipe.

VESNA — AURISINA

Kriško igrišče bo prizorišče osrednjega dvoboja jutrišnjega zavrtljaja, saj končni izid bo izredno pomemben v boju za obstanek v ligi, v katerem sta «zapletena» tudi Vesna in Aurisina. Za mnenje o tem dvoboju smo vprašali nogometaša Vesne Borisa Tenceta: «Borba za točke bo jutri res napeta in ostra. Sicer so bili vsi dvoboji z Aurisino vedno napeti. Obe ekipi pa sta v nevarnih vodah in zato ni kaj taktizirati. Mi seveda odločno jurišamo na zmago in upam, da nam bo to tudi uspelo, kajti s to zmago bi se opomogli. Zgodi pa se lahko popolnoma obratno, to je pač... nogomet. V tem primeru ne bomo dramatizirali, ker imamo precej ugoden koledar. Seveda potruditi se bo treba in obstanek v ligi bo zagotovljen.»

ZARJA — FLAMINIO

Tudi Bazovce čaka jutri nevaren nasprotnik. Za mnenje o tej tekmi smo vprašali nogometaša Zarje Borisa Kralja: «Vsi se zavedamo, da bo Flaminio prišel v Bazovico z namenom, da nam odnese točko. Goste vsi dobro poznamo zaradi njihove trde in... moške igre. Zato je za nas važno, da ne izgubimo živcev. Glede na lestvico je razumljivo, da računamo na zmago in o tem sem skoraj prepričan. Z zmago bi seveda ostali še vedno v borbi za napredovanje. Priznati vsekakor moram, da je najresnejši kandidat za končno zmago proseško Primorje. Za Prosečani pa je Zarja, saj mislim, da bomo v preostalem delu prvenstva odnesli še 10 točk.»

OP. SUPERCAFFE' — BREG

Kaj si nadejajo Brežani v jutrišnjem gostovanju na Občinah, smo vprašali napadalca Brega Marcela Bržana: «Nasprotnik bo trd oreh, saj so Openci na drugem mestu lestvice. Za nas bi remi predstavljal že lep uspeh in na ta izid vsi upajo, saj poraz na Občinah bi nas dokaj potrl in položaj bi postal kritičen. Vsekakor nismo edini, ki smo v nevarnih vodah, in to nam daje upanje in bodrilo, da ne smemo popustiti. Glede jutrišnje postave mislim, da trener Mondo ne bo uvedel sprememb. Edini problem je Cadenaro, ki ni še popolnoma okreval in zaradi tega je njegov nastop v dvomu.»

3. AMATERSKA LIGA

Vodeči Primorec bo jutri počival. To bo seveda skušala izkoristiti Gaja, ki bo gostovala pri skromni S. Anni. Gajevci, po nedeljskem nepričakovanem porazu, ne bi smeli zatajiti, kajti v nasprotnem primeru bi si zapravili še drugo mesto na lestvici.

Kras bo sprejel v goste Chiarbolo, proti kateri je podlegel v zimskem delu prvenstva s tesnim izidom. Sedaj ima Kras, da se oddolži za poraz, vendar je po nedeljskem neuspehu z Donatorijem vsako predvidevanje skoraj nemogoče.

Union bo igral z ekipo S. Vito, ki je prejšnjo nedeljo premagal Gajo. Podlonjerci bi se zadovoljili tudi s točko.

NA GORIŠKEM

Juventina bo spet igrala pred domačim občinstvom. Štandrežci bodo sprejeli v goste ekipo Natisone, ki nima problemov na lestvici, saj je s 26 točkami na «zlati sredini». To bi moralo igrati v korist Juventine, ki tokrat ne sme zatajiti, če še računa na končno zmago. Prvouvrščena Torriana namreč gre v goste Villanovi, ki se bori za obstanek v ligi in bo zato za vodečega trd oreh. Z zmago bi lahko bila Juventina spet na prvem mestu lestvice.

V 3. amaterski ligi bo Mladost gostovala pri Azzurri, ki zaostaja le za dve točki za Doberdobci. Gostovanje Mladosti bo torej naporno in zato bi ena točka predstavljala za Doberdobce že lep uspeh.

Sovodnje bodo igrale doma proti ekipi Brazzanese, ki so jo v zimskem delu prvenstva premagali z visokim 3:0. Bo tudi tokrat Marsonovim varovancem uspelo zmagati? V Sovodnjah seveda v to upajo, saj je po nedeljski zmagi nad Piedimontem morala v ekipi dokaj visoka.

B. R.

Prijateljski tekmi

Včeraj so odigrali dve prijateljski nogometni tekmi.

V Nervianu je Lazio premagal Legnano s 3:0, medtem ko je Roma gostovala v Bukarešti, kjer je izenačila z enajsterico Petrolul - Ploesti z 0:0. Izkupiček te tekme je bil namenjen potresencem, ki so bili prizadeti 4. marca, ko je naravna nezgoda hudo poškodovala Bukarešto.

KOLESARSTVO

OB PESTREM DELOVANJU

Naporen konec tedna lonjerskega KK Adria

Športne delavce lonjerskega kluba Adria čaka naporen konec tedna. Drevi se bo delegacija društva srečala v Kokrici pri Kranju s tamkajšnjimi športnimi delavci, ko bo prišlo do uradne potrditve medsebojnih stikov med edinim slovenskim kolesarskim društvom, ki deluje v zamejstvu, in med kolesarskimi delavci v matični domovini. Uradni del sporeda se bo pričel ob 19. uri, v Kulturnem domu Fr. Mraka, v Kokrici, s kulturnim sporedom, nakar bo sledil uradni del s potrditvijo medsebojnega delovanja in s pobratenjem med kolesarskimi klubi Kokrica, Grosuplje in Adria.

Jutri pa se bodo kolesarji veterani udeležili medklubske kolesarske dirke, ki bo na krožni progi med Dolino in tovarno Grandi Motori, s startom ob 10. uri, skupno 14 krogov, s končnim ciljem v Mačkoljah. Lonjerski predstavniki bodo skušali ponoviti odličen nastop, ki so ga opravili prejšnjo nedeljo v Zgoniku in bodo seveda spet startali na osvojitev najboljših mest. Pripravljeni so kar dobro, te dirke pa jim služijo predvsem za pridobitev zadostne kondicije za nastop na letošnji 11. dirki za pokal Lonjerja, ki bo čez dobre tri tedne.

Amaterji pa bodo dirkali v ponedeljek, s startom ob 14. uri, na dirki s startom in ciljem v Ronkah na 120 km dolgi progi. Tekmovanje prireja že dolga leta tamkajšnje kolesarsko društvo v sklopu proslav osvoboditve. Za Adrio bodo na startu v petih, in sicer: Sosič, Vruss in Bonanno, ki so tretjekategorniki, ter juniorja Ravbar in Leniša, ki sta letos pristopila v «belo modro» društvo.

Medtem pa so voditelji Adrie že sestavili progo za letošnji «11. pokal Lonjerja» za veterane. Kot je bilo že najavljeno, bo proga daljša kot prejšnja leta (približno 12 km), potekala pa bo takole: Lonjer - Ključ - Bazovica - Padriče - Trebče - Občine - Prosek - Križ - Nabrežina - Sesljan - Vižovlje - Mavhinje - Prečnik - Šempolaj - Bajta - Gabrovec - Božje polje - Križ - Trbiška cesta - Občine - Razklani hrib - križišče nad Lonjerjem - Bazovska cesta - Bazovica - Padriče - Trebče - Bani - Trbiška cesta - Ul. Brigata Casale - Naselje Sv. Sergija - Domjo - Krmenka - Boljunec - Ključ - Lonjer, za skupnih 97 kilometrov.

Start dirke bo ob 14. uri, na cilj pa bi morali tekmovalci prispeti okrog 16.15 - 16.30.

R. Pečar

KOŠARKA

MLADINSKE IGRE

Dante - Fran Levstik 74:49

LEVSTIK: Čuk, D. Daneu, Daneu, Milič, Šferca, Sedmak, Martin in Peter Starc, Štoka, Ukmar.

V okviru mladinskih iger so mladi košarkarji iz proseške šole visoko izgubili in so tako izpadli iz nadaljnjega tekmovanja. Naših fantov pa ne gre grajati, saj so vsi zaigrali izredno prizadevno in požrtvovalno vendar pa je bila višinska razlika igralcev Danteja preočitna.

* * *

Brez boja pa so izgubili dijaki dolinske šole Gregorčič, ki se zaradi nesporazuma niso predstavili na igrišču v zadostnem številu.

Bregovi nogometaši niso imeli sreče v občinskem derbiju z Rosandro. Tekmo so namreč izgubili z 0:2

Totocalcio

Bologna - Fiorentina	1	X	2
Catanzaro - Cesena	1		
Genoa - Foggia	1	X	
Milan - Lazio	X	1	
Napoli - Sampdoria	1	X	
Perugia - Juventus	1	X	2
Roma - Inter	2		
Torino - Verona	1		
Catania - Cagliari	X		
Palermo - LR Vicenza	X	2	
Pescara - Como	X		
Arezzo - Lucchese	X		
Bari - Brindisi	1		

TOTIP

1. — prvi	X	1	
drugi	2	1	
2. — prvi	X	2	2
drugi	2	1	
3. — prvi	X	1	
drugi	1	2	X
4. — prvi	X	2	
drugi	1	1	
5. — prvi	2	X	
drugi	2	2	
6. — prvi	X	X	
drugi	X	1	

Uredništvo, uprava, oglasni oddelek,
TRST, Ul. Montecchi 6 PP 559 — Tel. 79 38 08 79 46 38 79 58 23 76 14 70
Podružnica Gorica, Ul. 24 Maggio 1 — Tel. 83 3 82 - 57 23
Naročnina
Mesečno 2.500 lir — vnaprej plačana celotna 25.000 lir. Letna naročnina za inozemstvo 38.000 lir, za naročnike brezplačno revija «DAN».
V SFRJ številka 2,50 din, ob nedeljah 3,00 din, za zasebnike mesečno 35,00 letno 350,00 din, za organizacije in podjetja mesečno 47,00, letno 470,00 din
Poštni tekoči račun za Italijo Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374

PRIMORSKI DNEVNIK

Stran 8 23. aprila 1977

Za SFRJ Žiro račun 50101-603-45361 «ADIT» - DZS - 61000 Ljubljana Gradišče 10/II nad. telefon 22207
Oglasi Trgovski 1 modulus (širina 1 stolpec, višina 43 mm) ob delavnikih 13.000, ob praznikih 15.000.
Finančno-upravni 500, legalni 500, osmrtnice in sožalja 250 lir za mm višine v širini 1 stolpca. Mali oglasi 100 lir beseda. IVA 14%. Oglasi za tržaško in goriško pokrajino se naročajo pri oglasnem oddelku ali upravi. Iz vseh drugih pokrajin Italije pri SPI.
Odgovorni urednik Gorazd Vesel
Izdaja in tiska ZTT Trst
Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

PO PRIČAKOVANEM ODSTOPU PREDSEDNIKA VLADE ZARADI FINANČNE AFERE

Obrambni minister Peres prevzel Rabinovo mesto

Do volitev (17. maja) bo Rabin na «dopustu» - Stopnjevanje napetosti na zasedenem ozemlju - Predsednikov odstop bo vplival na pogajanja za rešitev bližnjevzhodne krize

TEL AVIV, 22. — Rabin ni več predsednik izraelske vlade. Kakor je bilo pričakovati, je to odgovorno mesto danes prepustil obrambnemu ministru Peresu ter se odpravil na «dopust», ki se bo zavlekel preko 17. maja, ko bodo pač volitve.

Mimo vseh političnih manevrov proti dosedanjemu ministrskemu predsedniku velja seveda poudariti, da je Rabin bil prisiljen odstopiti zaradi znanega finančnega škandala: z ženo je že več let imel v neki ameriški banki nedovoljeno vsoto denarja, se pravi lep kapital, kar pomeni očitno in grobo kršitev izraelskih zakonskih predpisov na denarnem področju.

Rabin ostane vse do prihodnjih volitev kljub vsemu še formalni predsednik vlade, torej brez odločitvenih pristojnosti. Uspelo pa mu je izbojevati od parlamenta pravico, da ga vladni možje še naprej sproti obveščajo o najvažnejših vladnih odločitvah. V tem okviru bo Rabin tudi predsedoval rednim tedenskim sejam vlade. Zadevo o dopustu, ki dopušča Rabinu naslov, ne pa tudi izvršilnih funkcij predsednika, gre pripisati zakonskemu predpisu, po katerem ne sme noben član «predvolilne vlade» zapustiti svojega položaja.

Kljub odstopu ostane Rabin še dalje «leader» laburistične stranke in v tem okviru še naprej kandidat na njeni listi za majske volitve; to hkrati pomeni, da ostane član telavivskega parlamenta.

Po mnenju nekaterih se namerava Rabin najmanj za dve leti odpovedati vsakršni javni funkciji; medtem naj bi se zadovoljil z mestom v vplivni komisiji za zunanje zadeve oziroma obrambo pri poslanski zbornici.

Rabin — bivši načelnik vojaškega vrhovnega štaba ter veleposlanik v Združenih državah Amerike — zapušča mesto vladnega predsednika ravno ob koncu praznovanj obletnice neodvisnosti izraelske države, ki je stopila v 30. leto obstoja. Obenem sovpada njegov odstop s hudimi incidenti v Nablusu, Kalandii in Ramallahu, ki so jih izzvali Arabci zaradi naraščajočega zatiranja prebivalstva na območjih, ki jih je zasedel Izrael po spopadu iz leta 1967. Izraelci, kakor znano, neprestano širijo svoje vplivnostno področje, kar utemeljujejo s «pravicami», ki si jih lastijo verski skrajneži iz vrst zloglasne desničarske organizacije «likud».

Rabinov odstop bo nedvomno precej vplival na razvoj izraelske zunanje politike, tako še posebno na mednarodna pogajanja za premostitev bližnjevzhodne krize, ki naj bi dosegla vrhunec na ženevski konferenci v drugi polovici tekočega leta. Značilno pa je, da si niti najboljši poznavalci izraelskih razmer še niso na jasnem, kako bodo pravzaprav reagirali telavivski oblastniki na zadnje predloge washingtonske vlade oziroma Palestincev v zvezi z mirovno konferenco, čeprav vztrajajo Izraelci na svojem nepopustljivem stališču. (dg)

SOCIALISTIČNIM UPRAVITELJEM

V Firencah A. Pittoni o osimskem sporazumu

FIRENCE, 22. — Predsedniki dežel, pokrajinskih uprav in županov italijanskih in evropskih mest, so se danes udeležili v Firencah razgovora, ki ga je priredil PSI o zaključni Helsinški listini. Razgovoru, ki ga je odprl predsednik toskanske dežele Lelio Lagorio, so se med drugim udeležili tudi socialistični župani Aten, Lizbone, Soluna, Herakliona, Birminghana, Bischeima (Strassbourg), Oporta in drugih. Milanski župan Tognoli je poudaril, da so številni členi Helsinške listine «življenjskega pomena». V razpravo so posegli tudi genovski župan Cerofolini, župan Lille Faivre, župan Herakliona Bohner, predstavnik nemške SPD Baier, predstavnik grške socialistične stranke (PASOK) odv. Evangelatos in predsednik piemontske dežele Aldo Viglione, ki je poudaril, da predstavlja beograjska konferenca o uresničevanju helsinške listine važen moment za akcijski poseg socialističnih upraviteljev.

V razpravo je posegel tudi predsednik deželnega sveta Furlanije - Julijske krajine Arnaldo Pittoni, ki je spregovoril o osimskem sporazumu med Italijo in Jugoslavijo, ki je v skladu s sprejetimi obveznostmi v Helsinkih, s čimer se je zaključil dolg spor o mejah.

V zaključnem dokumentu, ki so ga sestavili na podlagi izsledkov razprave, je rečeno, da je politika miru, popuščanja napetosti, in sodelovanja, kot so jo nakazali na helsinški konferenci, še daleč od realizacije in da jo je mogoče izvesti le z aktivno udeležbo krajevnih uprav, dežel in občin cele Evrope. Kršenje človečanskih in političnih pravic, pravi nadalje dokument, pod katerimkoli režimom predstavlja oviro v boju za socializem.

Ob koncu socialistični upravitelji predlagajo svojim strankam ustanovitev evropske socialistične zveze javnih uprav, ki naj bi na podlagi skupnih načel nadzorovala spoštovanje svoboščin, mednarodnega sodelovanja v procesu popuščanja napetosti in miru, kot jih predvideva zaključna Helsinška listina.

Stavimo? - Rimljanov odgovor je bil točen

Mike Bongiorno kaže Canevacciju odgovor, ki so mu ga pripravili izvedenci

MILAN, 22. — «Stavimo, da imam prav!?» je rekel Giuliano Canevacci po četrtkovi televizijski oddaji «Stavimo?», ki jo vodi Mike Bongiorno. Canevacci, simpatični Rimljan, ki se je predstavil za zgodovino indijanskega plemena Maja, je na zadnje Bongiornovo vprašanje odgovoril, da so Tolteki zasedli ozemlje Majev na Yukatanu in vse je kazalo, da je zgrešil. Na Bongiornovi železnici so namreč «izvedenci» televizijske oddaje napisali, da je šlo za pleme Itza, zaradi česar bi se moral Canevacci, poleg nasovu prvaka odpovedati tudi 1 milijonom in 600.000 liram, ki bi šli «novemu prvaku» študentu Francescu Fornariju, ki si je do tedaj nabral 3 milijone lir.

Šok je bil precejšen za Rimljana, ki je bil gotov odgovora, medtem ko se je notar mrzlično po telefonu posvetoval z «izvedenci». Toda Canevacci je bil miren in je na podlagi knjige, ki jo je imel s seboj, že takoj po registraciji programa, kar se dogaja ob sredah, dokazal točnost odgovora.

Pravica je torej zadoščeno in med prihodnjo četrtkovo oddajo bodo Canevaccija ponovno proglasili za prvaka.

PALM SPRINGS, 22. — Včeraj je v Eisenhower medical centru podlegel srčni kapi v starosti 84 let Gummo Marx, eden od bratov Marx, znanih filmskih komikov. Gummo se je z brati udejstvoval na odrskih deskah, v filmih, ki so med 1930 in 1939. letom zabeležili ogromne uspehe, pa ni nastopal.

DEKLICA JE V SORODSTVU TUDI Z VISOKIM POLICIJSKIM FUNKCIONARJEM

V Rimu ugrabljena Patrizia Spallone Njen stric je zdravil P. Togliattija

Tako rekoč izpred doma jo je odvedla trojica oboroženih mož

RIM, 22. — Davi okoli 7.45 so neznanci ugrabili komaj 9-letno Patrizio Spallone, kar nam obuja spomin na lansko ugrabitev male Sare Domini iz Alassia. Patrizia je hči zdravnika dr. Ilia Spalloneja, čigar brat je svoj čas zdravil komunističnega veljaka Palmira Togliattija. Ta okoliščina je sprva vrinila med preiskovalce sum, da gre morebiti za zločin politične narave, vendar se je pozneje izkazalo, da ni tako, temveč naj bi šlo za običajno podlo izsiljevanje denarnih sredstev (doslej se ugrabitelji sicer še niso oglasili z zahtevo po ustrezni odkupnini).

Dogodek se je pripetil le nekaj deset metrov od stavbe, v kateri biva mala Patrizia s starši. Odpravila se je z doma, da pojde v šolo (obiskuje namreč 5. razred osnovne šole «Manzoni» na Trgu Epiro), ko se ji je nenadoma približalo po ulici Latina vozilo alfasud rimske registracije; izstopili so trije mlajši moški, ki so deklico s silo strpali v avto in nato z vso brzino pobegnili. Med begom — tako pravijo očividci — so z avtomobilom nekajkrat trčili v parkirana vozila ter se celo zaleteli v vozeči avto. Vsekakor velja, da se je za njimi izgubila vsaka sled. Kakor rečeno, je zločinskemu dejanju prisostvovalo več prič; nekatere vedo povedati, da je bil med ugrabitelji, ki jih je v avtu seveda čakal pajdaš, mlad moški visoke postave in z dokaj košato brado (in brki). Priče so si tudi zapomnile del evidenčne tablice — L 73... Poleg tega očividci zatrjujejo, da je Patrizia po napadu nekajkrat zakričala, vendar je kmalu obmolknila, kolikor naj bi jo banditi uspavali z narkotičnim sredstvom. V resnici so preiskovalci našli na kraju ugrabitve vatina svitka prepojena z etrom, ki so ju lopovi odvrgli iz avtomobila.

Dr. Ilio Spallone je najmlajši od petih bratov, ki so: Mario (tisti, ki je zdravil Togliattija), Dario, Ascanio (ravno tako zdravnik) in Giulio. Dr. Mario Spallone ima lastno kliniko v mestni četrti EUR, v kateri se zdravijo najvidnejši predstavniki italijanske komunistične partije.

Ugrabitvi male Patrizie je prisostvoval poleg drugih neki Claudio, ki je zaposlen v mehanični delavnici blizu doma Spallonejevih; le-ta je o napadu brž obvestil leteči oddelek policije, nakar sta tako kvestura kot karabinjerska postaja sprožili velikopotezno zasledovalno operacijo, ki pa je bila doslej brezuspešna. Hišnik stavbe, v kateri biva Patrizia, je na poziv omenjenega Claudia seznanil z dogodkom dekličine starše ter jim izročil Patriziino šolsko torbo, ki je med prerivanjem padla na čestišče tik ob pločniku. Vodenje preiskave je takoj prevzel pomočnik načelnika letečega oddelka policijskega ravnateljstva oziroma vodja «oddelka za ugrabitve» dr. Elio Cioppa.

Vse kaže, da se je ugrabitev Patrizie lopovom posrečila zgolj po naključju. Njeni starši namreč zatrjujejo, da se hči vsako jutro odpravi v šolo v družbi Franca Rome, ki stanuje v njeni hiši ter ravno tako obiskuje 5. razred omenjene osnovne šole. Nekaj dni pa je Franco v postelji zaradi gripe, spričo česar je morala Patrizia sama z doma. Pri vsem tem velja omeniti čudno okoliščino: Francova mati — Ornella Mazzetti — je povedala preiskovalcem, da je že pred dnevi zapazila na cesti pod poslopjem sumljive ljudi, čemu ni o zadevi nikogar obvestila.

Patrizia Spallone je tudi sorodnica dr. Uga Macera, ki je bil v preteklosti rimski kvestor; sedaj načeluje kriminalističnemu oddelku policije. Mati dr. Macere je sestra prof. Ilia Spalloneja. Preiskave se seveda udeležuje tudi sam Macera, ki je v razgovoru z novinarji izrecno zavrnil možnost, da utegne biti Patriziina ugrabitev politične narave glede na tesne odnose med bratí Spallone in komunistično partijo. Enako se je izrazil tudi Patriziin stric prof. Giulio Spallone, ki je pripomnil, da doslej še niso bili vzpostavljeni stiki med družino in ugrabitelji. (d.g.)

BOCEN, 22. — Bocenski namestnik državnega pravdnika dr. Aniani je s presenetljivo pobudo obtožil utaje davkov 30 najbolj premožnih ljudi. Pobuda je sad polemike o prijavah dohodkov iz leta 1974, ki jih je objavil dnevnik «Alto Adige» februarja letos, iz katerega je razvidno, da so znani milionarji prijavili smešno nizke dohodke v kričečem nasprotju z njihovim življenjskim standardom.

RIMSKA VLADA JO JE PODPISALA ŽE JANUARJA LETA 1967

SENAT JE RATIFICIRAL POGODBO O POLITIČNIH IN CIVILNIH PRAVICAH

Proti diskriminacijam rasne, jezikovne in verske narave

RIM, 22. — Italijanski senat je danes ratificiral mednarodno pogodbo o civilnih in političnih pravicah. Sedaj jo mora proučiti še poslanska zbornica.

Senatorji so dejansko razpravljali o vprašanju gospodarskih, socialnih in kulturnih svoboščin, posebej pa še o civilnih in političnih. Italija je podpisala ustrezno pogodbo 18. januarja 1967.

Prvi člen pogodbe določa, da imajo vsi narodi pravico do samoodločanja, spričo česar smejo prosto odločati glede lastnega gospodarskega, socialnega in kulturnega razvoja.

V pogodbi je tudi izrecno poudarjeno, da nima nobena država podpisnica pravice do omejevanja oziroma zavlačevanja pri uresničevanju osnovnih človečanskih pravic.

Dalje morajo priznavati vse države, ki so podpisale to pogodbo, posamezniku naslednje pravične delovne pogoje: enake prejemke za eno delo brez kakršnegakoli razlikovanja med uslužbenci, tako še zlasti med delovnimi močmi različnega spola (to dejansko pomeni, da pritiče ženski za določeno delo enaka plača kakor moškemu, ki opravlja isto dolžnost); varnost in higieno na delu; možnost, da vsi, brez razlike v spolu, napredujejo na višje delovno mesto zgolj na osnovi delovne dobe oziroma osebnih sposobnosti; ustrezni počitek, plačan dopust; ravno tako plačano delo v prazničnih dneh itd.

Zamisel o določitvi mednarodnih norm glede človečanskih pravic je bila iznešena, kakor znano, na konferenci v San Franciscu. Tedaj so mnogi udeleženci konference svetovali, naj se ustrezne norme vključijo v zadevno listino Organizacije Združenih narodov. Predlog je bil sprva odklonjen, češ da bi bile potrebne v ta namen pregloboke in številne študije, vsekakor pa je bilo načelo tega predloga pozneje zapopadeno v «preambuli» listine OZN v smislu, da morajo države članice te organizacije najstrože spoštovati osnovne človečanske pravice ter obvarovati človekovo dostojanstvo. Nazadnje treba pripomniti, da določa omenjena listina najgloblje spoštovanje človečanskih pravic ne glede na rasne, spolne, jezikovne in verske razlike.

Ob vsem tem ne moremo mimo ugotovitve, da se je Italija vse prepozno odločila za ratifikacijo omenjene mednarodne pogodbe, kar je pač negativno učinkovalo na njeno ravnanje z raznovrstnimi, tako tudi s slovensko narodnostno skupnostjo v državi. (dg)

V ZDA razveza zakona dveh oseb istega spola

COLORADO SPRINGS, 22. — Sodnik Colorada je, verjetno prvič v zgodovini, razvezal zakon med osebama istega spola. Zahtevo po razporoki je vložil eden od «zakoncev», dva moška osemindvaisetih let. Drugi partner namerava vložiti priziv in njegov zagovornik domneva, da se bo celotna zadeva končala pred vrhovnim sodiščem ZDA.

Zakonsko zvezo so dovolili po ugotovitvi deželnega prokuratorja, da v Coloradu noben zakon prepoveduje poroko dveh oseb istega spola.

PO IZJAVAH NEMŠKEGA POSREDNIKA TUJE DELOVNE SILE

Več turških delavcev zakopanih v temeljih olimpijskih objektov?

S tem naj bi se iznebili tujcev, ki so ilegalno prišli na delo v ZRN

MÜNCHEN, 22. — Policijski in sodni organi v Münchnu so sprožili preiskavo, s katero bodo skušali overoviti resničnost izjav nekega nemškega državljana, ki je oskrboval podjetja z nezakonito, predvsem tujo, delovno silo. Posredovalec tuje delovne sile je ugotovil, vsaj tako je izjavil novinarjem dnevnika «Abendzeitung», da so v glavnem turške delavce, ki so se ponesrečili na delu, zalili s cementom in jih tako kar med gradnjo večjih objektov pokopali. Pri tem so se izkazali prav tuji delavci, ki so se bali, da ne bi oblasti odkrile njihov nezakonit položaj in jih izgnali iz Nemčije. Zaradi tega so se poslužili sistemov, ki so bili tipični ameriškega podzemlja. Jasno je, da imajo svojo krivdo tudi brezvestni podjetniki, ki so najemali tuje delavce, ki so jih seveda slabo plačevali in za njih niso plačevali socialnih dajatev.

Po mnenju nemškega posredovalca, katerega priimek «Abendzeitung» ni objavil, so številni turški delavci našli grobove v temeljih olimpijskih objektov še pred 1972. letom. Baje so enega zakopali v temeljih olimpijskega stadiona, drugi, Ibrahim Selmon, ki se je po izgonu iz Nemčije, ponovno ilegalno vrnil v München, je baje pokopan v temeljih nuklearne centrale pri Biblisu v sahsenski pokrajini, medtem ko naj bi bil Ahmed Kosic, ki se je smrtno ponesrečil 1974. leta, pokopan nekje na odseku avtoceste med Koelnom in Olpejem.

Posredni, je pojasnil, da so med tujimi delavci prevladovali brutalni sistemi obračunavanja, ki so «šli do umorov», ter dodal, da se je umaknil v tujino, s čimer se je hotel izogniti posledicam svojega posredniškega dela. Kljub temu pa je na razpolago sodnim organom. Predstavniki preiskovalcev, ki hočejo razčistiti zadevo, so pripomnili, da posrednik delovne sile še ni stopil v stik z njimi.

Vzdušje sodelovanja

(Nadaljevanje s 1. strani)

omogočiti tudi širše gospodarske vezi. Kaže, da so predstavniki deželne KD k temu pripomnili, da v načelu soglašajo z vsemi temi izjavami, opozorili pa so, da je reševanje te problematike v znatni meri odvisno od osrednje vlade. Zagotovili pa naj bi, da bodo na področjih, kjer imajo škarje in platno v rokah, izpolnili sprejete obveze.

Končno sta se delegaciji lotili tudi mednarodnih vprašanj in v tem okviru poudarili velik pomen politike miru in sodelovanja, ki jo uresničujeta Italija in Jugoslavija. «Osimski sporazumi in celotno naše sodelovanje — je s tem v zvezi naglasil Mitja Ribičič — odgovarja poteku tiste zgodovine, ki je bila začrtana pred dvema-tremi leti v Helsinskih, ki se bo nadaljevala in bo po našem skupnem mnenju uspešna tudi po beograjski konferenci.» «Od te pričakujemo — pripominja zaključno sporočilo — nadaljnje korake naprej na poti popuščanja napetosti, varnosti v Evropi in v Sredozemlju in uravnovešenega razvoja tudi v južnoevropskih območjih.»

V splošnem okviru vseh obravnavanih vprašanj sta delegaciji ugotovili nujnost pogostih stikov in izmenjave mnenj, med telesi obeh organizacij. V tem duhu je predsednik republiške konference SZDL povabil deželnega tajnika KD Colonija in njegove sodelavce, naj znova obiščejo Slovenijo. Pripomniti pa gre, da bodo tako pogosti stiki v kolikor še ne bi bili, navezani tudi z drugimi italijanskimi strankami in manjšinskimi organizacijami za vse širši razpon teh zvez.

Obisk delegacije republiške konference SZDL Slovenije se je zaključil v Gorici s sprejemom, ki ga je priredil generalni konzul SFRJ v Trstu Renko. Sprejema so se poleg članov obeh delegacij udeležili predstavniki krajevnih oblasti in političnih strank, zastopniki slovenske narodnostne skupnosti v Italiji in italijanske narodne manjšine v Jugoslaviji.

«ŠKANDAL PROFUMO» PO 14 LETIH ZOPET NA PRVIH STRANEH ANGLEŠKEGA TISKA

RAZBURJENJE JAVNOSTI PO NEPOTREBNEM

Lord Denning najavil uničenje dokumentov preiskave, kar sta predsednik vlade in John Profumo zanikala

LONDON, 22. — «Škandal Profumo», ki je skoraj zatonil v pozabo, se je po 14 letih ponovno pojavil, čeprav po ovinkih, na prvih straneh angleškega tiska. Odmev škandala, ki je presenetil Angleže, razburil politični ambient in prekinil kariero ministra za obrambo Johna Profuma, ki je bil v prijateljskih stikih s «call girl» Christine Keeler in sovjetskim pomorskim atašejem kap. Evgenijem Ivanovom, se je tokrat pojavil po zaslugi lorda Denninga, ki je v sredo sporočil lordski zbornici, da je ukazal uničiti «dossier» iz tistih časov, ker je tako hotel zavarovati nedolžne osebe.

Denning, 68-letni priznani angleški pravdnik, je raziskoval dogodek, ki je omajal temelje vladi Herolda McMillana, je pojasnil, da je v zameno za njihove izjave o intimnih zadevah, obljubil pričam, da bodo ostale vse podrobnosti v najstrožji tajnosti.

Poleg protagonistov «tragedije», je Denning med raziskavo zaslišal politične osebnosti, osebe, ki so zahajale v umetniške kroge in sploh predstavnike angleške družbe. Šel je celo tako daleč, da je dal «premeriti» nekega ministra, s čimer je hotel preveriti, če je on «mož brez glave» na pornografski sliki. Ni bil on, je potrdil Denning in v zaključnem poročilu zanikal, da bi bila varnost države kdajkoli v nevarnosti in da v stikih med Keelerjevo in sovjetskim atašejem ni bila izdana nobena državna tajna.

Čeprav je bila dokazana njegova nedolžnost, si je John Profumo zapravil politično kariero, Ivanova so odpoklicali v Moskvo, Stephen Ward, obrobna oseba v škandalu, pa je naredil samomor na navečer razprave pred Old Baileyem, londonskim sodiščem, ki bi moralo izreči razsodbo: obtožen je bil namreč, da se je preživljal z izkupičkom od prostitucije, za kar so ga spoznali za krivega.

Izjava lorda Denninga je sprožila val protestov in obtožb, da je namerno uničil dokumente zgodovinske važnosti. Včeraj, manj kot 24 ur po Denningovi izjavi, je predsednik vlade James Callaghan pomiril zbornico, češ da se je preiskovalec škandala Profumo... zmotil. Vsi dokumenti so na varnem pod ključem v uradu načelnika kabineta. Funkcionarji namreč niso upoštevali Denningovega ukaza, a so tudi sklenili, da dokumentov ne bodo izročili nikomur. To torej izključuje vsakršno možnost, da bi dokumenti, tudi po 30 letih, kot je predpisano za vladne listine, sploh prišli v javnost.

Lord Denning se je v javni izjavi oprostil z zbornico, Christina Keeler, ki se je večkrat omožila in tudi ločila, pa ni odprla ust. Javil pa se je John Profumo, ki je poudaril, da je Denning, kar je tipično za njegovo človekoljublje, želel uničenje dokumentov. Toda ti so v varnostni blagajni v neki banki in tam bodo tudi ostali, je dodal bivši obrambni minister Združenega kraljestva.

TRŽAŠKI DNEVNIK

IZJAVA DEŽELNE MLADINSKE FEDERACIJE PSI

Osimski sporazum prvi korak za globalno zaščito Slovencev

Gospodarska rast manjšine predstavlja jamstvo za njen obstoj

Izvršni odbor deželne mladinske federacije PSI je objavil naslednjo izjavo o osimskem sporazumu. «Ta sporazum ne izraža samo teženj jugoslovanskih narodov in Italijanov po vedno večjih prijateljskih odnosih, temveč predstavlja važen trenutek v gospodarskem in političnem sodelovanju, ki stremi po miru in mirnem sožitju med narodi in državami.

Medsebojno uradno in dokončno priznanje obstoječih meja, medsebojni gospodarski dogovori in obveze po zaščiti obeh manjšin v Italiji in Jugoslaviji, predstavljajo uresničitev stremljenj obmejnega prebivalstva in potrjujejo voljo obeh držav po poglobitvi političnega in gospodarskega sodelovanja v duhu ustanovne listine Združenih narodov in helsinške konference.

Za našo državo in za Slovence, ki tu prebivajo, je obveza italijanske države po globalni zaščiti slovenske etnije v FJ-K bistvene važnosti, saj bo od tega odvisen obstoj slovenske manjšine. Jamčiti je treba možnost stikov z matično domovino, ki so neobhodno potrebni za ohranitev, utrditev in obnovitev kulturnega in narodnega značaja manjšine. Osimski sporazum predvideva zaščitno zakonodajo za celotno področje dežele FJ-K in ne samo tržaško in goriško pokrajino, kot je bilo dosedaj.

Ustrezna zakonodaja za zaščito slovenske narodnostne skupnosti ne predstavlja samo premostitev dosedanjih teženj po asimilaciji manjšine, temveč daje Slovencem v Italiji možnosti, da postanejo aktivni dejavnik v demokratični preobrazbi v političnem, družbenem in gospodarskem razvoju naše dežele. Samo tako bo lahko manjšina opravljala vlogo aktivnega posrednika med obema državama.

Za Slovence ima bistveno važnost gospodarski del osimskega sporazuma, saj odpira nove dolgoročne možnosti za obe obmejni področji. Nedvomno bo slovenska manjšina dala svoj pozitivni prispevek, da ne bi prišlo do nepopravljivih sprememb v naravnem okolju in v nacionalni sestavi področja, ki vključuje prosto industrijsko cono.

Med drugim bo lahko sporazum predstavljal temelje za njeno gospodarsko in finančno rast, ki predstavlja jamstvo za njen obstoj, za njen razvoj in za njeno vključitev v novo družbeno - gospodarsko krajevno stvarnost.»

NA POBUDO KROŽKA «H. TUMA» IN SEKCIJE PSI

Uspešen zaključek tečaja slovenščine v Boljuncu

Prvi vidni uspehi - V prihodnje bosta potrebna tečaja za otroke in odrasle

Prejšnji teden se je v Boljuncu zaključil tečaj slovenščine za občane italijanske narodnosti. Tečaj je organiziral že drugo leto krožek «Henrik Tuma» s sodelovanjem sekcije PSI za dolinsko občino.

Tečaj, ki je trajal pet mesecev po enkrat tedensko, je vodil prof. Vojko Colja. Čeprav je bila pobuda letos malo reklamizirana, zaradi pomanjkanja učnega osebja in finančnih sredstev, se je vpisalo skoraj 30 slušateljev, nekaj jih je prihajalo tudi iz miljske in tržaške občine. Pouk so obiskovali ljudje vseh slojev, od doktorja pa do delavca. V glavnem so se učili začetno snov, lanski tečajniki pa so se izpopolnjevali in ponavljali že predelano snov. Nekateri, ki so bili lani prisiljeni opustiti na pol leta, so letos dokončali. Namen organizatorja je bil predvsem sprejeti odrasle, vendar so prihajali tudi otroci. Zato se za drugo leto poraja nujnost dveh tečajev: enega za odrasle in enega za otroke. Tu pa bo treba vzeti v poštev finančna sredstva, ki niso ravnokar rožnata. Vsekakor bi bila spodbudna učna pomoč kakega študenta ali učitelja.

Z namenom, da se prebivalcem italijanske narodnosti poleg jezika približa tudi kultura slovenskega naroda, je organizator s sodelovanjem domačega prosvetnega društva «France Prešeren» pripravil med tečajem predavanje o Ivanu Cankarju, ki ga je imela prof. Pirjevec.

Uspeh te pobude je že viden, saj nekateri od tečajnikov obiskujejo naše gledališke in druge kulturne prireditve. Škoda pa je, da ne čutijo v večji meri potrebe po znanju slovenskega jezika člani najnovejših mešanih parov, ki jih je v Boljuncu in okolici precej. Tem so bila pred začetkom tečaja poslana osebna vabila, odziv pa ni bil vztrajnejši. Na tem pa bo treba vztrajati, saj ta pobuda prinaša zaželene sadove in s tem bo poplačan vloženi trud.

V. L.

Odbornik za kmetijstvo Del Gobbo v Bruslju

Deželni odbornik za kmetijstvo Del Gobbo je imel v preteklih dneh v Bruslju vrsto srečanj z vodilnimi predstavniki in funkcionarji evropske gospodarske skupnosti, s katerimi je obravnaval možnosti raznih posegov EGS v korist potresnih območij Furlanije, predvsem kar zadeva hude probleme kmetijstva.

Odbornik se je med drugim sestal tudi z načelnikom vodstva za kmetijske strukture dr. Crapsom, s katerim je proučil birokratske aspekte pri izvajanju smernic EGS za kmetijsko reformo.

Delegacija s Koprskega si je ogledala gradbišče bolnišnice na Katinari

Včeraj dopoldne si je delegacija koprske bolnišnice ogledala gradbišče nove tržaške bolnišnice na Katinari. Goste je sprejel predsednik upravnega sveta tržaške bolnišnice odv. Enzo Morgera, spremljali pa so ga njegovi najožji sodelavci. Skupno so si ogledali napredovanje gradbenih del, za strokovno vodstvo pa je poskrbel načelnik gradbišča inž. Zar.

Koprsko delegacijo je vodila predsednica sveta finančnega sklada zdravstvene bolnišnice Jolanda Kos, delegacijo pa sta sestavljala še Rajko Novak in Pavel Lokar. Na tem obisku so gostje preverili možnost izkoriščanja nekaterih tehnoloških novosti, ki so bile uporabljene pri gradnji tržaške bolnišnice, za gradnjo nove izolske bolnišnice s 500 posteljami. Ob koncu obiska so gostje pohvalno izrazili o tržaški bolnišnici in so povabili Tržačane, naj obiščejo Izolo.

Mejni prehod pri Socerbu odprt za promet

Danes odprejo mejni prehod pri Socerbu tudi za osebne avtomobile. Obmejni organi priporočajo počasno in previdno vožnjo, ker je odsek ceste po usadu le začasno popravljen.

14. MAJA ZAPADE ROK ZA LETNE SUPLENCE V OTROŠKIH VRTCIH

Tržaška občina sporoča, da zapade rok predložitve prošenj za letne suplence v občinskih otroških vrtcih 14. maja 1977. Prošnji za suplenco v šolskem letu 1977-78 morajo prosilci predložiti vso ustrezno dokumentacijo, ki jo predvideva poseben tečaj. Ta je na razpolago v sobi št. 107 oddelka za šolstvo pri tržaški občini.

● **Danes ob 16. uri** bo na sedežu v Ul. Cancellieri 3 javno zborovanje na temo «Javni prevozi in tarife: zatiranje poviški? Stališče komunistov.» Poročnik zborovanja je krajevna sekcija KPI iz Ponciane. Govoril bo Paolo Gri, član upravnega sveta prevoznega podjetja.

Neprijetno presenečenje je doživelo 60-letno Evelino Alegretto vd. Zullian s Trga Sansovino 2. Ko se je prejšnjim večerom okoli 22.35 vrnila domov in je vstopila v stanovanje, je ugotovila, da je v notranjosti vse razmetano. Neznani tatovi so se skozi okno na stopnišču spustili na teraso, odšli pa vlomili v stanovanje Alegrettove in ukradli so precej zlatega nakita v skupni vrednosti približno 2 milijona lir.

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA S.P.A.
TRST - ULICA F. FILZI 10

TEČAJI VALUT V MILANU
DNE 22. 4. 1977

Ameriški dolar: debeli	855,50
drobni	855,-
Funt šterling	1525,-
Švicarski frank	350,-
Francoski frank	177,50
Belgijski frank	24,30
Nemška marka	372,-
Avstrijski šiling	52,-
Kanadski dolar	830,-
Holandski florint	356,-
Danska krona	147,-
Švedska krona	198,-
Norveška krona	160,-
Drahma: debeli	23,-
drobni	23,-
Dinar: debeli	45,-
drobni	45,-

MENJALNICA
vseh tujih valut